

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל')

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת שלח תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב ירושלים 2
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

גיטין. כל הגט – פרק שלישי דף ג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" קצט
רש"י
תוספות

1 לא רצה אינה מקודשת – דלא בעל אלא על תנאי, ולא תקיים. וכו' רצה – ומהא
 2 מקודשת. ואף על גב דמשעת בעילה פסוק רוצה ספק אינו רוצה, אמרו: הוררז דמשה
 3 בעילה הוה קידושין. מבלים לפתרי – שדרי לא הוררזה התרומה מעולם. לכשיבצע –
 4 כשיבא לידך כו'. ודאי נטבליש שותה, אבל אין לחוש לכך, דלא שכח לביצע.

5 **משנה** הכותב מופסי גיטין – וסופר ודא, ונטל סבר, רוחב שידו מוזנינן לו, עמינסי
 6 שאדם בא לטבוהר והוא טרוד בשטרות אחרים. 7
 8 צריך שינה מקום האיש וכו' – כאלו רואה הגט
 9 בנינים – לא יאמר רובי שנתן בראש ידו
 10 ובגמרא מפרש טעמא. צריך שינה מקום בו –
 11 ואם שמע שיהא אחר ודף דרף אחר חבירו להלותו
 12 מנה, לא יאמר היני כותב מיד, ואיני מקום
 13 חלוק לברו, שלא יאד שטר מוקדם. אלא על צדך
 14 שינה מקום הלה והגמלה והגזעה, אף על גב
 15 דלביבא למפשח למידי – בגמרא שטרות אלו
 16 ניטן. ופתיח התקנה – חבורה מפרש אדאמי
 17 קאי. פוסל בבולן – ואפילו הניח מקומות הללו.
 18 וטעמא מפרש בגמרא. רבי אלעזר מכשיר בבולן
 19 – ולבדד ביניה מקומות הללו. חוץ מגיטי נשים
 20 – דגורנין ביה טופסא אטו תורף. נאמר וכתב
 21 לה – בגמרא פריך. האי אתורף הוא דכתביב
 22 **גמרא** אי מקום חיי את מותרת – שגם זה
 23 עקרו של גט. עדי פסיהו כתיב – הלכך יכתב
 24 לה. לא אתרמיא קאי. ודחיימת כתיב – וכתב
 25 אלא מדברי סופרים מפני תיקון העולם. וכו'
 26 כתיב 'וכתב לה' – משמע אעיקר כריתות קאי,
 27 דהיינו כל זני דאמתי. וגירסא – לשמואל
 28 לאוקמי להני תלה סתמי כרבי אלעזר, ולממרא
 29 בבולת: הוא ששירי מקום התורף. 'אין חובבין
 30 על חובבין' (ש"ב ט"א). רחבל כשרין
 31 לכתוב (לעיל בבבא). ורחובת חופסי גיטין –
 32 כוליה אוקמינה שמואל כרבי אלעזר. דקתי
 33 אין חובבין – ודדרי תנא: כתבו על חובבין –
 34 כשר. ודמקשי רישא לסיפא – אוקמינא דהכי
 35 קאמרו אין חובבין טופס. שמו יכתוב תורף כו'.
 36 **אבל סיפא** – 'חבל כשרין לכתוב' דקתיב שאין
 37 קיום הגט אלא בחתימיה. אימא רבי שאר היא
 38 – ואינו צריך לשטרות מקום התורף. משמע
 39 שמואל דצריך, ורבי אלעזר היא, וסיפא דקתיב:
 40 שאין קיום הגט אלא בחתימיה – לאו לאכשרי
 41 תורף דרש שוטה וקטן ודלא לשמו קאי.
 42 אלא אמצינתא קאי: האשה כותבת את גיטה
 43 לשמה ודאיש שוברו, שאין קיום גיטה אלא
 44 בחתימיה דא בחתימיה. ודאן דקט' 'וחתימיה'
 45 משום דרוב עדי מסירה הם החותמים בו, ורוב
 46 גיטין חותמים הם, אפילו לרבי אלעזר, מפני
 47 תיקון העולם. כפי' אוקימא רבי אלעזר –
 48 ולא קיטא מדיד, כדפרישית. אבל אדא מדיפא

1 **לא רצה האב – אינה מקודשת! אמר ליה: בין**
 2 **לרבי יהודה בין לרבי שמעון, לא שגא תולה בפרעת**
 3 **עצמו ולא שגא תולה בפרעת אחרים – אית להו**
 4 **ברירה, והתם – פרקמי טעמא: אמרו לו לרבי**
 5 **מאיר: אי אתה מודה, שגא יבקע הגוד ונמצא**
 6 **זה שותה מבלים למפרע? אמר להם: לכשיבצע.**
 7 **משנה** הכותב מופסי גיטין – צריך שיניח מקום
 8 **האיש, ומקום האשה, ומקום הדין; שגרי מלה**
 9 **צריך שיניח מקום המלוך, מקום הלה, מקום**
 10 **המעוטה, ומקום הדין; שגרי מלח – צריך שיניח מקום**
 11 **המלח, ומקום המלוך, מקום המעוטה, מקום הלה,**
 12 **ומקום הדין, מפני התקנתו; רבי יהודה פוסל בכפול;**
 13 **רבי אלעזר מכשיר בכפול, חוץ מגיטי נשים, שגמרא:**
 14 **"וכתב לה" – לשמה. גמרא אמר רב יהודה אמר**
 15 **שמואל: צריך שיניח אף מקום "חיי את מותרת**
 16 **לכל אדם", ורבי אלעזר היא, דאמר: עדי מסירה**
 17 **כרתי, ובעיני פתיבא לשמה. וצריך: דאי אשמינן**
 18 **הך קפיינא – פתהיא הוא דאיפא לאוקמה כרבי**
 19 **אלעזר, דקתיב: "אין חובבין" וקתיב "כתבו", אבל**
 20 **אימא דקתיב "שאין קיום הגט אלא בחתימיה" – ואי**
 21 **אשמינן כתיבא – תהיא גמי איפא לאוקמה כרבי**
 22 **אלעזר, אבל הא – אימא: מדיפא רבי אלעזר הו'**
 23 **רישא לאו רבי אלעזר, צריךא. מפני התקנתו.**
 24 **מאי תקנתו? אמר רבי יוחנן: מפני תקנת סופר,**
 25 **ורבי אלעזר היא, דאמר: עדי מסירה פרתיה וברין**
 26 **הוא דאפילו טופס גמי לא לכתבו, ומישים תקנת**
 27 **סופרים שרוי רבנן. רבי יהודה פוסל בכפול, גור**
 28 **טופס אטו תורף, גור שקרות אטו גיטין. ורבי אלעזר**
 29 **מכשיר בכפול חוץ מגיטי נשים. טופס אטו תורף**
 30 **גור, שקרות אטו גיטין אור. שגמרא: וכתב**
 31 **לה. והא כי פתיב "לה" – וכתב הוא דכתבין**
 32 **אלא אימא: משום שגמרא: "וכתב לה" – לשמה.**
 33 **קשא**

1 **בין לרבי יהודה בין לרבי שמעון אלא שגא וכו' – ורב יוסף דמסיק בפרק "בבל משרבי"**
 2 **(עירובין לו.) ולרבי שמעון לית ליה בריהו, בני 'הרני מערב לשבתות ל כל השנה**
 3 כולה. רצויה – אלק, רצויה – לא אלק, ומסיק רב יוסף. איפוך. ולרבי שמעון רצה במעוד
 4 זימ עירובו עירוב כו' – רב יוסף חילק בין בתולה ברעת עצמו לתולה ברעת אחרים.
 5 **זהם** דקתיב טעמא כו'. בפרק 'בבל משרבי'
 6 (עירובין לו.) מפרש רב אבהו טעמא משום
 7 דבעינן 'דאישתי' ששיריה ניכרין, ונראה דהתם
 8 גריס רבה, מדאיידי אביי בתריה. ועוד דהתם נמי
 9 מסיק טעמא כי רבא. **רבי** אלעזר מכשיר
 10 בבולן – פירש בקנורס: ולבדד שינה מקומות
 11 הללו. וקשה לרבינו יצחק: דבגמרא פסיק רב כרבי
 12 אלעזר. וקאמרו אפילו בשטרות: האמור רב פפי
 13 בו אלא. משום מחוי כשיקרא – הכי נמי מחוי כשיקרא!
 14 ואי לא מכשיר רבי אלעזר אלא בטופס דרשורא?
 15 מה מחוי כשיקרא יעוד. אמור שרזינא סקא
 16 דגמלה והלה והמעוטה ודא. משמע לולא פריך
 17 מדרב פפי אלא משום דמסיק כרבי אלעזר, אבל
 18 אי היה סבר רבנן – היה ניחא ליה, ואי שריך
 19 בטופס מחוי כשיקרא – אפילו סבר רבנן תקשי
 20 לרב פפי ונראה לרבינו יצחק: דרבי אלעזר
 21 מכשיר בשטרות אפילו תורף. והשתא מיחוי
 22 כשיקרא. כשכותב 'פתינו לת מלתינו' ועדיין לא
 23 ליה. חוץ מניש דפסלי אפילו טופס,
 24 מרקיני: משום שנאמר 'וכתב לה' – משמע
 25 דפסלי בטיט נשים פסי מנהא קנא. ואם תאמרו:
 26 ומנא ליה לגמרא דרבי אלעזר מכשיר בשטרות
 27 אפילו תורף דפריך מרוב רחוק – נתיא. דנא
 28 דרשורא דוקא מכשיר יש לומר. דאם איתא
 29 דלא מכשיר אלא בטופס – היה לו לקבוע דרבי
 30 רבי אלעזר אתר תנא קנא. והיה לו לקער
 31 ולשנות: רבי אלעזר פוסל בגיטי נשים, ורבי יהודה
 32 פוסל בבולן, וגם היה ראוי לשנות בסודו זה, שכל
 33 אחד מחמיר משלפניו. אבל אי רבי אלעזר אתא
 34 דאשמינן בשטרות אפילו אור, נתיא. דנא
 35 דרבי רבי יהודה קודם – משום דקאי אתנא קנא,
 36 דאיידי טופס. ורבי אלעזר בשטרות מכשיר טפי
 37 מנתנא קנא. ובגיטין פסיל טפי. **חוץ** מגיטי נשים.
 38 ואז לומר כשחורו ברשים נמי, אפילו דאם כן
 39 בפרק קנא (גיטין ט"א). גבי שלשה דברים ששוו
 40 גיטי נשים לשחרורי ברשים ליחגי. ודבריו רב
 41 אלעזר בארביט, ברקת: וכדרי רבי מאיר
 42 בארביט. **וצריך** שיניח מקום חיי את מותרת
 43 לכל אדם – בכל דוכתי ששמענו בשטרות לשון זה
 44 בגמרא, ובפרק גירסא (פ"א) נמי תניא: גופו של
 45 רבי אלעזר היא. ודחיל לשנויה: אמוראי ניתו אליבא דרבי יוחנן, ומאי קפישא דא משמע
 46 תם לכתוב לשון זה בגמרא, אבל בטופסי גיטין לא
 47 היה כותב. ומכל מקום, אף לא לרדאיא לעו על גיטין
 48 דרשאוניב, שדרי מאריכין לכתוב מנהא לשנות
 49 בגמרא, דחשיב כמו 'חיי את מותרת לכל אדם'. **אבל**
 50 בחתימיה אימא רבי מאיר היא – תמידי: דכופין פרח עילי פסיל (בבבא). מקול לה רבי יודיא אמר
 51 רבי יוחנן כרבי מאיר. ופריך. עמיה מלה דהיא דמזוהר, דאמר רבה רב בר גנה אמר רבי יוחנן:
 52 רבי אלעזר היא. ודחיל לשנויה: אמוראי ניתו אליבא דרבי יוחנן, ומאי קפישא דא משמע
 53 הכא דאף על גב דמוקמינן דהיא דמזוהר כרבי אלעזר, מכל מקום מוקמינן שפיר דהיא
 54 דרבלא כשרים כרבי מאיר! ואומר רבינו יצחק: דאף על פי ששעשה ירוקיהו בוח – מכל מקום
 55 מסתבר דאיתא בחד תנא. אבל הך דפריקין – ורבי יוחנן מוקי לה כרבי מאיר משום
 56 טעמא דמסיק מדיפא: רבי אלעזר רישא לאו רבי אלעזר. ומטעם זה אמר רבי יוחנן פריך
 57 'ארביעה אדוך (כתובת מבא) אדוחא איני יודע מי סנאן. ועוד: בריהו קבייחא דמתנין
 58 בחדא דאיתא איתא קפידא טפי לאוקמינה בחד תנא.
 59 **מפני** התקנה מאי מפני התקנה – מוקיבין חותמי תנא דרביא ברביא דקבע בגמרא אתר כו' – היינו
 60 משום דאיתא לפרושי מפני התקנה אליבא דמאן דמוקי לה כרבי אלעזר, דאין
 61 פירשוהו כמו למאן דמוקי לה כרבי מאיר.

גיוסן. כל הגט - פרק שלישי דף קו עמוד ב - מתוך מהדורת 'אבן ישראל' - (שטיינזולץ) רש"י

1 קא ותיגו בני כו' - אל דלא דייק לעיל בפרק שני (ז,א) גבי 'נכתב ביום ונחתם בלילה' -
2 משום דהבא גמי לא דייק, אלא משום דכין דבכר אשמועינן המוקדם פסול - ממלא
3 דיענן דרצין שניח מקום הונן, אפילו אל הוי חני' להי. דכין גמי אל תנא: צריך שניח מקום
4 'דורי' אל מנחות לכל אורי'.

לכשאכנסנה

1 אגרשה אנו גט - פירש
2 בקונטרס: משום דהוי גט ישן.
3 וקשה: דאינו גט" - משמע דאינו גט כלל, ובגט
4 ישן, אם נגרשה - תינשא לתלחה, כדאמר
5 לקטנן ב'הורקן' (ט"ג) ואומר רבינו (גם) דבגט ישן
6 ליכא אלא ייחוד בעלמא, הבא דכנסה - גרע
7 טפי, דדאי איכא ביאה, ואם האמר דבימות
8 פרק תמישי (בבא) ורסין דהו' אבא מילתא
9 'לכשאכנסנה אגרשה' דרי' זה גט מפי שני
10 לגרשה, ולפירושו הקונטרס - נתיא, דפירש שם
11 דגט שני מיהא הוי, ורבינו גם מפרש: דהתם איירי
12 בשכחה בו מן הנתנה, דאפילו גט ישן אל לוי.
13 הבא - שכחתי מן קודם נישואין.

הבא

1 גמי גרשה שמא יאמר גישה קודם לבגה -
2 ואם האמר, מה קפידא מה קפידא הוא שיתבט
3 הסופר וכן הוא איכא למיחש שיבא לגרש בגט ה'
4 אורי נישואין, שהוי עדים אל תיחמו לו, דחוו
5 שהוא מוקדם, ואיכא למיחש בבישואן גישה
6 פריז בשכחה בו מן הנתנה, דכין שרואין מיהם
7 שכח בגט 'ארוסתה' - ותיחמו אורי הנשואין, כי
8 סברו דעדיה ארוסה, ואם האמר: בשניתי מקום
9 הונן גמי, ויתבט גמי ביום גרושין - איכא למיחש
10 שאמריו גישה קודם לבגה, כיון שרואין שכחה
11 בגט 'ארוסתה', וסברין שלא ניסת לו מעולם, וגם
12 יפסידו דלקוחות פירות שמכר רבועה שלע
13 כרין, ורובאית ארוסה היהת ואין לו פירותיו שני
14 לומר: דלקוחות לא יקפו פירות אם לא שידעו
15 שנשואה היתה, וכיוצא עדים על כך, וגם על בגה
16 דקדוק, ויראו שנתיבדה לפני הונן הכתוב בגט,
17 ויתברר דהרב גניבטיא אי גמי, יש לכבד רבין
18 שנשואה, אלא שאין זמן הנישואין יודע כל כך,
19 וידע דמה שיתבט בו גמי 'ארוסתה' - לפי שכחה
20 קודם נישואין, אבל אם נכתב זמן של קודם
21 נישואין - יאמר לו שיש דגישה קודם לבגה,
22 אבל קשה: דלמה לו טעמא דגישה קודם לבגה?
23 כיון שדאי נשואה וכתוב בו זמן של ארוסין -
24 יפסול למאן דאמר משום פירי, כמו שזכרנו בו זמן
25 כלל, שאין שום דוחכה מתוך זמן הכתוב בגט וזה
26 הבא - מה דמחי בשקריא - אלא האמר: רבי
27 פפי, גמי שנתא אשורתי טפי מכל שטרות:
28 ואומר רבינו יצחק: דרבותא היא באשורתי, אלא
29 על פי שידועין שחיתות העדים אמת ומומנים
30 העדים לפניהם לקימה, ולייתא - לדרב פפי
31 תמה: דמדידת ליתא, דהו' גמי אל סבר לה, ובכר
32 שני דכתובות (בבא) פריך מניה לרב גבי שלשה
33 שעבדו לקיים את השטר, ונתיב מתוך כך דרבי
34 רב אמוא עד שלא כתבו בו! ויש לומר: דדאי
35 אליבא דרב ליתא, דהו' בתם כולן ללישנא קדמי
36 משמיה דרב הונא, ולא מסיים בה אמר רב, ואית
37 דרב גיסי דרב לדרב פפי, אלא ולייתא, ופירש:
38 ולייתא לקשיא, דבשרותא לא חיישין למחוז
39 בשקריא, דאמר רב נחמן וכו', ודוקא באשורתי
40 חיישין למחוזי בשקריא, שהוא קיום השטר,
41 ובכר שני דכתובות (בבא) דאיירי בקיום השטר -

קשיא דרבי אלעזר

1 ורבי שמתי אמר הוקזה: משום
2 קטמיה, ורבי מאיר היא, דאמר: עדי תמימה פרתה,
3 וברין הוא דאפילו תורף גמי לכתוב, וזמנין דשמינה
4 ליה לסופר דקא פתיב, וסברה איהו קאמר ליה, והוה
5 לה קטמיה פתהיה, רב הסדא אמר אבימי: משום
6 תקנת עגונות, אמרי לה רבי מאיר, ואמרי לה רבי
7 פרתה, אמרי לה רבי מאיר, ואמר: עדי תמימה
8 פרתה, וברין הוא דאפילו תורף גמי לכתוב, וזמנין
9 דיהוה ליה קטמיה פתהיה ודתי עלה, ורבי ליה ניהלה
10 וזמנין ומותיב לה; אמרי לה רבי אלעזר דאמר:
11 עדי מסידה פרתה, וברין הוא דאפילו טופס גמי לא
12 לכתוב, וזמנין דבעי למיזל למדינת תם, ולא אשבה
13 ספרא, ושביק לה ואיל וזמנין ומותיב לה. 'ומקום
14 הניבן'. קפסיק ותני, לא שניא מן הנישואין ולא
15 שניא מן הארוסין, בשלמא מן הנישואין, בין למאן
16 דאמר משום בת אחותו - איכא, בין למאן דאמר
17 משום פרי - איכא, אלא מן הארוסין, בשלמא
18 למאן דאמר משום בת אחותו - איכא, אלא למאן
19 דאמר משום פרי, ארוסה מו אית לה פריה?
20 אמר רב עקיבא: האי אשורתי שמינית מנייה דעולא,
21 דאמר: משום תקנת גלד, ולא דענא מאי ניהו, בין
22 דשמיניתא להא דתניא: האמר 'פתכו גט לארוסתי,
23 לכשאכנסנה אגרשה' - אינו גט, ואמר עולא: מה
24 טעמא? גידיה שמיא יאמר גישה קודם לבגה - הכא
25 גמי גידיה שמיא יאמר גישה קודם לבגה. אמר רבי
26 וירא אמר רבי אבא בר שילא אמר רב תימנא
27 סבא אמר רב אריא בר אבהו אמר רב: הלכה
28 פריה אלעזר, קרי רב עליה דרבי אלעזר: מוכינא
29 דחכימי - ואפילו בשאר שטרות גמי? והאמר רב פפי
30 משמיה דרבא: האי אשורתי דדיני דמיפתיבה קממי
31 דליסחדי קמיה אחותימת דיהוה - פסולת, אלא
32 מיהו בשקריא, הכא גמי מיהו בשקריא וליתא,
33 מדירב נחמן, דאמר רב נחמן, אומר תיה רבי מאיר:
34 אפילו מצאו באשפה, תחמו ונתנו לה - בשר; ואפילו
35 רבנן לא פליגי עליה דרבי מאיר - אלא בגיטוי נשים,
36 דענינן פתיבה לשמיה, אבל בשאר שטרות לא. דאמר
37 רבי אסי אמר רבי יוחנן: שטרן שלוה בו ופרעו -
38 אינו חוזר ולוה בו, שפכר נגמל שעבודו; מעמא
39 דנגמלח שעבודו, אבל משום שקרא לא חיישין.
40 משנה

1 קשיא דרבי אלעזר בו - רישא אקומת כרבי אלעזר ומכשיר לכתוב טופסי גיטין, וסיפא
2 פליגי ואמר: חוץ מגיטי נשים. משום קטמיה - 'פמי תתקני' דקתני - לאו אהורתיא
3 דטופסי קאי, אלא א'צריך שנייה' קאי, מפני תקנת קטמיה, ורבי מאיר היא - דלא בעי
4 כתיבה לשמה, ולא צריך שנייה מקום 'דורי' את מותרת', אלא מקום השמות לבין משום
5 קטמיה, ומקום חזון משום מוקדם. דאפילו תורף
6 - עם השמות לכתוב. רבי כתיב 'וכתב לה' -
7 אחתימת עדים קאי, שריא עיקר כתיבתה. דקא
8 כתיב - ומזכיר שמו ושמה, ורחה עלה - וכי
9 משכת לגט מוזמן - יחוב ליה ניהלה, ומענין
10 ומותיב לה - כשהיא מגורשת. דאפילו טופס
11 לא לכתוב - גידיה משום תורף דארוסיה. לא
12 שנת מן הארוסין - ותימנא לראשונה עריך
13 לכתוב זמן כשר, ולא מן היום. למאן דאמר משום
14 פרי איכא - שאם יתבט זמן לבו ביום, והוא
15 יגרשה לאחר זמן, והוא טורפת מיום הכתיבה,
16 איכתיב מו אית לה פרי - מי אית לה דין פריה
17 הלא אינו אוכל פירות אלא משעת תנאי כתובה
18 ואילך, שהיא מתחייב בפריה, כדאמרין
19 בענינה בשפתיה' (כתובות מזב), משום
20 תקנת ולד - הריבוי לזניתי מקום זמן לגט
21 ארוסה, ולא היה דענא מאי היא - דמאי ולד
22 יש לארוסה? כיון דשקיתא ליה דהניא כתוב
23 גט לארוסתי - עכשיו, ולא תאנון לה לחד
24 שאכנסנה, אינו גט - דגט ישן הוא. שמיא
25 התעבר שבכנסנה, ואמר: גישה קודם לבגה,
26 שידעו סבורים שנתנו לה ביום שכתבה, הכא גמי
27 במגיתין, משום יחבי צריך לזניתי מקום זמן
28 אף לטופס הארוסה - שמיא יתבט זמן לבו
29 ביום, והוא לא יגרשה עד לאחר נישואין,
30 והוא: כאלא קדושין וכתיבה נתבעה לאחר
31 גירושין, ופגם הוא למשפחה. הלכתא כרבי
32 אלעזר - שפוסל טופסי גיטין, גידיה משום
33 תורף, מוכינא דחכימי - מאושר שבכנסתי
34 ואפילו בשאר שטרות - במאי דפליגי רבי
35 אלעזר ארדיכי יהודה, ואבשר טופסי שטרות -
36 אמר רב גמי הליבה כרבי אלעזר: בתמייה.
37 אשורתי - קיום השטר, שהעדים מעדיין על
38 כתב ידיהם בבית דין, ובידו דין לכתובין בה מבורח
39 הלחא הוינא, ואנו פלוגי ופלוגי ואסודיה
40 אחתימת ידיה, ואשורתי וקיימיהו כדחוי,
41 ודחתמינן מצאו באשפה - ולא נכתב לשם אשה
42 כלל. אלמא: לא חיישין למחוזי בשקרא כיון
43 דנתחם בעיה וזמנין - ביום של תמימה.
44 ופתי - בו ביום, אינו חוזר ולוה בו - אפילו
45 ביום מלוח ראשונה לאחר פריה, וליכא
46 למיחש למקום. והכי מפרשין גלד ביניעם
47 אחוץ (בבא מציעתא זבא), שפכר נגמל שעבודו
48 - כשפרע, ובטל השטר, ואם חקרקהת
49 משועבדות שוב למלוח השניה, שלא עליה
50 נתחם שטר זה, והוא לה מלוח על פה. אבל
51 לשיקיא - אם היה חתום על מלוח זה, אף על
52 פי שנכתב קודם הנתנה - כשר, אם בו ביום
53 נכתב.

משנה

משנה

האי קאמר רבי יוחנן, דמייתי לה אפסק דין רבי כבי, קאמר גמי וליתא - יש לפרש כמו הבא: וליכא כולי האי מיחוי בשקריא, שכתובין שנשבעה כמו שפסקו לה בית דין.

7ג גיטין. כל הגט – פרק שלשי דף בן עמוז א – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
רש"י

1 **משנה ואם לאו פסול** – שמוא מאחר נפל, ואין זה שלו. **שמוא** בחפיס' כלי, וש
2 סמך כבלי' והוא עליו. **אם** כבדו בשך – מולאח באפני נפשה. ואו או קנה
3 או שמכרו, ואפילו מצאו בכל מקום כשר. **גמרא** דייתיקי – צוואת שכב מרע: דא
4 תהא דמיקם ולדחיה. **מיתע** – מתנת בריא. לא יחזיר – לא לבעל ולא לאשה. וכן

5 שחרו, וכן כולם. ומתהיל לאמר בשאני
6 אומר – שבעני מניה דאם אמר הבעל: הנה לה
7 שאני כתבתי לה – נתניך, ולא הישיתן לשמא
8 איהו. ולא במקום מצויות – פסול,
9 שמוא מעבדים ושבים אחרים נפל. ואפילו
10 במקום שהשיירות מצויות ב' – לאו רבא
11 קאמר לה, אלא התלמוד הוא דמסדר ואמר:
12 דדא דאוקי רבה במקום שהשיירות מצויות –
13 והוא שבעני מניה דאם אשית בש' באותה
14 העיר. אבל אם לא החזיק – מספיקא לא
15 אמרין דלמנא אינתוהו ולא דיעקו, או דלמנא
16 שי עז אחרת ששמו הוא רב אדם אמר
17 ששמו ושם אשתו הוב שנובע. דא לא תא
18 הוי – דלא פסול רבה אלא במצוות החזקון
19 שהיא קטן לקימי ביה דאם רבא דהבכ
20 ותנל מיהו דאחיה. ולא החזקון שני יוסף בן
21 שבען באותה העיר. הישיתן לשני שוריי –
22 והשנא לא זה הוא שבען מוה. דתנן – בבבא
23 מציעא (כ.א), כל מי עשה כ"ז א' ומצא
24 שטר מקיים בבית דין, דליבא למיחש לכתובין
25 דדו תנלך עליהם שלא ליגנב. ולא עבד
26 לקימוהו שריא אלא מלוא לאחר שבסול דמי,
27 דחיש שמוא ימותו עדים. הוי זה חזיר – ולא
28 הישיתן לשמא איהו זה. בי דינא דרב הונא –
29 דא זריכין לו לדין הלוואה, ובאים שם.
30 וקפשי רבא דריחור – שמע מניה משום דלא
31 החזקון שני יוסף הוא. דלשני שוריי לא הישיתן.
32 כשמעתיא – דאמר: חרתי בעיך, וכתב לא רוח
33 אלא רוח – והחזיר לתובע. איבא אדמי – האי
34 בי ביתא – דאחיה דתרי בינתא. בבית מי
35 המשרה שריא על שם פשוט, ואין שירות מצויות
36 שם. והחזיר, וזה שם שריא על שם פשוט באותה
37 העיר באותו השם. ויבא אדמי היבא ומבני
38 ביתא – בשוק, ששירות מצויות. והחזיר לפי
39 שלא לחזקון – מוה – שאומר לנתן לה. לא
40 ליה ולא לה – לבעל לא חזיר – שמוא כשר
41 נתן לה ומננה לפי, וכשבא ליד חזיר אחר
42 עדי מסיה מיעוד שנירשה, ושכתבת בתובתא – ואמר: פרעתיך, שהראת הונא בבית
43 דתנן. והיאט שני ואין עמו תובתא. – גובה כתובתה, ויחייבני לפרע. והננו לא את
44

1 **הא** אמר לנו נותנים (כו') ואפילו לזמן מרובה – תימיה. מנא ליה למידק דאמר "ותר"
2 נותניך; ולזמן אפילו אמר "ותר" – אין נותניך. שמוא דחיישין דאין זה הגט שנכתב, לא
3 אלא נפל מאחר ששמו כשמו. דכדי פירושו: מנלך עליהו, ועדין לא נתנו. הוי אלא הה
4 דחיישין למנלך – הוי מחזיריה לא את הגט, אפילו אינו שלה, כיון דאיהו זריבא אלא לראיה

5 ואומר רבינו יצחק: דרייק מדרתני: ומנל, ולא
6 קנינ; שמוא אמר כתובין דאין זה הגט, שמעט
7 דמנלך חזרו בו ואינו רוצה לגרשה עדי, אבל אם
8 היה רוצה – היה מנשה בגט: זה, ולא הישיתן
9 שמוא מאחר נפל. ובדיאי רסיון בפרק קמא
10 דבבא מציעא (ז.א.) בכל הרסיון: טעמא דמנלך
11 כו', ואם תאמר: ומנא ליה אפילו לזמן מרובה
12 דלמא לאלתר דוקא, כדפרכי רבי וירא לקמך: ורבי
13 וירא נמי, אמאי פשטו לו מברייתא אלתר לאשה
14 אפילו לזמן מרובה שפי מותחין: ואומר רבינו
15 יצחק: דרייק מותחין: ומנלך לאשמעתיך
16 אמר "ותר" נתניך, ולא הישיתן לא אחר – היינו
17 אפילו לזמן מרובה, דאי לא הישיתן – פשיטא דאין
18 הישקשן לזנא אחר. ורבי וירא רבא דקתני
19 ומנלך – אורחא דמלתא נקט, לפי ששמואל לא
20 נתנו לא דליקף דא אמר לנו נתניך. אבל
21 מברייתא דייק שפיר דחזיר אפילו לזמן מרובה,
22 דאי לאלתר – פשיטא. ועוד אמר רבינו יצחק:
23 דרייק אפילו לזמן מרובה, דשמעתיך לא דומיא
24 דשרטי' חליצה ומיתאן (ב.ש.מ.) דמירי לזמן
25 מרובה, דעל דבר הורא לא איצטרך לאשמעתיך
26 דחזירי אלא שאפילו עז או חלצה או מאנה,
27 בדבדוע שחליצה או מצאנא – פשיטא דחזירי,
28 אפילו אינו שלה, כיון דאין זריבא אלא לראיה.
29 וכיון דבאני דיעו מירי, על ידי מה שנמצא
30 לאלתר לא דיענן כלל שהוה שאם, כיון דאניו
31 דיעו שנכתב לה שטר חליצה מעולם. ורבי וירא
32 לא מוקי לה דומיא דסיפא. ומברייתא דייק שפיר
33 דאפילו לזמן מרובה. דמוקן שדבעל מודה –
34 דמשעת דהוא ששמוננה נפל, וכבר גירשה בו, ואי
35 לאלתר דוקא – אם בן ראיוו נזי בידה דבאל
36 ראיוו נזי בידה – אין נפקותא מבה שנמצא
37 לאלתר, כדפרישנו. וכיון שראיוו בידה – פשיטא
38 דחזירי, אפילו אינו שלה. ואפילו אין בידה מותר.
39 אלא דאי בשלא ראיוו הגט בידה, אם –
40 אפילו לזמן מרובה. **הא** אמר לנו נתניך – ואם
41 תאמר: ואמאי לא פריך אוקר מתחנין: לידע
42 שמוא כתב ליתן בניסן כו', כדפרכי ארייתא

1 דלקמן בפרק קמא דבבא מציעא (ט.א.) ואומר רבינו יצחק. דדא אמר "ותר" נתניך – שמעט
2 שכתב בשישו לגרשה בגט זה, לפיכך לזיבא למיתר מיד, כדפרישתי לעיל, דבכל גיטין שאין
3 נתניך ביום הכתובת – קלא את ליה, ומסקי לקוחש ארעתייהו שפיר. לומר לאשה: אייתי
4 ראייה אימת מטא גיטא לידך. אבל ברייתא, דקתני: בומן שדבעל מודה, פירושו: שמננה

5 נפל – במרים לקוחש ודחיה. ולשמעתיך לו שמעתיך ביה, ושעט טעם, ולא יאמר: אייתי ראה. ואם תאמר: היכי מרי רבי וירא אמריתא אפילו לזמן מרובה לפיכך קמא: אתה לאלתר
6 נמי איצטרך לאשמעתיך דחזירי. למאן דאמר ליה לבעל פירות, דעל שטר תננה, ולא הישיתן לשמא כתב בניסן כו' ויש עומך. דבגמרא דבבא מציעא אפילו לא שריק לאשויי בה, דלמיתא ביום שנכתב
7 איירי. אבל אין איירי לזמן מרובה. אף על פי שבדעתשבור שריא ושהרי קרוי זמן מרובה – מכל מקום זמן מרובה משמע כל בניסן כו'. לא שנת באותו יום לא שנת אחר כמה ימים. ופי' פריך לקמן
8 ארבי ירמיה: מאי למימרא – הוה מצי לשנויי דלא הישיתן לשמא כתב בניסן כו'. אלא דעדיפא משני, אפילו למאן דאמר אף לבעל פירות משעת חתימה. **באן** במקום שאין השיירות מצויות
9 ואם תאמר: ואמאי לא שניא אפיכא: אידי ואידי במקום שהשיירות מצויות – כאן – שהחזקון, וכאן – שלא לחזקון. דהוה מקמינן חליצה ומצאני יתיב – גישים – ששירות מצויות,
10 דהיינו ומנשה בית דין, דאיידי שהשיירות מצויות ולא החזקון בדבבא ומנשה בית דין לומר: דהיידי רבא בדבבא חזירי, ואמקומינן ליה חזקון חזירי, ולא חזקון חזירי. ובבא
11 אשמעתיך דאם החזקון – נמי חזירי, אם אין השיירות מצויות. ואם תאמר: היבא דחזקון, אף על פי דאין השיירות מצויות – היכי מהדרתינן מנא דיענין דשל זה הוא? ויש לומר: כגון דיעדינן
12 דמח יוסף בן שמעון נפל, ולא הישיתן שמוא דהו של יוסף בן שמעון אחר. דאין לזיש שגם אחר באן, כיון דאין השיירות מצויות. ושבעתיך חתימא כרבי אלעזר, ולרבי מאיר כיון דחזקון
13 – אין יכול לגרש בו ולא הישיתן הוא שלו, ואין דאין מוכח מרובה, כדפרישתי לעיל (כ.ב. דבור המתחיל 'בעידי'). **כבי** דינא דרב הונא – פירש שקונטרס. שהובא שם לקימו בבית דין, והשאת
14 פשיט שפיר מי'ב מעשה בית דין, ולא הישיתן שמוא על אחר אחר. אף על פי שהשיירות מצויות, כיון דלא החזקון. אי נמי, כשאשתי מעשה שליח, ולא הישיתן למנלך – אף
15 דבעל יכול לבעל שלא בפני השליח כדאמר ב'השולח' (ג.א.) ואי במקיים איירי, אפילו לא דיענין ממי נפל – יחזיר לאשה. כדאמרין דלוח לא מקיים שטריה. אבל בפרק קמא דבבא
16 מציעא (כ.א.) פירש שקונטרס שטרי ששמו השלח נפל. ופירש שם יגבי דא דפשיט מעשה בית דין. ומקמייהו דתנן: וקשה: האם יש לרשע למנלך שבפני מדי השליח – הוה מעילה מה שהיה
17 במקיים דאין יחוש בלעל נמלך או ממה שהשלח לא תבע ליה האשתו ועד: ויהי גילוח שבעה יקיים את הגט. כדפרכי רבי חזקון. וכמו שקונטרס. ולאמר בסוף פרק קמא דבבא מציעא (כ.ב.) דלוח לא
18 מקיים שטריה. **חיישיתן** לשני שוריי – דא לא קטל הישיתן לשני יוסף בן שמעון בעני אחר – שמוא עדין הוה הלזם דבארתה שריא לא היה בי אחר. **כל** משעה בית דין חזירי
19 ואם תאמר: מתי משעה קשי רבי וירא, דאמר בסמוך לחד לישנא דהיבא ששירות מצויות – הישיתן, אף על פי דלא החזקון. וכן לרב הונא דבבא. ולבאי דחיש תלמי יצחק בפרק
20 "האשה שהלכה" (בבבא קטן טו.) ואומר רבי יצחק: דרמוקיינן לה דאשתבח אף לביה דין, שאין השיירות מצויות שם. היכי איתא בדיאי בפרק קמא דבבא מציעא (ז.ב.) ורבי וירא, מי קתני
21 כל הגט שני שנמצא בבית דין, וכן במעשה בית דין, וכן במעשה בית דין חזיר קתני. ולעולם דאשתבח אבריא. **א** תבעל מודה לא חזיר לא לוח ולא לזו – ואניה נאמנת לומר: גירשתיך, דכיון דאביא
22 גט דמסיעה לה – מעיזה ומעיד.

ויגות. כל הגט - פרק שלישי דף כז עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" תוספות

1 **בזמן** שהבעל מודה חזיר לאשה ואפילו לזמן מרובה - ואם תאמר: כיון דרבעל אמר
2 "וגישתי את אשתך" נאמן, ודא הוה ענישה, אפילו אין הגט שלה - נהנין לה
3 לראיה בעלמא, ומאי פריך? ויש לומר: דלא מהמין אלא מכאן ולהבא, מיגו שיכול עבשי
4 לגישה, ולא מתרחק פירות אלא מכאן ואילך, אבל למפרע - לא, כשאומר: גירשתה ממך
5 הבהוב, בנט, דבארמיין ביש נולדך' (בבא בתרא
6 קל"ה), והבא שידוע לו שלא בא לידי עבשה ו
7 הגט בחרת גירשתך - אינו נאמן מכאן ולהבא
8 יותר מלמפרע, וירושלמי לאשה' דקתני - היינו
9 בעינן, ותנשך בירוחא ה', אפילו לא בתגרשה
10 עיך, ולא חיישנן שמא מאור נפל, אפילו לזמן
11 מרובה, **מעולם** לא החזנו אלא על גט אחד
12 של יוסף בן שמעון - מתוך האשמה שמעבד עדין
13 לא שאל את אמו, אבל אין מכירין מי
14 הוא אותו יוסף בן שמעון, ותמה: דאם כן אמאי
15 מהמנין ליה לומר שהוא של יוסף? ויש לומר
16 אמורין העדים כולם, אלא היה האבא פשוט שהוא
17 שלו, ולא מהמנין ליה בטביעות עין - דחיישנן
18 שמא הוא משקא ואומר רבינו יצחק, דלעולם לא
19 חשדנן ליה שישקא במידי לומר שהוא שלו,
20 לקלקלה, ובגושה לזרחה פשטי הספרא - לא
21 היה מקלקלה, דהא בעל שאמר 'גירשתי את
22 אשתך נאמן, ולא חיישנן ליה לומר שהוא
23 כשאומר העדים של רבינו אלעזר לא על אהרן,
24 הווא אמר שעל שלו תחמו - נאמן, אבל כשאין
25 העדים אמורין כלום - חיישנן שמא הוא סבור
26 שהוא שלו, לפי שאין יודע שיש יוסף בן שמעון
27 אחר, או יודע ואין נאמן לו לזרש בגושה הוא אבד
28 גט, ולכך אמר שהוא מכיר אף על פי שאינו
29 מכיר, ובקושרה פירש: כגון דקאמר עדי
30 היתומים: בו מעולם לא חזנתי אלא על גט אחד
31 של שם לו, ואותו תחמו עליו והדבעו, ולפי
32 זה עריך לומר שלא ראו עדים חתימת הגט, שאם
33 ראו ואומרים שהוא כתב וזהו החטא -
34 פשטיא שחזיר, ולא היה עריך להחמיצו, דהא
35 דהאי לא חיישנן דלמא איתרמי שמא כשנא
36 יערדם עינין התחמת בחתימתו, ושיעתיא נמי
37 אינו מכיר חתימתו בחתימה.
38 **כגון** דקאמר נבי ש בעב את פלנית - פירש
39 בקונטרסו: דקאמר השלית, ואית ספרים
40 דגרסי: דקאמר עדים, ויש לומר: דעדים מהמנין
41 אפילו כשאמרו כבר, ושלי לא מהמין אלא
42 כשאומר כן קודם שראוה, **סימנין** דאורייתא
43 או רבנן - אי סיימנן רבנן, הא ומדריחא אבהא
44 כן הוהרדא - היינו בעדים, ורבנן דהא דבער
45 במציאה הקפתא לחזירי סימנין, ואם אמר
46 הא דתנן בפרק "אלו מציאות" (בבא מציעא
47 כ"א) דבר שיש בו סימן חיוב לחזירו, ושקא בו
48 שיהי אלו של, ואפילו מרבנן כגון: שיש
49 זה ומזה לו, כיון דבעי עדים - כיון דבעי עדים
50 בעינן בטביעות עין, ועוד דעל דין סימן שאוליאם
51 אינו שייך, ויש לומר: דעדים כגון שיש בו סימן
52 **דוקא** צורבא קמחא, אמור רבנו הם, דעם הארץ
53 בפרק "גט פשוט" (בבא בתרא ס"א), האי צורבא
54 עם הארץ בחדיה, דהיינו רבנן (תולין ג"א), נמי
55 עינא, והא דתנן בפרק "ענין הארץ בטביעות עינין
56 לאלתר - ואית דגרסי: איזוהי לאלתר, ויש
57 **שתעקבו** שירא ותשרה - לשון סעודה, כמו שיראה
58 בארתיך בני - בפרק דרבמאי דסימנין דאורייתא,
59 מייחתי לך ואומר רבינו יצחק ברמקא דיבמות,
60 שמנאו בעצמו ומכיר שהן שלו, ונאמן במגו דאי בעי
61 אמר "לא אבדתי", ומעיקרא, דהוה בעי למידיק
62 מינה דסימנין דאורייתא - הוה משמע ליה
63 דאיידי כשמנאו אחר, ומדריחן ליה על ידי
64 סימן זה.

1 **בזמן** שהבעל מודה מיתה חזיר לאשה, ואפילו לזמן
2 מרובה; וגישתי: כגון במקום שהשירות מצויות, כגון
3 במקום שאין השירות מצויות, איכא דאמרין: והוא
4 שהחזיקו הוא דלא ליתר, ותינו דרבה; ואיכא
5 דאמרין: אף על גב דלא החזיקו לא ליתר, ופליגי
6 דרבה, בשלמא דרבה לא אמר כרבי יודא, מתינתין
7 אילמא ליה לאקשויי, אלא רבי יודא מאי טעמא לא
8 אמר כרבה? אמר קה, מי קתני: אם אמר "תנו"
9 נותנין, ואפילו לזמן מרובה; דלמא אמר "תנו"
10 נותנין - כדקיימא לן, לאלתר, רבי יודא אמר: כגון
11 דקאמר עדים: מעולם לא חתמנו אף על גב אהרן
12 של יוסף בן שמעון - אי הכי, מאי למימרא? - מהו
13 דתימא: ליהוש דלמא איתרמי שמא משמא ועדים
14 פערדים, קא משמע לן, רב אשי אמר: כגון דקאמר:
15 נקב יש בו בצד אות פלונית, דהוה ליה סימן מובהק,
16 ודוקא בצד אות פלונית, דהוה ליה סימן מובהק, אבל
17 נקב בעלמא - לא, מספקא ליה: סימנין, או דאורייתא
18 אי דרבנן, רבה בר בר חנה ארסא ליה גיפא פי
19 מדרשא, אמר: אי סימנא - אית לי בגויה, או טביעות
20 עינא - אית לי בגויה; אהדרהו והלה, אמר: לא
21 ידענא אי משום סימנא אהדרוה, וקסברי צורבא
22 דאורייתא, אי משום טביעות עינא, ודוקא צורבא
23 מדרבנן, אבל אינש בעלמא לא, ואם לאו - פסול.
24 תנו רבנן: איזוהי שלא לאלתרא? רבי נתן אומר: שששה
25 פדי שתעקבו שירא ותשרה; רבי שמעון בן אלעזר
26 אומר: פדי שיהא ארס עומד ורואה שלא עבר שם
27 אדם; ויש אומרים: שלא שיהא ארס שם, רבי אומר:
28 פדי לכתוב את הגט; רבי יצחק אומר: פדי לקרותו;
29 אחרים אומרים: פדי לכתובו ולקרותו, ואפילו ששה
30 ויש בו סימנין - מעידים עליו, דאמרין: נקב יש בו בצד
31 אות פלונית; ואין מעידין על סימנין הוה, דאמרין:
32 ארך וגו'; מצאו קשור בכיס, פארנן, וכו', וכו'.

1 **איכא** דאמר - הא דשני רבי יודא במקום שהשירות מצויות פסול - הווא דחזקוה,
2 דבענין תורתו כרבה, בשלמא רבה - דשני לעיל עשירי אחרתי מתניתין, והא
3 דגיסין ודא דבבא מציעא, מתינתין אילמא ליה לאקשויי - דקא סלקא דעתך דאיתר
4 ורבינו אהרין, ומתינתין עיקר מברייתא, אלא רבי יודא - דמי מתניתין בברייתא מאי
5 טעמא לא אמר שירא אחרתי מתניתין
6 כרבה אפר לך - רבי יודא מתינתין לא קשיין
7 אהרין, פי קתני - בבבא מציעא, הא אמר
8 "תנו" נותנין, ואפילו לזמן מרובה, דלמא אם
9 אמר "תנו" נותנין ולעולם בקרימא לן - כלומר,
10 דהאי על כרחיך הא אמר "תנו" נותנין דייקין
11 מינה, מהחלה עימא בגמלך עליהן, אלא לזמן
12 מרובה מהכיב דייקין; דלמא לעולם בקרימא
13 לן דבבשירא דקאמרין; מצאו לאלתר - כשר אבל
14 ברייתא - דהאי קשיא, דקתני חזיר לאשה, ואי
15 לאלתר הבעל מודה - פשטיא, לא ידענא
16 להא שאני אשמא אפילו לעולם לזמן מרובה -
17 לא איצטרך למתניה, דבשלמא מתינתין לא
18 גתא בה הדייא; אמר "תנו" - נותנין, ואצטרך
19 למתניה; משום דהא גופא, לאשמענן דלא
20 חזיר, שאני אמור בו, רבי יודא אמר - לא
21 מתינתין קשיא ולא ברייתא קשיא, דכל הני
22 דאמרין חזיר - לזמן מרובה, כגון דקאמר
23 עדים - החתומים בו, טעוילא לא חתמנא
24 על גט אחד של שם לו, ואותו תחמו לאיש
25 זה החובע, כגון דקאמר - האי שליש שאבדא
26 נקב יש בעד אות פלונית, ודוקא - נקט רב
27 אשי בעד אות פלונית - דהוי סימן מובהק
28 דאין עדות ברורה מזה, מספקא ליה סימנא
29 דאורייתא או רבנן - הא דאמרין ביאלה
30 מציאות' (בבא מציעא כ"א), שמחזירין אבהא
31 סימנין, איבעי לן לתת: דאורייתא או רבנן
32 - לרב אשי נמי מספקא ליה, היכך באיסור
33 אשת איש - לא סמכין אהימנא בעלמא,
34 דלמא סימנן רבנן, ובממנא אהימנא רבנן
35 להפקיע, דהפקר בית דין היה הפקר, ותענא
36 דתקנתא הוה כשרה, אבל למישרי אסורא -
37 לא מהמין רבנן לעקר דבר מן החרוז, והאי דלא
38 אמר: קסבר סימנין רבנן - משום דהוה
39 מביעניא, ומזכא לא מצעין למפשט, דהא אי
40 נמי מספקא ליה קאמר מספקא, ארסא ליה -
41 שלחיה היה, אי סימנא אית לי בגויה אי טביעות
42 עינא אית לי בגויה - אי סימנא בעיתו דאיתיה
43 לבו - אית לי בגויה סימנא, ואי טביעות עינא
44 בעיתו להדורי נהילי - אית לי טביעות עינא
45 בגויה, שנתתי עיני בו שאני מכיר יפה כלא
46 שום סימן, סימנין דאורייתא - שלא נתן בו
47 סימן, אלא סימנא בעלמא, ומלמא
48 איתנא לאחורוי אבדא אורייתא, מן זמן העשה
49 דאורייתא, אלא צורבא מדרבנן - דידע בטביעות עינא,
50 דבריה, כדו שתקבו שירא ותשרה - שיעור שתוכל לעבור
51 שירא אדם בו - כלומר, אין הדבר תלוי בשיעור, אלא עריך
52 שלא עבר אדם שם משמע שנער השליל הזה שם
53 את הגט - שיעורא בעלמא נתנו בו, ואפילו שיה
54 עליו - סימנין אלו להבשירו, על סימנין גופא -
55 כלום, שיש כאלה הרבה, מפאוי קשור בכיס או בארתיך -
56 ומכיר את הבסי ואת הארתיך, בין

1 **או** שמנאו בין כליו – פירשו: בביתו. אף על גב דבבס מעיין בביתו, ואם היא הנבוא
 2 בקרקע – היה לחוש ליוסף בן שמעון אחר, אבל בין כליו – ליכא למיודש שמא הנבוא
 3 אחר אלא הוא. **מצאו** בחפיסה או ברלוסקא ומכיר כשר – כשמנאו הוא עצמו אידי,
 4 מרמזינן אחרותו. ואף על גב דלא צורבא מדרבנן דוא – נאמן, מימנו, ידאי בעי אמרי, היא
 5 באבדת, וכו' עלמא עלמא לא לזוז במיתרא עמאי,
 6 כפרשינו לעיל. ומכיר – אחיפסה ואדלוסקא

7 קאי, ואף על פי שאני מכיר את הגט. דאי מכיר
 8 את הגט – למה לי שמנאו בחפיסה? ואם האמר:
 9 ונתושה לשאלה. כדאמרינן בפרק ברתא דיבמות
 10 (קכב.) וש לומר: דקים ליה בנפשה שלא
 11 השאילה לשום אדם. אי נמי: בידוע שבחפיסה
 12 ברלוסקא איבדו. ומכל מקום עריך שיהא מכיר
 13 חפיסה או לרוסקא בטבעיות עמאי, דמה שידוע
 14 שבחפיסה או ברלוסקא איבדו – אף על פי דמינן,
 15 הוא דתנן בפרק קמא דבבא מציעא (כא.) מצא
 16 בחפיסה או ברלוסקא הכריך על שטרות לא
 17 אגדה על שטרות כו' – התם מידי שנתון סימן
 18 בחפיסה או ברלוסקא עצמו, ועל ידו מחויר לו
 19 מה שבתוכו, ולא חיישנן לשאלה לענין ממוך.
 20 אבל מה שאמר שבאבדה ברלוסקא – לא הוי
 21 סימן, דדרך לדבחי שטרות ברלוסקא, כדנציא
 22 בהסתמא: עשר לרוסקא שטרות מסתרי לך.
 23 ואפילו הוי סימן – סימן נקובא לחיוריה לא
 24 הוי. הוא דאמר ביאלו מצאיאת' (בבא מציעא
 25 תנא.) הוא אמר בחפיסה והיא אמרת בחפיסה
 26 ויתן, לו דמדיע ידיעה דכל דאית ליה בחפיסה
 27 נמנל ליה. אפילו תמימי לומר דתנן לו למישר בו
 28 קאמר – לא משום דחשיבי סימן מובהק, דהתם
 29 מיירי בשאלה החזיק יוסף בן שמעון אחר, ואותו
 30 הבעל או ראי נבכת לשמו. אלא אף יודע אמ פלס נן
 31 הבעל או מן האשה. אי נמי: ומכיר – דבבא מציעא
 32 מכיר. ויש ספרים הרגיש בהדיא 'או מכיר'. והבי
 33 פירושו: מצאו בחפיסה או ברלוסקא. וידוע
 34 שהוא שלו, ויש שבחביתא איבדו, אף על פי שאני
 35 מכיר הגט. או מכיר – שמכיר הגט אפילו בלא
 36 חפיסה. ויש ספרים גרסי: אם מכיר איבדו, פירושו:
 37 מצאו בחפיסה, וידוע שלא בתוכה איבדו, ואש
 38 שלו, ואפילו הובי: אם מכיר – כשר. ו'להרותא נקט
 39 מצאו בחפיסה. אי נמי: דיוקא אם מכיר כשר,
 40 אבל מה שהוא יודע שבחפיסה או ברלוסקא
 41 איבדו – אילו מעיל. ולספרים גרסי: 'ומכיר' –
 42 מצי לפרש כמו 'אם מכיר'. **והניחו** זקן או
 43 (ולמה כו' – תימה: דבפרק 'המפקד' (בבא מציעא
 44 תלמי) גבי הדיא סבתא דאשתאי אידי ודאי
 45 ברתא אמרינן: דלמא שביבא סבתא, דלמא

1 בין כליו – רב: ביהו. **ליטא** – רב: יהודה. הלכה כיש אמורים, ולמא רבה הלכה כרבי
 2 שמעון. למה חזרו לחזרו את הדברים ולפרשן? ומשני: משום דאפכי ליה – אית תנאי
 3 דמפכי דרבי שמעון ליש אמורים וש אמורים לרבי שמעון, הלכך אם לא הוכירו אלא
 4 שם החכמים, לא הוי דיעי אדחיי מתרי לשני קיימי. חתם = ברלוולא' בלע"ז, היא
 5 שלש = מליקא = שטיקא בלע"ז.

6 **משנה** נותנו לה בחזקת שהוא קיים – ולא
 7 חיישנן שמא מת ובטל שלוחתו. ומדאורייתא
 8 נפקא לן בהיכל שוחטין' (חולין יב.) העמד דבר
 9 על חוקה. מרביבין אותה – ולא תשיבא בלע"ז
 10 מתו בעלה ולמיתה אולא. **נמרא** לגבורות –
 11 שמונים שנה. לשבא קראת (תהלים צ.) וחולה
 12 – 'אי חולה' דמתניתין – דוק חולה, ולא
 13 גוסס. בין דאיפלי' – משאר רוב כל הולא, ולא
 14 שהרקיב ימים עד מנא שנה. אפילי – ואינו
 15 כבאר האדם להיות קרוב למות. אבל כן
 16 שמונים ואתא או יותר, עד תשיבין – קרוב
 17 למות הוא. אסרה לאכול – בת ישראל
 18 הנשואה לבחן שאוכלת כשבילו – אסרה מיה,
 19 דכל שעתא חיישנן: בעשוי ימות. אלמא:
 20 חיישנן למיתה. תריפה אפשי – להיות נזונה
 21 בחולין. נש לא אפשי – למיודש למיתה, דאי
 22 הישת – אין לך שלוח על אנשתי חתן עונות.
 23 שאני התם שחיי אסרה שקע אחת קודם
 24 למיתה – לעולם לא חיישנן למיתה. ושאיני
 25 הבא, שחיי אסרה חומים שעה אחת קודם
 26 מיתה. וכל שעתא איכא לספקי בהדיא שעתא
 27 שעתיה לאיסר. ושניא דחיקא הוא. היינו
 28 דפריך ליה ואי לאו דחיישנן למיתה – מנאי
 29 דהוי יגטא, ולשלוח הוא מיתא ברישא ואסרה
 30 מחייב דלמא היא מייחא ארישא. ולא איכא
 31 לכלל על גושלוס אלא אמר אביי – האי תנא
 32 ודאי חיש למיתה, ולא קשיא: מתניתין דבבא
 33 רב – בני מאיר היא. ולא חיש לבקיעת הער.
 34 אוסרין – שמא יבקע הער.

25 **שעה אחת קודם מיתו'** – אסורה לאכול בתרומה מידו: אמר רב אדא ברבי דרב יצחק:
 26 שאני התם, שהרי אסרה עליו שעה אחת קודם מיתו. מתקנה ליה רב פפא: ממיא דאיהו
 27 מיתא ברישא? הלמא איהו מייחא ברישא! אלא אמר אביי, לא קשיא: האי – רבי מאיר דלא
 28 חייש למיתה, האי – רבי יהודה דחייש למיתה; דתנן: תלווקן זין מבוין הפותים, אמר: שני
 29 לזנין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה, עשרה מעשר ראשו, השעה מעשר שני, ומיחל
 30 לשותה מיד, דברי רבי מאיר, רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין, רבא אמר:
 31 ששא

שביבא ברתא ואומר רבני יצחק. ולענין תמי החיורי טפי למיודש. כדקאמר נמי התם. לא שנו עבד עשירא לא שנו אל עבד – חיישנן, וכ'חוקת הבתים' (בבא בתרא כט.) מפליגין בין
 עבד עשירא ללא עבד, דאמר: עשירא קלא אית ליה. וער. דבשביתא חיישנן טפי למיתה. **תרומה**
 אתרומה כדבבסבטי: ויש לומר: דאי דרך הולמנו. שאני חושש. אלא מתקין שמינשק לה. **שאני**
 בתרומה, והעמד בעלה בחזקת די. אבל הבא, אפילו נעמידנו בחזקת די – אסרה מחיים. ופריך: דלמא אידי מייחא ברישא. ולא תאמר חיים
הוא רבי מאיר דלא חיש למיתה כו' – השתא דמוסמא שטא מת לשטא ימות – לא לגמרי מרמה. דדא רבי מאיר דמוקי מתניתין כותיה ולא חיש לשטא מת אפילו לזמן מרובה, דחיש לשמא
 ימות לזמן מרובה. דתנן בפרק 'ארבעה אחין' (בבמות כו.א.) ארבעה אחין, שנים מוקן נשואין שתי אחיות. ומתו הנשואים את האחות – הרי אלו חוליות ולא תויבמות. ומפרש (בבבא):
 משום דקביר אסור בכלט מנת יבמין, ולמאן אומיבב די מיתא איך. וקא מבטל מנות יבמין. והודיא משנה מוקף לה כרבי מאיר בפרק שני דיבמות (יח.א.) ולקמן בפרק ברתא (בבבא): נמי
 אמר: לבולי עלמא גירוח – לא שכחא, מיתה – שכחא. ולרבי יהודה נמי דחיש לשמא ימות אלאתר. לא חיש לשמא מת אלאתר. דאם לא כן, אשת חוק שביא בעלה מפתח ביתו – לא
 תאכל בתרומה. ולא אכיל כי אם בשעה שרואה בעלה בפניה. אלא דאי לא דרמנא אלא ששא מת לזמן מרובה לשמא ימות אלאתר.

1 והא בעי סמיכה - אף על פי דסמיכה לא מעבבא, מכל מקום אין לעשות בלא סמיכה
2 לכתחלה, וכן פריך בגרר התערבות' (ובחוס ע"ג.) אהרן נתנו תחום: קרישים בקרישים
3 ויקרב לשם מי שרואה, ודא בעינא מסיכה ומשני: בקרבן נשים, וכן בפסחים פרק 'אהשה'
4 (פסס.) גבי חמשה שנתערבו עורות פסחים תמצא יבלת באחד מן, דפטרין מלעשות פסח
5 שני, אף על פי שיכולים להביא ולהתנות במותר

1 שְׂמָא מַת לֹא הִיִּישְׁוִינִי, שְׂמָא יְמוֹת חִיִּישְׁוִינִי. אָמַר לִיה
2 רַב אָדָא בַר מַתְּנָה לְרַבָּא: וְהָא נוֹר, דְּכִשְׁמָא יְמוֹת
3 הוּא, וּפְלִגְוִי אָמַר רַב הִדְרָה מוֹדְסָרְקְתָא: שְׂאֵנִי נוֹר,
4 דְּאָפְשֵׁר דְּכִסּוֹר לִיה לְשׁוֹמֵר. מַתְקִיף לֵה רַב מִשְׂרָשְׂאִי:
5 עֲרִיבֵי עֲרָבָא צְרִירָא! אֵלָּא אָמַר רַבָּא: שְׂמָא מַת לֹא
6 חִיִּישְׁוִינִי, שְׂמָא יְמוֹת תַּנְיָא הִיא. "הַשְׁחֵלְתָּ הַמַּתָּאוֹ
7 מְבִינֵיתָ הֵימָּן" וכו'. וְהָא פְּעִינָא מְסִיכָה! אָמַר רַב
8 יוֹסֵף: בְּקָרְבָן נָשִׁים, רַב פְּפָא אָמַר: תַּחֲמַת הָעוֹף.
9 וְצִרְבָּא; דְּאִי אֲשִׁמְעִינֵי גַם, מִשּׁוּם דְּלֹא אָפְשֵׁר, אָבֵל
10 תְּרוּבָה דְּאָפְשֵׁר - אִימָא לָא; וְאִי אֲשִׁמְעִינֵי תְּרוּבָה,
11 דְּמִנֵּי דְּלֹא אָפְשֵׁר, אָבֵל תַּחֲמַת הָעוֹף - מַסְפִּיקָא
12 לֹא לְעוֹל חוֹלִין לְעוֹרָה, צִרְבָּא. מִשְׁנַה שְׁלִשָּׁה
13 דְּרִיבִים אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּרָטָא לְפָנֵי חֲכָמִים וְקִימֵנוּ
14 אֶת דְּרִיבֵינוּ: עַל עוֹר שֶׁהַקֹּפֶה פְּרוֹקוֹם, וְעַל הַסְּפִינָה
15 הַמְּוַרְקֶת בָּסֶם, וְעַל הַיּוֹצֵא לִידוֹן - שְׁוֹה תְּרוּקָת
16 קִימֵינוּ; אָבֵל עוֹר שֶׁבְּקֶשֶׁה פְּרוֹקוֹם, וְסַפִּינָה שֶׁאֲבִידָה
17 בָּסֶם, וְהַיּוֹצֵא לְהִרְגֵי - זוֹתַנֵּן עֲלֵיהוֹן חוֹמְרֵי חַיִּים וְחוֹמְרֵי
18 מַתִּים, מִי שֶׁיִּשְׂרָאֵל לְכַתּוּב וְכַתּוּב פְּתוּ לְיִשְׂרָאֵל - לֹא
19 תַּחֲבֵל בְּתוֹרָתוֹ. גְּמָרָא אָמַר רַב יוֹסֵף: לֹא שְׁלֵ אֹמְוֹת
20 בְּבֵית דִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אָבֵל בְּבֵית דִּין שֶׁל אֻמּוֹת
21 הָעוֹלָם בֵּינוֹ דְּנִמְדֵי לִיה יוֹצֵא לְקַטְלָא - מִקְּטֵל קַטְלֵי
22 לִיה - אָמַר לִיה אַבְבִּי: בֵּית דִּין שֶׁל אֻמּוֹת הָעוֹלָם
23 נָמֵר, דְּמַקְבְּלֵי שׁוּחָדָא! אָמַר לִיה: כִּי שְׁקֵלִי - מַקְמִי
24 דְּלַחְתּוּם פּוֹרְסִי שְׁנַמְנֵי, לְכַתּוּב דְּמִיחַתֵּם פּוֹרְסִי שְׁנַמְנֵי
25 לֹא שְׁקֵלִי. מִיחִיבִי: כָּל מִקּוֹם שֶׁעָמְדוּ שְׁנַיִם וְאִימְרוּ
26 "מַעֲדִינֵן אֲנֵן אֶת אִישׁ פְּלוֹנֵי שְׁנַמְנֵר דִּינוֹ בְּבֵית דִּינוֹ
27 שֶׁל פְּלוֹנֵי, וּפְלוֹנֵי וּפְלוֹנֵי עֵירוֹ" - הֲרֵי זֶה יִהְיֶה -
28 דְּלִמָּא בּוֹרַח שְׂאֵנִי. הָא שְׂמַעוּ: שְׂמַע מִבֵּית דִּין שֶׁל
29 יִשְׂרָאֵל שְׁוֹה אוֹמְרִים "אִישׁ פְּלוֹנֵי מַת", "אִישׁ פְּלוֹנֵי
30 "הֲרִיג" - יִשְׂאוּ אֵת אֲשֶׁחוֹ, מַקְוִמְנָמְרִיסוּן שֶׁל גּוֹים
31 "אִישׁ פְּלוֹנֵי מַת" "אִישׁ פְּלוֹנֵי "הֲרִיג" - אֵל יִשְׂאוּ
32 אֶת אֲשֶׁחוֹ; מַאי "מַת", וּמַאי "הֲרִיג"? אֵילִימָא מַת
33 מַת מַמְשָׁ, וְהֲרִיג - נְהַרְג מַמְשָׁ, דְּכּוֹתוּתָה גְבִי
34 גּוֹים אַמְאִי אֵל יִשְׂאוּ אֶת אֲשֶׁחוֹ? הָא קִרְיָמָא לָךְ,
35 דְּכָל מְסִיחָ לְפִי תוֹמֵן חִימוּנֵי מְדִימֵי לִיה! אֵלָּא לָאוּ, מַת - יוֹצֵא לְמוֹת, נְהַרְג - יוֹצֵא
36 לְהִרְגֵי, וְקַתְנֵי: בְּבֵית דִּין יִשְׂרָאֵל יִשְׂאוּ אֶת אֲשֶׁחוֹ - לְעוֹלָם מַת מַמְשָׁ, וְנְהַרְג מַמְשָׁ,
37 וְדִקְאֻמְרָתָ: דְּכּוֹתוּתָה גְבִי גּוֹים אַמְאִי לָא? וְהָא קִימָא לָךְ דְּכָל מְסִיחָ לְפִי תוֹמֵן חִימוּנֵי
38 מְדִימֵינֵי תַנִּי מוֹלֵי בְּמִילְתָּא דְּלָא שִׁיבִי בָּהּ, אָבֵל בְּמִילְתָּא דְּשִׁיבִי בָּהּ - עֲבָדֵי לְאֻחוּקֵי
39 שְׁקִירוּהוּ. אִימָא דְּאָמְרֵי, אָמַר רַבִּי יוֹסֵף: אֵל שְׁנֵי אֵלָּא בְּבֵית דִּין שֶׁל אֻמּוֹת הָעוֹלָם,
40 דְּבִירֵשׁ - מִשּׁוּם דְּחֻסָּתָ תַּן, וְכִי'הֲתֵרְבוּת' (ובחוס ע"ג.) תַּן: כֵּן בַּחֲבוּסִים - דְּשִׁמְעַת אֶפְלוּ חֻסָּתָ. וְאֵם תַּמְרוּ: עַל וְטַמָּא וְעַל וְתוֹרָא דְּרַקֵּי רַאיוֹן לְסוֹמֵן, נְהִי דְּסַמִּיכָה לֹא מַעֲבָבָא - נִמְאָ: כֵּל
41 שְׂאוּי רַאֵי לִיבְלָא - מִילָּה מְנַכְבֵּת בַּב וְשֵׁי לְמוּתֵי מַדְרֻשֵׁינֵן בְּחֻרַת כּוֹתִים (וְקִרָא טו') זְכִי יִשְׁרֵי הַבּוֹמֵר" - וְלֹא מְנַעַע. שְׂמַע מִינֵה דְּטַמָּא מִשְׁלַח קְרַבְנוּתֵי, וְדוּבַכְתָּא קְרַבן אִימִיר. וְעוּתָ:
42 מַדְמַמְנֵטִין בְּפִרְקָ קַמָּא דְּהִינֵי (ה.) טַמָּא מַרְאִי מְרִיבָתָ שְׂמֹה' (ובחוס ע"ג.) וְהִיא מְסִיחָ שְׂמֹה' כִּי שִׁשְׁנָה בִּיבִיאָ - שְׂעוֹ בְּהוֹבָא, שְׂמַע מִינֵה דְּשִׂרָא קְרַבְנוֹת מִשְׁלַח, וְלֹא חִיִּישְׁוִינִי שִׂדָּא רַאֵי לְסַמִּיכָה.
43 אֲחַת לֹא לִיעוֹל חוֹלִין לְעוֹרָה - וְאֵם תַּמְרוּ: חֻסָּתָ תַּחֲמַת הָעוֹף, דְּמַסְפִּיקָא בְּרַחֲמֵי תְּרוּבָה דְּרַבִּי נְהִי, דָּאֵם עֲצַמָּא בְּרַחֲמֵי דְּרַבִּי חוּסָּתָ עַל הַסֶּפֶק, כִּי לְפַטּוֹר
44 עֲצַמָּא אַבֵּל הוּבָא, שְׁלִיחָ - אֵין לְחַבִּיא חוֹלִין לְעוֹרָה מַסְפִּיקָא.

1 שְׂמָא מַת לֹא חִיִּישְׁוִינִי - דְּרַאקִימָאן אַחוּקָה שְׂדַחְוִינֵי וְהוּב. גְּבִי כּוּן שְׁחֵלף לְמוֹתֵיהֶם הַיּוֹם, כִּיּוֹן
2 שְׁלֵא גִירֵשָׁה - אִיבָה נִאֲסַרְתָּ אֵלָּא אֵם כּוּן מַת. אַבֵּל: זוֹ שְׁוֹתוֹן לֹא גַט מִנֵּה שִׁחוּל עֵשֶׂה
3 אַחַת קוֹדֵם לְמִיתוּתָ - לְשַׁמְנָא יְמוֹת מִיד דְּרַאי חִיִּישְׁוִינִי, דְּלֹא מִרֵעָ לִי לְחוּקָה בְּהִבֵּי. וְהָא
4 נוֹר - לִידוֹן, דְּבַעֲיַת לְאוּקִימָא לְדַרְבֵּי הַבֵּל, הוּא נוֹר דְּרַאי דְּרַאסִיר לִי לְשִׁחוּתָ - מִשּׁוּם
5 שְׂמַע יְמוֹת הוּבָא, וּפְלִיג רַבִּי מַרְאֵ, וְאֹמַר: לֹא
6 חִיִּישְׁוִינִי עֲרִיבֵי עֲרָבָא גִירֵךְ - שְׂמַא הַשּׁוֹמֵר
7 עֲצַמָּא יִפְשַׁע. שְׂמַא מַת לֹא חִיִּישְׁוִינִי - וְתוֹמַתֵּיךְ
8 דְּרַבִּי הַבֵּל, וּבְרִייתָא דְּרַבִּי ר' יוֹסֵף - הַנְּתַי
9 הָא, פְּלוּתָא דְּרַבִּי מַנְאִי דְּבִרְוִי. וְהָא קְנִישָׁא
10 מְסִיכָה - וְתַנְיָא בְּחֻרַת כְּתוּבֵיהֶם יוֹד - וְלֹא דִי
11 בְּנֵי יוֹד - וְלֹא דִי שְׁלִחוֹ. בְּקַרְבָּן נָשִׁים - אֲשֶׁה
12 שְׂנַעְנַה כְּבֻרָה, וְשִׁלְחָה וְשִׁלְחָה דְּרַבִּי מַסִּיכָה
13 תַנְיָא (קְדוּשֵׁין לוֹא): "דְּבִר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְסַמְךְ"
14 "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְסִיכִי, וְאֵין תַּחֲמַת יִשְׂרָאֵל
15 סוֹמְכוֹת וְגִירָבָא - לְמוֹתֵיהֶם לְבָבִי
16 מְבַנְתִּינֵן בְּחוּקָת שְׂדַחֵי קִיסִי. וְיִמְעִין לֹא
17 אֲפִשֵׁר - שְׂהָא עֲנִיָה, וְרִבִּיכָה פְּרַסְנָה, וְתַמְלוֹ
18 תְּרוּמָה מִבְּרֵית הַגְּרוּתֵי. מִשְׁנַה בְּרִיקוֹם -
19 "מְעוֹר" מְתַרְמְנֵינֵן: בְּרִיקוֹמֵן דְּבְרִים כֹּס.
20 הַמְּוַרְקֶת - וְעִינֵין לֹא טַעֲבָה. לִידוֹן - בְּדִינֵי
21 נְפֻשׁוֹת. חוֹמְרֵי חַיִּים כֵּן - כְּדַרְפִּישׁ אֲוִיל. בַּת
22 יִשְׂרָאֵל לְכּוּן - חוֹמְרֵי מַתִּים. בַּת כּוּן לְיִשְׂרָאֵל
23 חוֹמְרֵי חַיִּים, וְלֹא תַאֲכַל בְּחֻרַתֵי אַבְיָת.
24 גְּמָרָא לֹא שֵׁנו - דְּרִינָא לְהִרְגֵי נוֹתְנִין עֵלְיוֹ
25 חוֹמְרֵי חַיִּים, אֵלָּא בְּבֵית דִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל -
26 שְׁלֹאדוֹר גְּמַר דִּין וְיִמְנֵן דְּחוּל לְכּוּתָא מְוַחְדִּיק
27 אוֹתוֹ, כְּדַרְפִּינָמֵן בִּינְיַמֵּר לְרִיךְ (מְסַהֲרִין מְנַבָּ.
28 הַסוֹס קִי וְנַמְנְדִי. פּוֹרְסֵי שְׁנַמְנֵי - שְׁלֹחַן פְּרִישׁ
29 הוּא: פֶּסֶק דִּין. כֵּל מַקְוִי - בִּלְרַבִּי וְהָא אֵימָא:
30 שְׂנַמְנֵר דִּינוֹ וְכַרְח כֵּן, פְּרִיקָא דְּרַבִּי דְּמַסְכָּת
31 (הֹא.) הֲרֵי זֶה יִהְיֶה - אֵלמָא: לֹא אִמְרִינֵן שְׂמָא
32 מַצְאוֹ לִי וְכַתּוּב אַחִירֵי כֵן, שְׂמַע מִינֵה לֹא שְׂכִידָא,
33 וְלֹא מַסְפִּיקֵי בְּהִבֵּי. אִישׁ פְּלוֹנֵי מַת - בְּבֵית דִּין
34 מִיתָת עֲצַמָּא, כּוּן מִי שְׁלַק בְּרַחֲמֵי דְּרַבִּי
35 בְּנַסִּיק אוֹתוֹ לְכִפְּיָה. תַנְיָי - אַחַד מַנְאֲבַע
36 מִיתָתוֹ, וְגִבִי גוֹים. כֵּן מִי לְקַמְטֵי חֵילָא
37 דְּקַדְשֵׁינָא בְּרַי שְׁלוֹם בְּמַסְכַּת עֲבֻדָה הוּבָא (ה.)
38 קוֹמְפְּנִיסִין - מְמוֹנֵין לְהִרְגֵי אַמְאִי אֵל יִשְׂאוּ
39 אֲשֶׁחוֹ - הָא קִימָא לָךְ בְּפִרְקָ בְּרַחֲמֵי דְּבִמְתָּ
40 (קְבָבָה.) גוֹ מְסִיחָ לְפִי תוֹמֵן - כֵּן שְׁלֵ לְעֻדָת
41 אֲשֶׁת וְקַתְנֵי - גְּבִי יִשְׂרָאֵל יִשְׂאוּ, וְקִישָׁי לֹרֵב
42 יוֹסֵף. דְּלֹא שִׁיבִי בָּהּ - שְׂאֵנָה תַּפְאֵרַת לְהַם.
43 רְשִׁיבֵי - בַּת בֵּי הַבֵּא, שְׂמַתַּפְאִרִים שְׂדַחְוֵי בְּרִיךְ.
44 עֲבָדֵי לְשִׁקְרָ - לְעוֹמְרָה נְהִי, וְאָף עַל פִּי שְׂדַחְוֵי
45 רַאֵוּהוּ אֵל יוֹצֵא לִידוֹן, לֹא שֵׁנו - דְּנִתְנֵין עֵלְיוֹ
46 חוֹמְרֵי חַיִּים, אֵלָּא בְּדִינֵי גוֹים שְׁקֵלֵי שְׂוַחָדָא.
תו

1 דְּכָל מְסִיחָ לְפִי תוֹמֵן חִימוּנֵי מְדִימֵי לִיה! אֵלָּא לָאוּ, מַת - יוֹצֵא לְמוֹת, נְהַרְג - יוֹצֵא
2 לְהִרְגֵי, וְקַתְנֵי: בְּבֵית דִּין יִשְׂרָאֵל יִשְׂאוּ אֶת אֲשֶׁחוֹ - לְעוֹלָם מַת מַמְשָׁ, וְנְהַרְג מַמְשָׁ,
3 וְדִקְאֻמְרָתָ: דְּכּוֹתוּתָה גְבִי גּוֹים אַמְאִי לָא? וְהָא קִימָא לָךְ דְּכָל מְסִיחָ לְפִי תוֹמֵן חִימוּנֵי
4 מְדִימֵינֵי תַנִּי מוֹלֵי בְּמִילְתָּא דְּלָא שִׁיבִי בָּהּ, אָבֵל בְּמִילְתָּא דְּשִׁיבִי בָּהּ - עֲבָדֵי לְאֻחוּקֵי
5 שְׁקִירוּהוּ. אִימָא דְּאָמְרֵי, אָמַר רַבִּי יוֹסֵף: אֵל שְׁנֵי אֵלָּא בְּבֵית דִּין שֶׁל אֻמּוֹת הָעוֹלָם,
6 דְּבִירֵשׁ - מִשּׁוּם דְּחֻסָּתָ תַּן, וְכִי'הֲתֵרְבוּת' (ובחוס ע"ג.) תַּן: כֵּן בַּחֲבוּסִים - דְּשִׁמְעַת אֶפְלוּ חֻסָּתָ. וְאֵם תַּמְרוּ: עַל וְטַמָּא וְעַל וְתוֹרָא דְּרַקֵּי רַאיוֹן לְסוֹמֵן, נְהִי דְּסַמִּיכָה לֹא מַעֲבָבָא - נִמְאָ: כֵּל
7 שְׂאוּי רַאֵי לִיבְלָא - מִילָּה מְנַכְבֵּת בַּב וְשֵׁי לְמוּתֵי מַדְרֻשֵׁינֵן בְּחֻרַת כּוֹתִים (וְקִרָא טו') זְכִי יִשְׁרֵי הַבּוֹמֵר" - וְלֹא מְנַעַע. שְׂמַע מִינֵה דְּטַמָּא מִשְׁלַח קְרַבְנוּתֵי, וְדוּבַכְתָּא קְרַבן אִימִיר. וְעוּתָ:
8 מַדְמַמְנֵטִין בְּפִרְקָ קַמָּא דְּהִינֵי (ה.) טַמָּא מַרְאִי מְרִיבָתָ שְׂמֹה' (ובחוס ע"ג.) וְהִיא מְסִיחָ שְׂמֹה' כִּי שִׁשְׁנָה בִּיבִיאָ - שְׂעוֹ בְּהוֹבָא, שְׂמַע מִינֵה דְּשִׂרָא קְרַבְנוֹת מִשְׁלַח, וְלֹא חִיִּישְׁוִינִי שִׂדָּא רַאֵי לְסַמִּיכָה.
9 אֲחַת לֹא לִיעוֹל חוֹלִין לְעוֹרָה - וְאֵם תַּמְרוּ: חֻסָּתָ תַּחֲמַת הָעוֹף, דְּמַסְפִּיקָא בְּרַחֲמֵי תְּרוּבָה דְּרַבִּי נְהִי, דָּאֵם עֲצַמָּא בְּרַחֲמֵי דְּרַבִּי חוּסָּתָ עַל הַסֶּפֶק, כִּי לְפַטּוֹר
10 עֲצַמָּא אַבֵּל הוּבָא, שְׁלִיחָ - אֵין לְחַבִּיא חוֹלִין לְעוֹרָה מַסְפִּיקָא.
11 פּוֹרְסִי שְׁנַמְנֵי - דְּרַבִּי רַבִּי נְבַנְאִל: דִּין גְּדוֹל שְׁלֹם. וְקַתְנֵי" יִשְׂרָאוּ אֶת אֲשֶׁחוֹ - הַמָּא אֲחִירֵי יִצְחָק. דְּלִמָּא אֵל שְׂאוּי לְפִי תוֹמֵן כֵּשֵׁר לְעֻדָת אֲשֶׁה - הִינֵנּוּ מְדַמְסֵל שְׂכַבְרָ מַת, דְּלֹא טַעַ
12 לְקַשְׁיָי, אִיבָבָא לְאוּקִימָא בְּרִיחֵימָא מִימְקֵי לְדִחְתָּה פּוֹרְסֵי שְׁנַמְנֵי. וְעוּתָ: מַתְרֵי אֲחִירֵי יִצְחָק. דְּלִמָּא אֵל שְׂאוּי לְפִי תוֹמֵן כֵּשֵׁר לְעֻדָת אֲשֶׁה - הִינֵנּוּ מְדַמְסֵל שְׂכַבְרָ מַת, דְּלֹא טַעַ
13 כֵּן מַת לִלָּא מַת. אַבֵּל יוֹצֵא לְמוֹת אוֹ לְיִרְדָּה - לֹא מַדְמַנֵּן.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64

תו לא חוו ליה ובראי – כלומר, לא שכחתי להכיר את מספקיך בחבי. **שם** הפניא נש בארין
 ישראל – ואין צורך לומר "בפני נכתב ונתחם", משלחו ביד אחר – ועושה שליח מאליה,
 ושלא בבית דין, ואם אמר לו – בעל לשלתי, מול לי הימנתי פלוני – כשתתן לה את
 הגט, לא ישלחנו ביד אחר. **נשא** חלה תנן – דאניס, והוא הדין לכל אתנסן. אבל אי לא
 אנוס – לא ישלחנו ביד אחר. **אי דאמר ליה הולך**
 – ולא אמר ליה "אתה בעינמי הולך" – ואי –
 מתניתין רבי שמעון. **אפילו** – לא אמר ליה "אתה
 הולך" כי חלה נמי איה. **הו** זה משלחו בו – ולא
 מפלגי בין חלה ללא חלה. ועושה שליח אחר,
 דהולך" לא משמע אלא: קודם שיבא נש לו לידת
איבעית אימא – מתניתין דאמר ליה "הולך",
 מפלוגי הוי בעיה חלה. **דבריייתא** וקבעת רורי זה
 וישארו – והוא הדין. **ואיבעית אימא** –
 מתניתין דאמר ליה "את הולך", וחלה שאני,
 ובריייתא קבעת: לא ישלחנו – ברלא חלה. וכן
 נמי כי חקמא כרכן שמעון – חלה שאני, ורבי
 משעון קבעת: **אמר** ליה "אתה בעינמי תנו נש לאשתי"
 – ולא נתן להם נש – עשאן עדים, ואף על פי
 שלא אמר להם אתם עומכם בתבוחו – דירי אלו
 יכתבו ותנו. **ואי** לשלחו לוספר וכתבו: כדברשת
 לקמן. **אי** יאשכח כתבו נש בו "יכתבו – וישארו
 עצמם. שדרי אמר להם "כתבו", אבל אמר
 לשלחה "ישארו" – לא לאשתי? – יאמר לו וישארו
 ויכתבו ותנו. **מפני** שמעון בית דין, דהא
 לעשות שליח. **אלמא**: אין היחיד עושה שליח
 ביוזר – **דבעי** – שלפלו לכתוב את הגט, ואינו רוצה
 שידעו בו רבים שאינו יודע לכתבו. **הבא** – נש
 הולכת לו, **אי** קפיד – ונמאי קפידא איבא. **רבא**
אמר – התם הוית טעמא דלא משוה שליח –
 שלא מסר להם אל דברים, ואין דברים כי
 היה חודש ומסיתים לאלוהי. אבל נש, דאית ביח
 מששא – חזרו ונמסר. שליח טעמא – שאמר
 בעל הבית לשני עדים: כתבו שטר מתנה לפלוני?
 אי טעמא דגט משום ביה – הוא – איכא
 למיזרו תנו. **אמר** עליו לכתבו, ותנו. **לכא**
 בתיא קסמו: והתקבל נתון את השכר. **הלכך** אם
 ירו – יאמר לו וישארו ויכתבו. **ולמאן** דאמר
 מילי לא ממסרין – לא יגמין לא ממסרין. **אמר** ריש
 לקיש **באן** שנה רבי – במשנה זו שנה לנו רבי.
אין השואל בו – הוא הדין. לא ישלחו ביד
 אחר – לא משום שדול שליחות דניטא נקט ליה
 דאם שליח ביה אחר – הגט נש. **דאף** על בן דאין
 רצונו שיהא פקדונו ביד אחר – שליח גורש
 ממזא שיהא. **אלא** הוא הדין. לא ישלחו –
 אלא משעון. **אלא** אין השואל רשאי להשאלו. **וז**
אפילו תניקות ודיעין אותה – דאם השואל לו
 – לא למרור אחרים השואלה לו. **האן** דאשאל
 רשאי להשאלו, ומנאש זה עובר על דעתו
 ומקטנוס. **אלא** – במשעון שליחות דגט נפוח פנה
 לא ישלחנו, דאם שלחו ביד אחר – זימנין דניטא
 נמי לא הוי גיטא. **ולמאן** מפרש מאי ומקני. **אל**
 תנישה אלא בימין וקבעת בשמאל – דגט שויה
 לשלח הכרי. **אין** נמי, פנינמי ששליחותו חלה עליו
 בחפץ, ואיכא קפידא לבעל. **דבולי** עלמא בו –
 דנמוארי ביה יתנין. **זימנין** דניטא נמי לא הוי
 משעון דרוב פנימיה הוי גיטא. **ואפילו** שלחו ביד
 אחר. **ויהב** ליה חפץ – לדחוסה שליח שני. **דבולי**
 עלמא לא פליגי. **הווי** נישא – דאף על בן דאין
 רצונו שיהא פקדונו ביד אחר – שליחות דניטא
 לא מילי ככל שליחו ניטא שביכולי גיטא
 שליח. **דאגט** לא קפיד בעל לדרב זה. **דגט** אנו
 תלוי בחפץ. **דאפרמי** שליח טיול חותמי ושילח
 הגט ביד אחר, **דאפרמי** שליח בחפץ –
 זה שנינו בעי. **שדרי** קיבל החפץ ואחר כך נתן.
 ואל

אבל בבית דין של ישראל כיון דגמרי ריניה דאין מקטל קטלי ליה – אף על גב דאמר
 בסודרין (בבב). **שהיה** אחר רובכ על סוס וסודרין בידו, ומאן לא זכות – היה הלה
 מנח בטהורין. **מכל** מקום לא שפית. **רבן שמעון** בן **גמליאל** – אמר בין רבן
 כך לא ישלחנו ביד אחר – והא דרשנין (קדושין א,א) "ושלח" "ושלחה" – מלמז שהשליח
 עושה שליח – היינו דוכא דאין בעל מקפיד.
משום – ביוזר דבעי – פירש בתוספתו: שלחו
 לכתוב את הגט. ואינו רוצה שידעו רבים שאינו
 יודע לכתבו. **הא** דקאמר: "יכתבו ותנו" – אבל
 "יכתבו" נקט "יתורו". **אי** ימני: לא ידע שיאמר לאחר
 שיתן רישו ברוב שהבעל לא כתבו, ומקפיד גם
 על הנתנה. **ואם** תאמר: מאי ביוזר איכא? **הא** תנן
 (גיטין בבב). **האשה** כותבת את גיטה. **אלמא** אין
 שיתן רישו ברוב שהבעל לא כתבו. **דלעולם** לא הבעל
 לכתוב. **אלא** הוא קא משמע לן – דאפילו אשה
 כותבת כשה, יודעת לאקרי. **ומילי** לא
 מיטסקן לשליח – רבי נמאי רבי ורבי פלגי לקמן
 בפך "ותקבל" (סב). **באומר** לשלחה "תנו",
 דקסבר רבי נמאי דעשאן בית דין, ורבי יוסי פליג.
 דאפילו אמר ליה לן המרול שבירושלים –
 ילמדו ויכתבו ותנו ליה. **אבל** באומר לשלחה "תנו"
 או לשלחה "כתבו ותנו" – אפילו רבי נמאי מודה
 דיכתבו ותנו. **ולא** מסיחא לשליח. **כדמוכח**
 ומתניתין דוחם. **הא** דקאמר בגמרא: שלחו ליה
 כמזר כי לשמואל. **אמר** לשליח: "כתבו ותנו"
 לאשתי" ואמר לוספר וכתבו, וחתמו הן, מהו?
 שלח ליה תנאי. **הדרי** ברבי צוריק תלמוד. **רפיך** נתא
 דאמר שמואל הלכה כרבי יוסי, דאמר מילי לא
 מיטסקן לשליח. **הוה** מצי למיפוקי דבמסא אפילו
 רבי נמאי מודה דלא מיטסקן. **אלא** נתא ליה
 לאקשויי שמואל אשמואל. **ועוד**: דהוה בעי
 למיזרו דשפתיא דרבי נמאי משום ביוזר דבעי,
 וקסבר שמואל דבבתיא ליכא ביוזר. **אבל**
 בתומיה. **כשתדמו** אחרים – הוא דאיכא ביוזר,
 דמיפרסמא מילתא בתימיהו. **ועוד**, הוה מצי
 למיפוקי דבמסא אשמואל דרבא. **דקסבר** טעמא משום
 מילי, דאמר: מתנה הוי היא כנס. **אלא** כיון שהיה
 כותב להביא משמואל דרבא – יכתי נמי פריך
 מאדך דהשואל דוחם.
כאן שנה רבי אין השואל רשאי להשאלו –
 אפילו למאן דאמר בהימפקדי (בבא
 מציעא לרא) שומר שטר לשומר – פטור, שהרי
 מסרו לכן דעת. **אין** יכול לומר לה: אין רצוני
 שיהא פקדוני ביד אחר, נהי דלא מחייב – מכל
 מקום ככתבתי לה על העושה.
דיכא דנפקא לאפהו – נקט גט משום
 דמתניתין איירי בחלה השואל והוא,
 ולא הניע לעזי שהאשה שש.
 שקול

אבל בבית דין של ישראל, בין דנפק ליה דינא
 לקמלא – קמלי ליה. – **אמר** ליה אביו: בית דין של
 ישראל נמי, אפשר דהווי ליה זכותא! – פי הווי ליה
 זכותא – מקפדי דליגמר דינא, פתר גמר דינא – תו
 לא חוו ליה זכותא. **לימא** מסייעא ליה: **כל** מקום
 שעימרו שנים ויאמרו "מעידים אנו את איש פלוני
 שגנבנו דינו בבית דינו של פלוני, ופלוני ופלוני עדין"
 הרי זה והרגו – דלמא בורח שאני. **הא** שמעי: שמע
 מבית דין של ישראל שהיו אומרים "איש פלוני מת",
 "איש פלוני נהרג" – ישאו את אשתו, מקוממבריס
 של גוים "איש פלוני מת" "איש פלוני נהרג" – אל
 ישאו את אשתו; מאי מת ומאי נהרג? **אלימא** את
מפשי, והרגו מפשי – דכיותיה גפי גוים אמאי אל
 ישאו את אשתו? **הא** קיימא לן, כל מסיה לפי
 תגמו הימני מדימינ ליה! **אלא** לאו, מת – ויצא
 למות, והרגו – ויצא ליהרג, וקתני: **בבית** דין של
 ישראל ישאו את אשתו! – לעולם מת מפשי, והרגו
 מפשי, דכיותיה גפי גוים אמאי? **והא** קיימא לן
 דכל מסיה לפי תגמו הימני מדימינ – הני מילי
במילתא דלא שייכי בה, אבל במילתא דשייכי בה,
עבדי לאחוזי שקריהו. **משנה** הפניא נש בארין
 ישראל חלה – הרי זה משלחו ביד אחר, ואם אמר
 לו "מול לי הימנתי חפץ פלוני" – לא ישלחנו ביד
 אחר, שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר. **גמרא**
אמר רב פהאי: **חלה** תנן. **כשימא**, חלה קתניו –
 מהו דתימא: **הוא** הדין אף על גב דלא חלה, ותאי
 דקתני חלה – אורחא דמילתא קתני, קא משמע לן.
 היכי דמי? **אי** דאמר ליה "הולך" – אף על גב דלא
 חלה נמי, ואי דאמר ליה "את הולך" – אפילו חלה
 נמי לא, ואי רבן שמעון בן גמליאל – אפילו חלה נמי
 לא? **דתינא**: "הולך" גט זה לאשתי" – הרי זה משלחו
 ביד אחר, "את הולך" גט זה לאשתי" – הרי זה לא
 ישלחנו ביד אחר, רבן שמעון בן גמליאל אומר: בין
 כך ובין כך – אין השליח עושה שליח. **איבעית**
אימא: "הולך", והוא חלה; ואי בעית אימא: "את הולך",
 רבן שמעון בן גמליאל הוא, ותקל שאני. **תנן**: **מפשי** גט בארין ישראל חלה – הרי זה
 משלחו ביד אחר. **דמינחיהו**: אמר לשנים "תנו גט לאשתי", או לשלשה "כתבו גט ותנו
 לאשתי" – הרי אלו יכתבו ותנו. **אינהו** אין, אבל שליח לא! **אמר** אביו: **התם** טעמא מאי
 משום ביוזר דבעי, הכא בעל לא קפיד. **רבא** אמר: משום דמילי ניהו, ומילי לא מימסרין
 לשליח. **מאי** ביניהו? איכא ביניהו שליח מתנה, ובפלותא דרב ושמואל: **רב** אמר: מתנה
 אינה כנסת, ושמואל אמר מתנה הוי היא כנסת. "ואם אמר לו מול לי הימנתי חפץ פלוני".
אמר ריש לקיש, באן שנה רבי: אין השואל רשאי להשאלו, ואין השוכר רשאי להשכירו.
אמר לו רבי יוחנן: **וז** אפילו תניקותא של בית רבן יודעים אותה. **אלא**, זימנין דניטא נמי
 לא הוי, דנעשה כמי שאמר לו "אל תגרשה אלא בפית" ו"גרשה בעליה", **אל** תגרשה אלא
 ביוזר. **וגרשה** בשמאל. **דכולי** עלמא, היכא דנפקא לאפהו ויכתב ליה חפץ והרי שקלה
 מניה גיטא – פולי עלמא לא פליגי. **דניטא** גיטא גיטא גיטא, הוי פליגי – היכא דאמר ליה:
 שקול

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64

שקול מיהא חזר בה לה גיטא - משמע דקא שקפיד על לקחת חזפינ תחלה פליגי, אבל וכן לה גיטא ושקול מיהא חפינ' - לא. ותימה: דכפרך "דוכוב" (כחובות פ"הא) אמרין דלא שניא אמר ליה "שקול שטרא דב לה זוחי", ולא שניא אמר ליה "דב ליה זוחי ושקול שטרא" - משלם. דאמר ליה: לתקוני שרדתיך ולא לעותי, בין שחזירי לקחת

השטר אף על פי שחזירי לבסוקו ויש לומר: דהבתי דתם, שפרעני זמיעת תלוינ בשטר, ודאמר לקחת השטר גלי דעתה שירא שלא יאמרו שטרטאי ניבני.

רבי יוחנן פוסל בו לכל שכן בשלוהו - פירש בקונטרס: דקפידת דבעל אינו אלא שלא ישאר החפץ ביד האשה, אבל במה שאמר ליה שישול הימנה חפץ הוא משלח ביד אחר - אין הגט נפסל. ור"ל שישלחו ביד אחר דקני במתנותיו - היינו טעמא: שגא לא ימסור לשני דברים בחיובין, או השני לא ידקדק בוק, ויפסול הגט. ולפי זה אר"ל דקני: שאין רצונו שיראה פקודו ביד אחר - היינו ביד אשתו. וכן נראה הדוק וגם ה' דהוק ר"ל שישלחו ביד אחר" - שלא ישכח לומר כאשר אמר הבעל. ונראה לרבינו יצחק בן אברהם: דבאמר "שקול מיהא חפינ" הדר הב לה גיטא, שחולעה שלוחות הגט בחפץ - פוסל רבי יוחנן נמי בשלוחות ביד אחר, אפילו לא שניה שלח השני מרעת הבעל, ונכל ממנה החפץ קודם ניתנת הדין, וכיון שחולעה שלוחות הגט בחפץ, כל מה שנשנה מרעת הבעל בחפץ - נפסל הגט. ודבי פירושה: וכל יוחנן פוסל בו בכלא ראשון כשנשנה; וכל שכן בשלוחו ואפילו לא שנינו, ולא ישלחו ביד אחר - אפילו לא ישנה, דקפיד הבעל שאין רצונו שיראה פקודו ביד אחר, פירושה: ביד השלישי חזפינ לקיש בו, כדפירש בקונטרס.

הכי נרס רבנו בתם. אמר בר אשי מאי טעמא מי קאמר ליה אבא בר מנומי ולא אתי, וקאמי רב אשי מאי טעמא. ולשני הלשונות: רב אשי מכונינס, ולא קאי איבא דאמרי אלא אמילתא דרבא.

מי

27 **מִשְׁפָּא אִיתְּ בְּהוּ? פְּלוּהוּ מִכְּחַ מֵאֵן קִאְתוּ? מִכְּחַ דְּבַעַל קִאְתוּ אִיתְּהוּ לְבַעַל - אִיתְּהוּ לְבִלְוֵהוּ, לִיתְּהוּ לְבַעַל - לִיתְּהוּ לְבִלְוֵהוּ.** הווא נְבָרָא ד'שדר לה גיטא דְּרִבְתֵּיהּ, אָמַר שְׁלִיחָ: לֹא דַעְנָא לָהּ, אָמַר לִיה: וְלִי וְהִבִּיהּ לְאָבָא בַר מְנוּמִי, דְּאִיהוּ יַדַּע לָהּ, וְלִזְוִיל וְלִתְּבִיבִיהּ נִדְּלָהּ, אָתָּא וְלֹא אִשְׁכַּח לְאָבָא בַר מְנוּמִי, אִשְׁכַּחִיהּ לְרַבִּי אֶבְרָהָ וְרַבִּי גִינְיָא בַר פַּפָּא וְרַבִּי יִצְחָק נְפָתָא וְרַמְבִּי רַב סְפָרָא בְּפִייהוּ. אָמְרוּ לִיה: מִכּוּר מִיָּדְךָ קָמִי יוֹדֵךְ, דְּכִי יִיתִי אָבָא בַר מְנוּמִי נִתְּבִיבִיהּ לִיה, וְלִזְוִיל וְלִתְּבִיבִיהּ לֵהּ. אָמַר לָהּ רַב סְפָרָא: וְהָא שְׁלִיחָ שְׁלַח נִתְּן לְגִירוּשֵׁיהּ הוּא! אִיכוּפֹנָא. אָמַר רַבָּא: קִפְחִינָהוּ בַר סְפָרָא לְתַלְתְּלָא רִבְנָן סְמוּכִי. אָמַר רַב אַשִּׁי: מִמָּאי קִפְחִינָהוּ? רַב סְפָרָא לֵהּ "אָבָא בַר מְנוּמִי וְלֹא אִתִּי?" אִיכָא דְּאָמְרַי, אָמַר רַבָּא: קִפְחִינָהוּ רַב סְפָרָא לְתַלְתְּלָא רִבְנָן סְמוּכִי בְּטַעְמָתָא. אָמַר רַב אַשִּׁי: מִמָּאי טַעְמָתָא? מִמָּאי קָא אָמַר לִיה - "אָבָא בַר מְנוּמִי וְלֹא אִתִּי". הוּוּא נְבָרָא ד'שדר לה גיטא לְדְּרִבְתֵּיהּ, אָמַר לִיה לְשְׁלִיחָ: לֹא תִתְּבִיבִיהּ נִדְּלָהּ עַד תִּלְתִּין וְיִמּוּן, אִתְּנִים בְּגוּ תִלְתִּין וְיִמּוּן, אָתָּא לְקַמִּיָּה דְּרַבָּא. אָמַר רַבָּא: הִלָּה מַעְמָא מִמָּאי? מִשּׁוּם דְּאָנּוּס, הָאִי נְמִי אָנּוּס הוּא. אָמַר לִיה: מִכּוּר מִיָּדְךָ קָמִי דְּיוּן, דְּלְבָתַר תִּלְתִּין וְיִמּוּן מִשְׁוִינָן שְׁלִיחָ וְרַמְבִּי לִיה נִדְּלָהּ. אָמַר לִיה רִבְנָן לְרַבָּא: וְהָא שְׁלִיחָ שְׁלַח נִתְּן לְגִירוּשֵׁיהּ הוּא! - אָמַר לָהּ: בִּין דְּלְבָתַר תִּלְתִּין וְיִמּוּן מִצִּי מְיִירָשׁ, בְּשִׁלְחִי שְׁוִתִּין לְגִירוּשֵׁיהּ הוּא. - וְלִהּוֹשׁ שְׁמָא פִּיסִים: מִי לֹא הִנֵּן? "מַעֲכִישׁוּ אִם לֹא בָּאתִי מִכָּאֵן וְעַד שְׁנִים עָשָׂר חֹדֶשׁ", וְמַת בְּתוּךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ - חֲרִי זֶה גָּבַי, וְהוּיִן בְּהָ: וְנִיחָוּשׁ שְׁמָא פִּיסִים! וְאָמַר רַבָּה בַר רַב הוּנָא: הִכִּי אָמַר אִבְרָא מְרִי מִשְׁמִיָּה דְּרַבִּי בְּאִמְרֵי: וְנִיחָוּשׁ עָלֵי לִוְמֵי שְׁלַח בָּאתִי?" אִיכְסִיף. לְמַדְּ אִינְלֵאֵי מִיחָתָא דְּאִרְחִיקָהּ הוּא. אָמַר רַבָּא: אָמַר אָמְרוּ בְּנִשְׂאָהּ, יִאְמְרוּ בְּאִרְחִיקָהּ? אָמַר רַבָּא, הָא וְדִאי קָמִי מַעְמָא לָן:

1 **ואל** יהיה לה גיטא - ברישא, דכי אמר ליה שקול חפינ ברישא - קפיד איהו, שיהי בריתו לבעב הגט אם לא תתן לו החפץ ולדורותיו בעינאנו עד שתתן, הלכך, הגט תלה בחפינ ברבר זה, והה איה שניה נעשה כמי שאמר לו "אל תגרשנה אלא בבית" וגרשה בעליה. הלכך, רבי יוחנן פוסל בו בשלוחו ראשון, וכל שכן בשלוהו, היינו

2 דקאמר: וימנן דגיטא נבי לא חוי. הלכך נתא

3 **משנה** עושה בבית דין שליח ומשלחו - שצריך לראשון לומר בפניהם "כפני נכתב ובפני נחתם", לפי שהאחרון לא יוכל לומר. שליח בית דין אי - וסוממנא בית דין

4 **נמרא** שליח דשליח - השליח השני שנעשה בבית דין, האחרון - ולא חתן השני.

5 **הכי** גרסינן: אלא כי תבעי לבו בבית דין או אפילו שלא בבית דין, עושה כמת שלוחין - ראשון לשני, ושני לשלישי, וכן לעולם. ואין

6 **בפני** נכתב - האחרון נשני אין צריך לומר שליח בית דין אלא כי - והואל אין צריך לומר שליח בית דין אלא כי - והואל אין צריך לומר

7 **קטנתא** היא - קטנתא הוא אבי שמועה זו שיש לחשיב עליה. אל ידענא אל איני מכירה. מסור מילך קמן - אמור דברי שלוחותך בפניה. ותן לנו הגט, ואומר "כפני נכתב וכפני נחתם" ואנו נמסרו לו, ויהיה שליח בית דין, ואין

8 **שליח** שלא ניתן לגירושין הוא - השליח הזה לא נעשה שליח לגירושין, אלא למסור לאבא בר מנומי. הלכך, לא נמסוק בעל קאי, למסורו ליה אשי, קפחיתו - עקתו ונתקו עליו, שלא ימצאו רגלים לדבריהם. מאי קפחיתו - הלא אינה

9 **תשובה**, דמי אמר ליה בעל אבא בר מנומי גירשנה ולא אתה, אי היה האי ידע ליה הרי עזרו תחלה לגירושין שלוחין פקחין - ודגמריה, שמקצרו מלמטה. איבא דאמרי - דרבא אמר

10 **אשתיה** תשובה, אלא שבעת קפחיה. ואמר ליה (לח) לא אשי מאי טעמא מאי קפחיתו, מאי קאמר ליה - בעל אבא בר מנומי גירשנה ולא אתה - מאחר שאיך מביאה - הוא אתה שליח

11 **מעתה**, ולא אתי. אבל כשיש קמא גרסינן: מי אמר ליה, לבעול בתרא גרסינן: מאי קאמר ליה. איתינס - שליח. גמא תלתין - שלא יוכל לילך אחר שלישים. שליח שלא ניתן לגירושין הוא - בתוך שלישים. וליחוש - שמא בא בעל אצלה

12 **בתוך** שלישים, וליחוש - שמא בא בעל אצלה בתוך שלישים, ותיחוי עמה ויפסיה בעל, וחי גט ישן. ליהוש שפא פיס - בתוך שנים עשר חודש, שיש שחות הרבה לבא. ואין זה רומח

13 **שלוחה** וגט ממדנית היים יאדעו עובדי זמן פלשוותו בידו, דהתם ליבא למיחוש שמוא פיס, דמימר אמר הבעל השליח קומנו, וברכר הגיע זמן ליה, ולא עקר נפשיה מספקאי. דכי גרסינן: **ואבר**

14 **בה** כו - באומר בפני בית דין בשניה שנסחר שליחתה הרי היא נאמנת עלי במנאה עדים לעולם, אם אעירר לומר נאן שן הוא - היינו נאמנתא לאמר שלא איתנו בתוך אצלה. ובין דמעיקרא הימנא - תו לא מהדמן לעירר.

15 **ובל** שכן דאנן לא ליקו לעירר. אלאמא טעמא דאמר, רבי אבא, הלא האי דבר אמר הכי - ליהוש

16 **אם** אמרו בנישואה - שרוביה עלי, ומחור לפישה.

17 **אם** אמרו בנישואה - שרוביה עלי, ומחור לפישה.

גויטן. כל הגט - פרק שלישי דף ל עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטינזליץ)" קפז תוספת

1 כי משוו בית דין שליח - בני מעי בפניו שליח קטנא, או אפילו שלא בפניו, כגון זה שהוא
2 אנוס ואינו יכול לעכב, ואין, ויחך לדרכו. פריא - מעבר המים, שלא מצא את המעברות.
3 לא ששה מתיא - דלא מטי עב דבא, ואין טענת אנוס בתנאי גויטן למעבר "איטמאנ". אי
4 נמי זו אנוס בגויטן - הא קאומט בשעתא קמיתא דכרות דהאי אנוסא דשבת
5 דוא, ואיבעי מילא לאתויי. ליהו גיטא -
6 מעשה. מיתא ליה טע על תנאי זה, אי לא
7 אפיסי לה. פייסה - ברברים, והרבה עליה
8 ריעים, ולא תרצה להטיל אתו. פי מב לה
9 תרקבא דינני ולא אפיסא - ובין שלא עשה
10 - כן נמצא שלא פייסה. ואף על פי שאין לו -
11 לא אמרנן אנוס, דאין אדם יכול לטען אנוס
12 בתנאי של גט, והוי גיטא. אפוי תרקבא דינני
13 כעז למיתב לה - אבס ודא, אלו
14 פייסה במה שבירד לעשות ולא אפיסא, ולא
15 הוי גיטא. דלא עושט בגויטן. דאכ כפאן דאמר כ' -
16 מילוגא דתרי לשינו, ואליכא דרבא היא,
17 במשכת כרתוי בשעתא קמיתא.
18 משנה להיות פפריש עליהן מחלקן -
19 המרות הוה. כשפריש תרומותיו - נמכור
20 הירומה ועכב דהמיר עלעצמו בפרטין החוב זה
21 בשביל הבת, או הדמי חוביה עליו בשביל לו
22 ומעשה ועל שבביל עני. דהמשעות ועכב האבל,
23 אלא שמפריש מעשר מן המעשר לכהן, שהן
24 מותרין לרשם מכין שאין כאן לו מחנה -
25 שכבר נתן דמיהם לכהן זה. ובשעת ההלואה
26 פסק להם דמי. ישולו שות מן הירושן -
27 מנפי שות חוב זה מוטל עליהן לפרוע - ישול
28 מדה שרות. אם רוצים שיתקבל חובו בשביל
29 - ועכבם ממשעות עלעצמו. איני צריך ליטול
30 רשות - ידש כח לבית דין להטיל חוב זה על
31 כל הכונה הוליה, לפי שתקנת הוא. ויטעא
32 מילה להלואה. גמרא ואף על גב דלא אתי
33 לדיה - בתמיכה; אף על פי שאינו נותן לבחן
34 והחומר לו קתני מנתיהן דפריש עליהן וכוין
35 דלא מטי לדיה - מאן וכו' ליה לאינין וכו'
36 תרומה שקבלה זה בחובה, והדיק ימא יד
37 נתיח בביי - בחנה - נמי "אישי מאת מבר"
38 (מלכים ב' -) שהם מכירו ואתוהו, ודאי
39 רגיל לתת תרומות ומעשרות אלא לבחן זה.
40 הלבך, כין דמלתא דפשיטא היא ולדירתי דדיב
41 לזו - אדטי לזו שר חבני דתיחיה, והה
42 כנאן ודמטו לדידוהו דעי. משובח לחן על יד
43 אחיים - כשהוא מפריש - מוסר למעשרות
44 דהי, אחרב, ואומר "כלי בשעתי זה חולוני לזי",
45 והיה לזי כפי דמטא ליה, וחורר ומחזיר לו,
46 עשו את שאינו זוכה מובה - במקומות הרבה
47 מנפי תקנה שיש מן לרבי יוסי, דבינוקין' (גיטין
48 טבג.) ועל הנקמ דראש היתת. ומצרות חיות
49 ורעותה, ומציאת גיטא. ונבכרות (ת.א.) כל
50 שהלפיו ביד כון - מטיור מן המתנות, ובגמרא
51 דפשיטא אוחוז' (בבא מעיטא טז.) אלא בגמרא

1 **ב"י** דיב לה תרקבא דדינרי ולא אפיסא - אף על גב דלית לה, אף טענת אנוס בגויטן,
2 והוי נמי, ואם האמרו; וכו' דיב לה נמי תרקבא דדינרי - אמאי לא הוי גיטא; לא לא
3 אפיסא; ואמרו רבני יתחק; דיב לה לא פייסנא לה - אמרנא אב לא אחר דלא לפייסה דבר
4 גדול, ואי דיב לה - הרי טרח לפייסה וקיים תנאו, אף על פי שלא נתפייסה.
5 **בבבב** לא קתני - אף על גב דמזבה נמי לא
6 קתני, מכל מקום קתני תנאי ליה לאמקי
7 במובה, דאיידי בכל כהנים. ומאן דמוק לה במכורי
8 - משום דמזבה לא קתני. אף על גב דמכור נמי לא
9 קתני - משמע לו דאמוראי מפרשיקן עליהן סבה, בלא
10 שום דברי. **ביחודה** לא מוקמינן - אף על
11 גב דשמאלא פסקי בפרק קמא דבבא מעיטא (ב.א.)
12 כרבי יוסי, דעשו את שאינו זוכה כובה - מכל
13 מקום מסביר ליה לאמקי מנתיהן אפילו כרבנן,
14 **ופוסק** עמון כשער חוול - בהנפרישין, דאף
15 על גב דלא פסק - נמי שפסק דמי, ואין
16 בו משום רביא אפילו חסד הרבה פחות משער
17 חוול.
18 **הא** קא משמע לן אף על גב דלא פסק סב - ואם
19 האמרו; הא נמי פשיטא. דברק איהוו נשך
20 (שם ע.ב.), אמר רבי יודנה שישול למר, לא תן לו.
21 כוח, או תן לי מעותיו. לית לומר; דהתם שאמרו לו
22 בשעת חוול, אבל האבא - אפילו שחך דע שדוק
23 השער. **כיון** דכי ליה לא דיב ליה - סב -
24 הוא דאמר רב פפרישא כ'איהו נשך' (שם ע.א.)
25 אף על גב דאתי ביה חויהא - האבא התירו משום
26 תורת קתנ, **לא** שני אלא בעל הבית בכון -
27 אפילו לרבנן דפליגי ארבי שענות בפרק "ההדיב"
28 (שם ט.א.) ולית לוח לן שמכפס בידו זדי על
29 העלוינה - אבל אל נטר מכל לית ליה לא דיב.
30 אי נמי, כדפריש בקונטרס. דבאב דאין לו למשק
31 ממנו כלום - לא מצי הדר ביה.
איכא

1 **ב"י** דיב לה תרקבא דדינרי ולא אפיסא - אף על גב דלית לה, אף טענת אנוס בגויטן,
2 והוי נמי, ואם האמרו; וכו' דיב לה נמי תרקבא דדינרי - אמאי לא הוי גיטא; לא לא
3 אפיסא; ואמרו רבני יתחק; דיב לה לא פייסנא לה - אמרנא אב לא אחר דלא לפייסה דבר
4 גדול, ואי דיב לה - הרי טרח לפייסה וקיים תנאו, אף על פי שלא נתפייסה.
5 **בבבב** לא קתני - אף על גב דמזבה נמי לא
6 קתני, מכל מקום קתני תנאי ליה לאמקי
7 במובה, דאיידי בכל כהנים. ומאן דמוק לה במכורי
8 - משום דמזבה לא קתני. אף על גב דמכור נמי לא
9 קתני - משמע לו דאמוראי מפרשיקן עליהן סבה, בלא
10 שום דברי. **ביחודה** לא מוקמינן - אף על
11 גב דשמאלא פסקי בפרק קמא דבבא מעיטא (ב.א.)
12 כרבי יוסי, דעשו את שאינו זוכה כובה - מכל
13 מקום מסביר ליה לאמקי מנתיהן אפילו כרבנן,
14 **ופוסק** עמון כשער חוול - בהנפרישין, דאף
15 על גב דלא פסק - נמי שפסק דמי, ואין
16 בו משום רביא אפילו חסד הרבה פחות משער
17 חוול.
18 **הא** קא משמע לן אף על גב דלא פסק סב - ואם
19 האמרו; הא נמי פשיטא. דברק איהוו נשך
20 (שם ע.ב.), אמר רבי יודנה שישול למר, לא תן לו.
21 כוח, או תן לי מעותיו. לית לומר; דהתם שאמרו לו
22 בשעת חוול, אבל האבא - אפילו שחך דע שדוק
23 השער. **כיון** דכי ליה לא דיב ליה - סב -
24 הוא דאמר רב פפרישא כ'איהו נשך' (שם ע.א.)
25 אף על גב דאתי ביה חויהא - האבא התירו משום
26 תורת קתנ, **לא** שני אלא בעל הבית בכון -
27 אפילו לרבנן דפליגי ארבי שענות בפרק "ההדיב"
28 (שם ט.א.) ולית לוח לן שמכפס בידו זדי על
29 העלוינה - אבל אל נטר מכל לית ליה לא דיב.
30 אי נמי, כדפריש בקונטרס. דבאב דאין לו למשק
31 ממנו כלום - לא מצי הדר ביה.
איכא

1 **ב"י** דיב לה תרקבא דדינרי ולא אפיסא - אף על גב דלית לה, אף טענת אנוס בגויטן,
2 והוי נמי, ואם האמרו; וכו' דיב לה נמי תרקבא דדינרי - אמאי לא הוי גיטא; לא לא
3 אפיסא; ואמרו רבני יתחק; דיב לה לא פייסנא לה - אמרנא אב לא אחר דלא לפייסה דבר
4 גדול, ואי דיב לה - הרי טרח לפייסה וקיים תנאו, אף על פי שלא נתפייסה.
5 **בבבב** לא קתני - אף על גב דמזבה נמי לא
6 קתני, מכל מקום קתני תנאי ליה לאמקי
7 במובה, דאיידי בכל כהנים. ומאן דמוק לה במכורי
8 - משום דמזבה לא קתני. אף על גב דמכור נמי לא
9 קתני - משמע לו דאמוראי מפרשיקן עליהן סבה, בלא
10 שום דברי. **ביחודה** לא מוקמינן - אף על
11 גב דשמאלא פסקי בפרק קמא דבבא מעיטא (ב.א.)
12 כרבי יוסי, דעשו את שאינו זוכה כובה - מכל
13 מקום מסביר ליה לאמקי מנתיהן אפילו כרבנן,
14 **ופוסק** עמון כשער חוול - בהנפרישין, דאף
15 על גב דלא פסק - נמי שפסק דמי, ואין
16 בו משום רביא אפילו חסד הרבה פחות משער
17 חוול.
18 **הא** קא משמע לן אף על גב דלא פסק סב - ואם
19 האמרו; הא נמי פשיטא. דברק איהוו נשך
20 (שם ע.ב.), אמר רבי יודנה שישול למר, לא תן לו.
21 כוח, או תן לי מעותיו. לית לומר; דהתם שאמרו לו
22 בשעת חוול, אבל האבא - אפילו שחך דע שדוק
23 השער. **כיון** דכי ליה לא דיב ליה - סב -
24 הוא דאמר רב פפרישא כ'איהו נשך' (שם ע.א.)
25 אף על גב דאתי ביה חויהא - האבא התירו משום
26 תורת קתנ, **לא** שני אלא בעל הבית בכון -
27 אפילו לרבנן דפליגי ארבי שענות בפרק "ההדיב"
28 (שם ט.א.) ולית לוח לן שמכפס בידו זדי על
29 העלוינה - אבל אל נטר מכל לית ליה לא דיב.
30 אי נמי, כדפריש בקונטרס. דבאב דאין לו למשק
31 ממנו כלום - לא מצי הדר ביה.
איכא

1 **ב"י** דיב לה תרקבא דדינרי ולא אפיסא - אף על גב דלית לה, אף טענת אנוס בגויטן,
2 והוי נמי, ואם האמרו; וכו' דיב לה נמי תרקבא דדינרי - אמאי לא הוי גיטא; לא לא
3 אפיסא; ואמרו רבני יתחק; דיב לה לא פייסנא לה - אמרנא אב לא אחר דלא לפייסה דבר
4 גדול, ואי דיב לה - הרי טרח לפייסה וקיים תנאו, אף על פי שלא נתפייסה.
5 **בבבב** לא קתני - אף על גב דמזבה נמי לא
6 קתני, מכל מקום קתני תנאי ליה לאמקי
7 במובה, דאיידי בכל כהנים. ומאן דמוק לה במכורי
8 - משום דמזבה לא קתני. אף על גב דמכור נמי לא
9 קתני - משמע לו דאמוראי מפרשיקן עליהן סבה, בלא
10 שום דברי. **ביחודה** לא מוקמינן - אף על
11 גב דשמאלא פסקי בפרק קמא דבבא מעיטא (ב.א.)
12 כרבי יוסי, דעשו את שאינו זוכה כובה - מכל
13 מקום מסביר ליה לאמקי מנתיהן אפילו כרבנן,
14 **ופוסק** עמון כשער חוול - בהנפרישין, דאף
15 על גב דלא פסק - נמי שפסק דמי, ואין
16 בו משום רביא אפילו חסד הרבה פחות משער
17 חוול.
18 **הא** קא משמע לן אף על גב דלא פסק סב - ואם
19 האמרו; הא נמי פשיטא. דברק איהוו נשך
20 (שם ע.ב.), אמר רבי יודנה שישול למר, לא תן לו.
21 כוח, או תן לי מעותיו. לית לומר; דהתם שאמרו לו
22 בשעת חוול, אבל האבא - אפילו שחך דע שדוק
23 השער. **כיון** דכי ליה לא דיב ליה - סב -
24 הוא דאמר רב פפרישא כ'איהו נשך' (שם ע.א.)
25 אף על גב דאתי ביה חויהא - האבא התירו משום
26 תורת קתנ, **לא** שני אלא בעל הבית בכון -
27 אפילו לרבנן דפליגי ארבי שענות בפרק "ההדיב"
28 (שם ט.א.) ולית לוח לן שמכפס בידו זדי על
29 העלוינה - אבל אל נטר מכל לית ליה לא דיב.
30 אי נמי, כדפריש בקונטרס. דבאב דאין לו למשק
31 ממנו כלום - לא מצי הדר ביה.
איכא

1 **כֶּשֶׁם** שתרומה גדולה ונתלת באומד – ומזהו, אין להקיש תרומת מעשר לתרומה גדולה,
 2 שיעלה במבחנין ויהיה אחת לפסוק דברי, דהא "מעשר" אמר רוממו. ומזה, אם
 3 במבחנין מוסף – טראה דמועיל. דמקשינן להכי לתרומה גדולה, כדמוכח בפרק 'כל המנוחת
 4 באומד, דאם טעה – אין כאן איסור. דמדאורייתא חייב אחת פוסרת הבר, דלא נתנה
 5 בה תורה שיעור אלא "ראשית דבש", אפי
 6 תרומת מעשר – אף על פי שיעודה קטוב מן
 7 התורה 'מעשר מן המעשר' – ונתלת באומד.
 8 ובמחשבה – נתון בעזר בזה זה שילת תרומה
 9 ואוכל בצד ה, ואף על פי שלא הפריש.
 10 ותרוייהו נפקי מינוחשבי. והאי דילף תרומת
 11 מעשר לתרומה גדולה – לענין אומד אייהו
 12 **משנה הגנה** פירות ליהות פריש
 13 עליהן כו' – סומך על אלו, ואוכל טבלים
 14 אחרים שיש לו, ואומר 'דירי תרומתן באותן
 15 פירות שהקדיתי לך', וכן עושה תמיד. ואם
 16 אביו – הדיך ברוך ומצאן אסאדי. הרי ה'
 17 חושש – לאותן טבלים שתקן בהטעתן של
 18 אלו. ואם לא אכלן – צריך להפריש מהם,
 19 דשמא שבאמר 'דירי תרומתן פירות שהקדיתי
 20 כביזר או אבודין. מעת לעת – בגמרא מפורש.
 21 כדקייץ את חייך – שתיצור ליהות מפורש עליו.
 22 צריך לבודק שיהא חזקא, און תרומתן עליו.
 23 התומץ על שיהא מקדום של מוציא התי –
 24 כשנמשבת רוח קדים בגומיא התי. הוצאת

1 **בשתי תרומות** – דהאי קרא בלחם תיב, 'תרומתם' – היינו תרומת מעשר, 'כרמן מן
 2 הגוי' – היינו תרומה גדולה ראשית דגן ישראל מפורש. מוגורו. והקיש הכותב
 3 תרומת מעשר לתרומה גדולה. **באומר** – אחד מומשיש שאמרו הבנים – מפורש
 4 באומד, דאם טעה – אין כאן איסור. דמדאורייתא חייב אחת פוסרת הבר, דלא נתנה
 5 בה תורה שיעור אלא "ראשית דבש", אפי
 6 תרומת מעשר – אף על פי שיעודה קטוב מן
 7 התורה 'מעשר מן המעשר' – ונתלת באומד.
 8 ובמחשבה – נתון בעזר בזה זה שילת תרומה
 9 ואוכל בצד ה, ואף על פי שלא הפריש.
 10 ותרוייהו נפקי מינוחשבי. והאי דילף תרומת
 11 מעשר לתרומה גדולה – לענין אומד אייהו
 12 **משנה הגנה** פירות ליהות פריש
 13 עליהן כו' – סומך על אלו, ואוכל טבלים
 14 אחרים שיש לו, ואומר 'דירי תרומתן באותן
 15 פירות שהקדיתי לך', וכן עושה תמיד. ואם
 16 אביו – הדיך ברוך ומצאן אסאדי. הרי ה'
 17 חושש – לאותן טבלים שתקן בהטעתן של
 18 אלו. ואם לא אכלן – צריך להפריש מהם,
 19 דשמא שבאמר 'דירי תרומתן פירות שהקדיתי
 20 כביזר או אבודין. מעת לעת – בגמרא מפורש.
 21 כדקייץ את חייך – שתיצור ליהות מפורש עליו.
 22 צריך לבודק שיהא חזקא, און תרומתן עליו.
 23 התומץ על שיהא מקדום של מוציא התי –
 24 כשנמשבת רוח קדים בגומיא התי. הוצאת

1 **בשתי תרומות** **הכתוב מפר, אחת תרומה גדולה**
 2 **ואחת תרומת מעשר, פשם שתרויכה גדולה ונתלת**
 3 **באומר ובמחשבה – קך תרומת מעשר ונתלת באומר**
 4 **ובמחשבה; וכשם שיש לו רשות לבעל הבית לתרום**
 5 **תרומה גדולה – כך יש לו רשות לבעל הבית לתרום**
 6 **עליהן מעשר. משנה הגנה** פירות ליהות פריש
 7 **עליהן תרומה ומעשרות, מעות ליהות פריש.**
 8 **אמר שני – מפורש עליהן בהקטף שנתן קמיין, אם**
 9 **אביו – הרי זה חושש מעת לעת, דברי רבי אלעזר;**
 10 **רבי יהודה אומר, בשלשה פקדים בודקין את התי;**
 11 **פקדום של מוציא התי, ובהוצאת ספקד, ובשעת**
 12 **בניסת מים בבוסר. גמרא מאי "מעת לעת"? רבי**
 13 **יוחנן אומר: מעת לעת של פדוקה, רבי אלעזר בן**
 14 **אמינאנום אומר משום רבי אלעזר ברבי יצאי:**
 15 **מעת**

1 **בשתי תרומות** **הכתוב מפר, אחת תרומה גדולה**
 2 **ואחת תרומת מעשר, פשם שתרויכה גדולה ונתלת**
 3 **באומר ובמחשבה – קך תרומת מעשר ונתלת באומר**
 4 **ובמחשבה; וכשם שיש לו רשות לבעל הבית לתרום**
 5 **תרומה גדולה – כך יש לו רשות לבעל הבית לתרום**
 6 **עליהן מעשר. משנה הגנה** פירות ליהות פריש
 7 **עליהן תרומה ומעשרות, מעות ליהות פריש.**
 8 **אמר שני – מפורש עליהן בהקטף שנתן קמיין, אם**
 9 **אביו – הרי זה חושש מעת לעת, דברי רבי אלעזר;**
 10 **רבי יהודה אומר, בשלשה פקדים בודקין את התי;**
 11 **פקדום של מוציא התי, ובהוצאת ספקד, ובשעת**
 12 **בניסת מים בבוסר. גמרא מאי "מעת לעת"? רבי**
 13 **יוחנן אומר: מעת לעת של פדוקה, רבי אלעזר בן**
 14 **אמינאנום אומר משום רבי אלעזר ברבי יצאי:**
 15 **מעת**

1 **בשתי תרומות** **הכתוב מפר, אחת תרומה גדולה**
 2 **ואחת תרומת מעשר, פשם שתרויכה גדולה ונתלת**
 3 **באומר ובמחשבה – קך תרומת מעשר ונתלת באומר**
 4 **ובמחשבה; וכשם שיש לו רשות לבעל הבית לתרום**
 5 **תרומה גדולה – כך יש לו רשות לבעל הבית לתרום**
 6 **עליהן מעשר. משנה הגנה** פירות ליהות פריש
 7 **עליהן תרומה ומעשרות, מעות ליהות פריש.**
 8 **אמר שני – מפורש עליהן בהקטף שנתן קמיין, אם**
 9 **אביו – הרי זה חושש מעת לעת, דברי רבי אלעזר;**
 10 **רבי יהודה אומר, בשלשה פקדים בודקין את התי;**
 11 **פקדום של מוציא התי, ובהוצאת ספקד, ובשעת**
 12 **בניסת מים בבוסר. גמרא מאי "מעת לעת"? רבי**
 13 **יוחנן אומר: מעת לעת של פדוקה, רבי אלעזר בן**
 14 **אמינאנום אומר משום רבי אלעזר ברבי יצאי:**
 15 **מעת**

1 **בשתי תרומות** **הכתוב מפר, אחת תרומה גדולה**
 2 **ואחת תרומת מעשר, פשם שתרויכה גדולה ונתלת**
 3 **באומר ובמחשבה – קך תרומת מעשר ונתלת באומר**
 4 **ובמחשבה; וכשם שיש לו רשות לבעל הבית לתרום**
 5 **תרומה גדולה – כך יש לו רשות לבעל הבית לתרום**
 6 **עליהן מעשר. משנה הגנה** פירות ליהות פריש
 7 **עליהן תרומה ומעשרות, מעות ליהות פריש.**
 8 **אמר שני – מפורש עליהן בהקטף שנתן קמיין, אם**
 9 **אביו – הרי זה חושש מעת לעת, דברי רבי אלעזר;**
 10 **רבי יהודה אומר, בשלשה פקדים בודקין את התי;**
 11 **פקדום של מוציא התי, ובהוצאת ספקד, ובשעת**
 12 **בניסת מים בבוסר. גמרא מאי "מעת לעת"? רבי**
 13 **יוחנן אומר: מעת לעת של פדוקה, רבי אלעזר בן**
 14 **אמינאנום אומר משום רבי אלעזר ברבי יצאי:**
 15 **מעת**

2 **שוּפּתָא** בית יד. **קוּפּתָא** חור שבראש המרא שקרוין פּוּרְשִׁיר. ועל שם שדוּחַן בן שני
 3 צדי החור קרי ליה "בן קוּפּתָא" – שמוּדוּקוּן. **סִיבְתָא** **כּוּפּתָא** – רוח שברוּפּוּן. **רִפְאָ** –
 4 שמוּתִיבִישׁ מַמְנַת הַחֹמֶם, ורפּוּת. **קוּיָא** **כּוּפּתָא** – קנה הארוג בכפּיפּוּת. **רִפְאָ** – כּוּמוּ
 5 "פּרִיָא".

הדרן עלך כל הגט

6 **מִשְׁנֵה** השולח. והגיע – והשיג. אינו יכול
 7 לַבְשִׁיל – בגמרא פריך. פּוּשְׁטָא
 8 בראשונה – לא היה מבטלו בפני השליח ולא
 9 מבטלו האשה, אלא במקום שהיה עומד היה
 10 מבטלו בפני שלשה. פּוּשְׁטָא תיקון העולם –
 11 שהשליח, שאינו יודע דבר, מנבילי לה היא
 12 ניסת בו. **גְמֵרָא** הענין – הוא משמע שרף
 13 אחריו והשיגו. וּפְּוִילָא סְפִילָא – שנשתחה
 14 שלח בדרך. והיה לו לה דרך לשם, ראוהו
 15 ואפילו הכי בטל. ולא אמרינן – אין בדעתו
 16 לשלוח אלא לצערה בעלמא, חדש או חדשים
 17 שאם היה בדעתו בטל – היה רוף אחריו
 18 לבטלו. ולא יליחותא דקמא – דאמרין ליה: לא
 19 עדיפת מיניה. איהו הוא ולא מרד – כי בטלה
 20 הוא בעצמו – בטל, וליכא למימר לצערה
 21 מיניקין. ולא הוא טעם נפשיה משום לצערה.
 22 אבל שלח – כי שלח שליח לבטל, אמרינן:
 23 לצערה מיניקין, ומשום טירחא השליח אחרון –
 24 לא איכפת ליה. **בְּטַל** הוא – משמע: בטל היא,
 25 וכן "אי אפש בר". פּוּשְׁטָא הוא – לא משמע
 26 דאיהו מבטל ליה, אלא מוציא עליו שם פסול
 27 – הוא ליכא. אבל אפטר ביה – הוא בה על
 28 כרוז, ואם ש' לו בעל כותב – גובה אוהת
 29 בשבילו. לפי שכל הלשונות הללו לשון עתיד
 30 הן, והואיל וקבלה – אינו יכול לחזור בו. בפלה
 31 היא – משמע: בטלה היתה מקודם שקבלתה –
 32 ההרחה בעל דין במנאה ענין גמיר. חרי אמר
 33 שלא זכה בה, וחזרת לנתון. והכי גמי תניא
 34 לקמן פירקין (מ"א): "מבתי ותתי שדה
 35 פלוני תפלוני, והוא אמר. לא כתב נתון לי –
 36 והרחה בעל דין במנאה ענין. הואי גמי דאמר
 37 בטלה היתה מקודם לכך – נאמן.
 38 שתי

1 **הַשּׁוּלְחַ** **גַּט** **לְאַשְׁתּוֹ**, **וְהַגִּיעַ** **בְּשָׁלִיחַ**, או **שָׁשְׁלַח**
 2 **אֲחֵרֵי** **שָׁלִיחַ**, **וְאָמַר** לוֹ "גַּט שְׁתַּחְתִּי לְךָ
 3 **בְּטַל** הוא" – **הִרִי זֶה בְּטַל**; **קִרְבֵּם** **אֲצִל** **אִשְׁתּוֹ** או
 4 **שָׁשְׁלַח** **אֲצִלָּה** **שָׁלִיחַ**, **וְאָמַר** לֵהּ "גַּט שְׁשַׁלְּחִי לְךָ **בְּטַל**
 5 הוא" – **הִרִי זֶה בְּטַל**; **אִם** **מִשְׁחָנִיעַ** **גַּט לְיָדֶהָ**, **שׁוּב** **אֵינִי**
 6 **יָכוֹל** **לְבַטְלוֹ**. בראשונה היה עושה בית דין מפקדם
 7 **אֲחֵר** **וּמְבַטְלוֹ**, **הַתְּקִין** **רַבֵּן** **גְּמֵלְיָאֵל** **הַתְּקִין** **שְׁלֵא** **יְהוֹ** **עוֹשִׂין**
 8 **בָּהּ**, **מִפְּנֵי** **תִּיקוּן** **הָעוֹלָם**, **גְּמֵרָא** "הגיעו" **לֹא** **קִתְנֵי**,
 9 **אֲלֵא** "הגיעו", **וְאִפְּוִילָא** **מְמִילָא**, **וְלֹא** **אֲמַרְיָן** **לְצַעְרָהּ** **הוּא**
 10 **דְּקָא** **מִיְנִיקֵין**. "או ששלח אחריו שליח" **לְמַה** **לִי?** **מַהוּ**
 11 **דְּתִימָא**, **לֹא** **אֵילִמָא** **שְׁלִיחוּתֵיה** **דְּכִתְרָא** **מִשְׁלִיחוּתֵיה**
 12 **דְּקָמָא** **דְּלְבַטְלֵיהָ**, **קָא** **מִשְׁמַע** **לָן**. "קדם הוא אצל
 13 אשתו" **לְמַה** **לִי?** **מַהוּ** **דְּתִימָא**, **כִּי** **לֹא** **אֲמַרְיָן** **לְצַעְרָהּ**
 14 **קָא** **מִיְנִיקֵין** **וְהִי** **מִיְלִי** **לְשָׁלִיחַ**, **אֲבָל** **לְיָדֶיהָ** **וְדֵאִי**
 15 **לְצַעְרָהּ** **קָא** **מִיְנִיקֵין** **קָא** **מִשְׁמַע** **לָן**. "או ששלח אצלה
 16 שליח" **לְמַה** **לִי?** **מַהוּ** **דְּתִימָא**, **אִיהוּ** **הוּא** **דְּלָא** **קִרְבֵּם**
 17 **אֲדַעְתָּא** **לְצַעְרָהּ**, **אֲבָל** **שָׁלִיחַ** **דְּלָא** **אִיכְפַת** **לִיה** **כִּי** **מִרְחַ**
 18 **וְדֵאִי** **לְצַעְרָהּ** **קָא** **מִיְנִיקֵין**, **קָא** **מִשְׁמַע** **לָן**. "אם
 19 **מִשְׁחָנִיעַ** **גַּט לְיָדֶהָ** – אינו יכול לבטלו", **פְּשִׁטָא**! **לֹא**
 20 **צְרִיבָא**, **דְּמַתְרַד** **עֲלֵיהּ** **מַעֲרָא** **בְּטַלְוִי**, **מַהוּ** **דְּתִימָא**,
 21 **אִינְיָא** **מִלְתָּא** **לְמַתְרַע** **דְּבַטְלוֹ**, **קָא** **מִשְׁמַע** **לָן**.
 22 **תְּנִי** **רַבְנֵין**: "בטל הוא", "אי איפשי בו" – דְּבָרֵי **קְוִימִין**;
 23 "פסול הוא", "אינו גט" – **לֹא** **אָמַר** **כָּלוּם**. **לְמִימָרָא**, **דְּ"בְטַל"** **לֵישְׁנָא** **דְּלְבַטְלוֹ** **מִשְׁמַע?** **וְהָאָמַר**
 24 **רַבְּה** **בְּרַי** **אִיבֹו** **אָמַר** **רַב** **שָׁשְׁת**, **וְאָמַרְיָ** **לֵה** **אָמַר** **רַבְּה** **בְּרַי** **אָבֹוהָ**: **מְקַבֵּל** **מַתְנֵה** **שְׁאָמַר** **לְאַחַר**
 25 **שְׁבִיבְתָא** **מַתְנֵה** **לִירוֹ** "מתנה זו מבטולתה" "תיבטל" "אי איפשי בה" – לא אמר כָּלוּם, "בטלה
 26 היא" "אינה מתנה" – דְּבָרֵי **קְוִימִין**; **אֲלֵמָא** "בטל" **מַעֲרָא** **מִשְׁמַע!** **אָמַר** **אֲבִי**: "בטל"
 27 שתי

28 בפרק שני קרושין (א.ו.) דברים שבלב אין דברים, ובפני אותו דע שיאמר "זהה אני דע ורפא", ולא מניג דברים שבלב להיות דברים אלא כתב וביד ילמי דעתו ש' לו בידע דעתו
 29 מעצמו. **וְהָאָמַר** רבה בר איבו אמר בר ששת ואמרי לה רבה בר אבהו בר – ולא גטינן: רבה בר אבהו אמר בר ששת. דרבה בר אבהו היה רב של רבנן, ורב נתמן בחיזו של רב
 30 ששת. **מְבִטְלֵת** היא ביטול או אפש בה לא אמר כלום – תימה: דברק בתרא דבריתא (ברא.) גטינן איפכא: "מבטלת היא" "תיבטל" "אי אפש בה" – דבריו קיימים, "בטלה היא"
 31 "אינה מתנה" – לא אמר כלום. ואי אפשר למיגרס התיבטל, דהוה פריך מינה ארדיש לקיש, דאמר: נתון מתנה לחברו ואמר הלא "אי אפש בה" – כל "הקדם בה זכה, ורב ששת קאמר
 32 ד"אי אפש בה" – דבריו קיימים. מנא לאו – דבריו קיימים והדרה למנא: ומיהו, לספריה רגיס התיבטל. דבריו קיימים – דבריו קיימים – דבריו קיימים – דבריו קיימים. הוא ולא
 33 מקשה מ"אי אפש בה" כמו שמקשה א'ביטלה" – משום פשוטו לו. והיא דבריו קיימים ב"אי אפש בה" – היינו משום דהוי לשון הפקד, כדמתריב בבריתא ליש לקיש. ומיהו, גיטא או אינה
 34 ברוב ספריה. ורבינו יצחק אמר שיש לישב סגן גיטא דבריתא. וריק ד"בטל" – מתיקני: "בטלה היא" "אינה מתנה" לא אמר כלום. ד"אי ליבטל משמע – לבא – אם כן הוא
 35 דבריו קיימים. והוה תיקף כל מחזיקי בה זכה. אבל השתא מועדקא דרבינו – הייז הוא כאמור על כל מתנת שאדם נתן לחברו וזכה בה דטוב רבני נאמן. וכאן גמי זוכה בה – ולכך לא אמר
 36 כלום. והיא וקאמר שתי לשונות משמע, ולישנא דמנתי בה קאמר – לא דמנתי דבריו במתנת קאמר, אלא דמנתי – היינו לשון הטוב לו, דטוב לו שיבטל הגט, וטוב לו שלא יבטל המתנה.
 37 והד משמע ברש פרק "דאמנסי" (בבא מעיעא ע"ג.) דחשיבי עלוי לבעל מה שעומד הגט לחול. דאמרין: שלמא אי אימנר איפכא "תפקל לי גיטי" ואשקח אמר: "הבא לי גיטי"
 38

הוא אמר "הולך כמה שאמר. ואמר רב נתן. כיון שהגיע לידו – מנורשה, אלמא
אעילויה ויריה טיך. הוה דאי שרונה לנרשה – חשוב ליה עליויא, אבל כאן שגמלה
דעתו שחפץ בבטלוט – היינו עליויא ירדיה. ורשי' פירש בכריתא (כ"א), גרסינן! הוה כמו
בשעתין; ולא פיר' מר' יא' אפשי' דלא אמר כלום, וכי אמר ריש לקיש – ממתנת ממטלין,
דכיון דאתא ליריה הוי "לא אפשי' לשון הפקר,

שתי לשונות משמע, משמע דבבל ומשמע דלביבלי,
גבי גמי לישנא דמתני ביה קאמי, גבי מתנה לישנא
דמתני ביה קאמי. אמר אביי, נקישנן: שלוח מתנה
הרי הוא בשליח הנטן נפקא מינה ל"הולך" לאו
ב"כ"י. דמי. רבינא אשכחיה לרב נתןון בר יצחק
דחלי וקאי בעינרא דרשא, וקא מופיעא ליה: "בטל",
מהו? תיקו. אמר רב ששת, ואמרי לה בפתנותא
תנא: "גמי זה לא יושל", "לא יושל", "לא יעוב",
ולא יושל", "לא יגוש", "לא יחוס", "לא יחוס"
דבריו קיימין; אינו מועיל, אינו מתיר, אינו
מעביר, אינו משלח, אינו מגרש, תרם הוא,
הוא חרם, מהו? אמר ליה רבינא לרב אחא בריה
דרבא ואמרי לה רב אחא בריה דרבא לרב אשי:
מאי שגא מ"תרי הוא הקדש", "תרי הוא הפקר?"
חוזר ומגרש בו, או אינו חוזר ומגרש בו? רב נתןון
אמר: חוזר ומגרש בו, ורב ששת אמר: אינו חוזר
ומגרש בו, והלכתא פותיה דרב נתןון. – איני? והא
הכי בביבלי, והתם דביבור ודיבור הוא, אתי דיבור
ומכילתא דיבבור, והכא נתי דבבליה לשליחותא שלוח,
גיטא גופיה מי קא בטול? "בראשונה היה עושא".
איתמר: כפי כמה הוא מבטול? רב נתןון אמר:
כפי שנים, רב ששת אמר: כפי שלשה, רב ששת
אמר: כפי שלשה, "בית דין" קתני; ורב נתןון אמר:
כפי שנים, לבי תרי גמי "בית דין" קרי להו. אמר
רב נתןון: מנא אמינא לה? דתנן: "מוסרני לפניכם
פלוט

שתי לשונות משמע – וכיון דרבי הוא, סתמא דמילתא, לא טעני איניש – מילתא דמוחא
במילתיה קא טעין. הוי תוא בשליח הנטן – ואם בטלה הנותן קודם שהגיע ליד ומקבל
הרי היא בטלה. הכי גרסינן נפקא מינה לחלוף לאו כופי דפי – ואף על גב דמתנה
זכות הוא – מיני למדיחיה, ו"הולך" לאו כ"כ"י דמי. תחלי – נשקו, בבלי מוז – אם אמר
"בטל", ולא אמר "הוא" – אמר "הוא" – אמר "הוא" – אמר "הוא" – אמר "הוא" –
ואין דבריו כלום, כיון דלא אמר "הוא", או
דלמא בלא "הוא" גמי שתי לשונות משמע,
ולישנא דאתני ביה קאמר. אינו מועיל – משמע
דחזא וני בטטלה. אלא מעיד בו שהוא פוסל,
והא לא חזון ביה פוסל. ורקסיס ברותמו. חרם
הוא חרם הוא לא אמר כלום – דכל לשונות
הללו לשעבר הוא. הוי הוא חרם פוסי – חרי
משמע, או לשעבר משמע כמי שנת חרי הוא
הקדש – דקיימא לן יהודי הקדש, בכמה דוכתי,
דנתן גבריהם (מתא). אם שלי חן – דרי קו –
מוקדשיס ליה, והבכפר מי בת גת. הוי הוא
מופקר לכל מי שאחפון; אלמא להבא משמע.
חזון ומגרש בו – אם נמלקו הבעל לחזור ולגרש
בנו שביטלו, או אינו חוזר ומגרש – מי אמרינן;
בטל גיטא וזהו ליה כחפסא, או ידלמא
שליחותא דשלוחו הוא בטול ליה, עד דהדר
ומשרי ליה שליח, אבל גיטא לא בטיל. כרבי
יוחנן דאמר יחורת – בקבוצתא דאדמוסי
לחברו: אמר לאשה "התקדשי לי במעות הללו
לאחר שלשים", יחורתה בה בתוך שלשים –
בטלו דקדושיה, והאלו ובטלן קודם שיהו חלין.
הבא נתי לבטול גיטא. דיבור ודיבור הוא –
מתחילה היתה מתקדשת על ידי הדיבור,
שנרתעתה בקדושין – אתי תרם שוה חזרה
ונמטל דיבור. ומיודה, המעות לא בטלו, כאם
חזר וקדשה בתו מדעתה – מוקדשת. והבא נתי
– האי דאמר "בטל גיטא" – לשליח הוא
דבטליה, שלא היא שלוחו ולגרש בה גת;
דאתי דיבור ונמטל דיבור. אבל גת שהוא בעין
– אינו נפסל. כפי כמה הוא מבטול – קודם
דנתן בתו גמי, כפי שנים – דבבבלי –
דינת דנמנאת בעי שלשה, אמר רבא: אודעי
בעלמא הוא, ובחרי גמי מוסיני לבם – לקמן
(ז"א), הוא בפרקי, בני פרובול, שהוא מוסר
שטרותיו לבית דין, ואידו הוא תבע ליה לבעל
דכח אלא הבית דין, וכן וירדן לנכסי, ואל

קרינא ביה "לא יגוש".

למי

הוא אמר "הולך כמה שאמר. ואמר רב נתן. כיון שהגיע לידו – מנורשה, אלמא
אעילויה ויריה טיך. הוה דאי שרונה לנרשה – חשוב ליה עליויא, אבל כאן שגמלה
דעתו שחפץ בבטלוט – היינו עליויא ירדיה. ורשי' פירש בכריתא (כ"א), גרסינן! הוה כמו
בשעתין; ולא פיר' מר' יא' אפשי' דלא אמר כלום, וכי אמר ריש לקיש – ממתנת ממטלין,
דכיון דאתא ליריה הוי "לא אפשי' לשון הפקר,

רב נתןון אמר כפי שנים דלתרי גמי ביה דין קרי לוד – אין לומר דרב נתןון לטעמיה, דאמר בפרק פסוק דמסדרין (ז"ב), משמעיה דרשמואל: שנים שדנו ירידיה, דהא רבא ליה ליה תתם
לזא, דרשמואל, ועל כרחן רבא אית ליה הכא רבי נתןון, דאמר בפני שנים. דהא פליגי רבי יוחנן ורשי לקיש בסמוך בפלוגתא דרב נתןון דרבי ששה, ורבא פסי ריש "החולץ" (בכמות
לזא), בבבלי התלמוד מרבי יוחנן לגבי ריש לקיש, לבא תמלה. ורבי יוחנן קאי רב נתןון. ועוד אמר בירושלמי דמסדרין, רבי יוחנן ורשי לקיש דאמרי תורהו: שנים פסי ריש "החולץ" (בכמות
וב"החולץ" שש (ג"מ), גמי אמר רבי יוחנן: גו צריך שלשה, משפט' כתיב ביה. ועל כרחן צריך לומר אף על גב דהרי אק דינייהו, כיון דקו דפרובולו סני בתר – קרי להו בית דין, ואם אמר:
בפרק ז"ח ברי"ר (סדרהוין ל"א) דפרין גבי אורחאי: דילמא בית דין חזקת, כרשמואל, דאמר: שנים שדנו בו – בלאו שנואל גמי איכא למיפרי, דאדא רבי יוחנן רבי אבהו לית להו דשמואל קאי
סבי דלתרי "בית דין" קרי לוד, וכי איתו גו אמר נתןון פריך בני קודם שרותות בפרק גבי רבותות (כ"ב,א) ושי לומר: דהתם, כיון דבעני שלשה בתיאורתי קיימין סויות – אין שריך לבא דהוא
מילתא לקרות לתרי בית דין, משום ביה קאמר. דלמא לא בעי התם שלשה, כרשמואל. ואם אמר: ומאי נפקא מינה השתא בפלוגתא דרב נתןון דרבי ששה בפני כמה מבטול? הא תיקו רבן
גמליאל שלא היו נשקין בו! אמר רבנו יתחק: ונפקא מינה לרבי, דאמר לקמן אם ביטלו מבטל, ופסק לקמן רב נתןון כותיה. ומודה רבי דאם ביטלו בפני שנים לרב ששה, או בפני אחד
אפילו לרב נתןון – דאינו מבטל, דאפילו קודם תקת רבן גמליאל לא היה מבטל. דרוקא בפני שלשה לרב ששה מבטל, דליכא למוחש למוחזות, אבל בפני שנים, דאיכא למיחש למוחזות
– לא ולרב נתןון, אף על גב דבפני שנים איכא למיחש למוחזות. כדאמרינן בסבלי. ואפילו הכי חזו מבטל – בטל מוקם בפתוח שבעים, דאיכא למיחש שני. אינו מבטל, והבא אפילו רבי
מודה, דאמרינן: מה ביה בית דין פיה.

לתי

הוא אמר "הולך כמה שאמר. ואמר רב נתן. כיון שהגיע לידו – מנורשה, אלמא
אעילויה ויריה טיך. הוה דאי שרונה לנרשה – חשוב ליה עליויא, אבל כאן שגמלה
דעתו שחפץ בבטלוט – היינו עליויא ירדיה. ורשי' פירש בכריתא (כ"א), גרסינן! הוה כמו
בשעתין; ולא פיר' מר' יא' אפשי' דלא אמר כלום, וכי אמר ריש לקיש – ממתנת ממטלין,
דכיון דאתא ליריה הוי "לא אפשי' לשון הפקר,

הוא אמר "הולך כמה שאמר. ואמר רב נתן. כיון שהגיע לידו – מנורשה, אלמא
אעילויה ויריה טיך. הוה דאי שרונה לנרשה – חשוב ליה עליויא, אבל כאן שגמלה
דעתו שחפץ בבטלוט – היינו עליויא ירדיה. ורשי' פירש בכריתא (כ"א), גרסינן! הוה כמו
בשעתין; ולא פיר' מר' יא' אפשי' דלא אמר כלום, וכי אמר ריש לקיש – ממתנת ממטלין,
דכיון דאתא ליריה הוי "לא אפשי' לשון הפקר,

רב נתןון אמר כפי שנים דלתרי גמי ביה דין קרי לוד – אין לומר דרב נתןון לטעמיה, דאמר בפרק פסוק דמסדרין (ז"ב), משמעיה דרשמואל: שנים שדנו ירידיה, דהא רבא ליה ליה תתם
לזא, דרשמואל, ועל כרחן רבא אית ליה הכא רבי נתןון, דאמר בפני שנים. דהא פליגי רבי יוחנן ורשי לקיש בסמוך בפלוגתא דרב נתןון דרבי ששה, ורבא פסי ריש "החולץ" (בכמות
לזא), בבבלי התלמוד מרבי יוחנן לגבי ריש לקיש, לבא תמלה. ורבי יוחנן קאי רב נתןון. ועוד אמר בירושלמי דמסדרין, רבי יוחנן ורשי לקיש דאמרי תורהו: שנים פסי ריש "החולץ" (בכמות
וב"החולץ" שש (ג"מ), גמי אמר רבי יוחנן: גו צריך שלשה, משפט' כתיב ביה. ועל כרחן צריך לומר אף על גב דהרי אק דינייהו, כיון דקו דפרובולו סני בתר – קרי להו בית דין, ואם אמר:
בפרק ז"ח ברי"ר (סדרהוין ל"א) דפרין גבי אורחאי: דילמא בית דין חזקת, כרשמואל, דאמר: שנים שדנו בו – בלאו שנואל גמי איכא למיפרי, דאדא רבי יוחנן רבי אבהו לית להו דשמואל קאי
סבי דלתרי "בית דין" קרי לוד, וכי איתו גו אמר נתןון פריך בני קודם שרותות בפרק גבי רבותות (כ"ב,א) ושי לומר: דהתם, כיון דבעני שלשה בתיאורתי קיימין סויות – אין שריך לבא דהוא
מילתא לקרות לתרי בית דין, משום ביה קאמר. דלמא לא בעי התם שלשה, כרשמואל. ואם אמר: ומאי נפקא מינה השתא בפלוגתא דרב נתןון דרבי ששה בפני כמה מבטול? הא תיקו רבן
גמליאל שלא היו נשקין בו! אמר רבנו יתחק: ונפקא מינה לרבי, דאמר לקמן אם ביטלו מבטל, ופסק לקמן רב נתןון כותיה. ומודה רבי דאם ביטלו בפני שנים לרב ששה, או בפני אחד
אפילו לרב נתןון – דאינו מבטל, דאפילו קודם תקת רבן גמליאל לא היה מבטל. דרוקא בפני שלשה לרב ששה מבטל, דליכא למוחש למוחזות, אבל בפני שנים, דאיכא למיחש למוחזות
– לא ולרב נתןון, אף על גב דבפני שנים איכא למיחש למוחזות. כדאמרינן בסבלי. ואפילו הכי חזו מבטל – בטל מוקם בפתוח שבעים, דאיכא למיחש שני. אינו מבטל, והבא אפילו רבי
מודה, דאמרינן: מה ביה בית דין פיה.

לתי

הוא אמר "הולך כמה שאמר. ואמר רב נתן. כיון שהגיע לידו – מנורשה, אלמא
אעילויה ויריה טיך. הוה דאי שרונה לנרשה – חשוב ליה עליויא, אבל כאן שגמלה
דעתו שחפץ בבטלוט – היינו עליויא ירדיה. ורשי' פירש בכריתא (כ"א), גרסינן! הוה כמו
בשעתין; ולא פיר' מר' יא' אפשי' דלא אמר כלום, וכי אמר ריש לקיש – ממתנת ממטלין,
דכיון דאתא ליריה הוי "לא אפשי' לשון הפקר,

הוא אמר "הולך כמה שאמר. ואמר רב נתן. כיון שהגיע לידו – מנורשה, אלמא
אעילויה ויריה טיך. הוה דאי שרונה לנרשה – חשוב ליה עליויא, אבל כאן שגמלה
דעתו שחפץ בבטלוט – היינו עליויא ירדיה. ורשי' פירש בכריתא (כ"א), גרסינן! הוה כמו
בשעתין; ולא פיר' מר' יא' אפשי' דלא אמר כלום, וכי אמר ריש לקיש – ממתנת ממטלין,
דכיון דאתא ליריה הוי "לא אפשי' לשון הפקר,

[דף כ"ז ע"א]

הַלְכָה ו'

מתני' מי שהיו לו פירות שביעית והגיעה שעת הביעור – מחלקן מזון שלש סעודות לכל אחד ואחד. והעניים אוכלין אחר הביעור, אבל לא עשירים; דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר: אחד עניים ואחד עשירים אוכלין אחר הביעור.

מי שהיו לו פירות שביעית שנפלו לו בירושה או שניתנו לו מתנתו, רבי ליעזר אומר: יניתנו לאוכליהן. והכמים אומרים: אין החוטא נשפר, אלא ימכרו לאוכליהן ודמיהן יתחלקו לכל אדם.

האוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה – חייב מיתה.

גמרא מה טעמא דרבי יודה? (שמות כג, יא) ואכלו אביני עמך, ויתרם. מה טעמא דרבי יוסי? ואכלו אביני עמך, ויתרם.

תני, רבי שמעון אומר: עשירין אוכלין מן האוצר אחר הביעור. מה טעמא דרבי שמעון? (שמות כג, יא) ואכלו אביני עמך, עד יתרם.

רבי שמעון בן לקיש אומר: בפירות עבירה היא מתניתין. והתני: המוציא פירות עבירה – אסור ליבע בהן! שנייא היא מציאה, שנייא היא שנפלו לו על פרחו.

רבי יוחנן אומר: בפירות היתר היא מתניתא. בהדא תנינן רבי ליעזר אומר: יניתנו לאוכלי? רבי ליעזר דהוא שמותי. דתנינן, אוכלין פירות שביעית בטובה ושלא בטובה; כדברי בית שמאי. בהדא רבנן מתיבין ליה שאין חוטא נשפר? בשיטתו השיבוהו, בשיטתך שאת אומר יניתנו לאוכליהן שאין החוטא נשפר!

אמר רבי ביבי: הורי רבי יוסי באילין קונדסיא – שילכו מעותיהן לים המלח. רבי מנא שאל לרבי חזקיה: מהו מייכלא בפוגיין לאשקלון? אמר ליה: אסור. רבי חזקיה הוה קאים בשוקא דקיסרין, תמא חד טעין עלל מן איסורא, תפף אפוי דלא מיהמיניה תני פרק. כל כך למה? כדי שיעשה מקומו הזכית. שמע רבי יעקב בר אהא ואמר:

[דף כ"ז ע"ב] אמה דהן ילדת ברי!

רבי יהושע בן לוי הוה מפקד לתלמידיה: לא תזבון לי ירק אלא מן גינתא דסיסרא!

קם עמיה זכור למוב, אמר ליה: איזיל אמור לרבך, לית הדא גינתא דסיסרא, דיהודיי תוות, וקמלה ונסבה מיניה! אין בעיתא מחמרא על נפשך – אשתוויי לחברך.

חד בר נש הוה חשיד על שמיטתא. אמר לאיתתיה: "אפקין חלתה!" אמרה ליה: ההוא גברא חשיד על שמיטתא ואת אמר אפקין חלתו! אמר לה: חלה – מדבר תורה, שביעית – מדרבן גמליאל וחכירין.

הדרן עלך הפיגם והריבוזין

פרק עשירי

הלכה א' מתני' השביעית – משמטת את המלוה בשטר ושלא בשטר.

הקפת החנות – אינה משמטת. ואם עשאה מלוה – הרי זו משמטת. רבי יהודה אומר: הראשון הראשון משמיט.

שכר שכיר – אינו משמט. ואם עשאו מלוה – הרי זו משמיט. רבי יוסי אומר: כל מלאכה שהיא פוסקת בשביעית – משמטת. אינה פוסקת בשביעית – אינה משמטת.

השוחט את הפרה והילקה בראש השנה, אם היה ההודש מעובר – משמיט. ואם לאו – אינו משמיט.

האונם, והמפתה, והמוציא שם רע, וכל מעשה בית דין – אינן משמיטין.

המלוה על המשכון והמוכר שטרותיו לבית דין – אין משמיטין.

גמרא השביעית משמטת כו'. ניהא שלא בשטר. בשטר? ויעשה כמלוה על המשכון ולא יהא משמט! אמר רבי יוחנן: תיפתר בשטר שאין בו אחריות נכסים, וכרבי מאיר. אתא עובדא קומי רבי יוחנן בשטר שיש בו אחריות נכסים, והורי משמט. אומר: מפני שאנו למידין מן ההלכה – אנו עושין אותה?

אמר רבי ירמיה: בשאין לו קרקע. הא אם יש לו קרקע – אינו משמט. אמר רבי יוסי: אפילו יש לו קרקע – משמט. אתיא דרבי יוסי – כרב. דאמר רבי בא בשם רב: ייחד לו קרקע – אינו משמט. לא אמרו אלא ייחד לו, הא אם לא ייחד – אינו משמט.

המשעבד שדה לאשתו, והלך ומכרה, אם רצתה לגבות ממנו משאר נכסים – גובה. אמר רבי הילא: הורי רבי לעזר כהן תנאי.

חברייא בעיין: לא תגבה אלא מנכסים משועבדין! אמר לון רבי יוסי: בני הורין לפניה, ואת אמרת משועבדין? מתניתא – בשלא אמר לה: "לא יהא לך פירעון אלא מזה". אכל אם אמר לה: "לא יהא לך פירעון אלא מזה" – אינה גובה אלא ממנה.

המשעבד שדה לחבירו, והלך ומכרה, רבי אחא אומר: מכורה לשעה. רבי יוסי אומר: אינה מכורה לשעה. תייליה דרבי יוסי מן הדא: שור – מצוי הוא להכריחו, שדה – אינו מצוי להכריחה. הגע עצמך! שהיתה מכורה לבעלי ורוע! אמר רבי יודן אבי דרבי מתניה: מצויין הן

[דף כ"ח ע"א]

בעלי ורוע ליפול.

תְּנִי: הַכּוֹתֵב שָׂדָה אֶפּוֹתִיקוֹ לְאִשָּׁה בְּכַתּוּבָתָהּ, וְלִכְעַל חוֹב בְּחוּבוֹ, מְכָרָה – תְּרִי זֹה מְכוּרָתָה. וְהַלּוֹקָה – יְחוּשׁ לְעַצְמוֹ. מִתְּנִיתָא – בְּשֹׁאֵמֵר לָהּ: "יְהֵא לָךְ פִּירְעוֹן מוֹזֵז". מַה פְּלִיגִין? בְּשֹׁאֵמֵר לָהּ: "לֹא יְהֵא לָךְ פִּירְעוֹן אֲלֵא מוֹזֵז".

רַב אָמַר: פְּנָמָה לֹא זָקְפָה, זָקְפָה אַף עַל פִּי שְׁלֹא פְּנָמָה. תְּנִי רַבִּי הֵיחָה: עַד שֶׁתִּפְגּוּם וְתִזְקוּף. וּמִפְּנֵי שֶׁהוּא מְקוּף לֹא פַעַם שְׁנֵיחָה – נַעֲשִׂית הַקְּפָה רֵאשׁוֹנָה מְלוּחָה אָמַר רַבִּי לְעֶזְרָה: דְּרַבִּי יוֹדָה הִיא! וְרֵאוי לְתוֹבְעוֹ בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה? רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: בְּמִמוֹן שֶׁהוּא רֵאוי לְהֶאֱמִינוּ, וּמִכִּיּוֹן שֶׁהוּא רֵאוי לְתוֹבְעוֹ – בְּמִי שֶׁהוּא רֵאוי לִיתֵן לֹא מַעוֹת.

וְכֵאן, הוֹאִיל וְרֵאוי לִיתֵן לֹא מַעוֹת וְלֹא נִתַּן – נַעֲשִׂית רֵאשׁוֹנָה מְלוּחָה.

רַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר: בְּגִין תְּרִישָׁה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר: בְּגִין בְּנִיּוֹן. עַל דַּעֲתִיחָה דְּרַבִּי יוֹחֲנָן – כָּל מְלֻאכָה שֶׁהִיא פּוֹסְקַת בְּשַׁבְּעִיעִית. עַל דַּעֲתִיחָה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ – כָּל מְלֻאכָה שֶׁהִיא פּוֹסְקַת מֵאִילוּחָה. מַה? רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יוֹדָה? דְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר: כָּל מְלֻאכָה שֶׁהִיא פּוֹסְקַת בְּשַׁבְּעִיעִית – מִשְׁמַמְטָה, וְשֶׁאִינָה פּוֹסְקַת בְּשַׁבְּעִיעִית – אִינָה מִשְׁמַמְטָה.

[דף כ"ח ע"ב]

וְלֹא רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יוֹדָה! אַף עַל גַּב דְּרַבִּי יוֹדָה אָמַר: אִין דְּרַף הַשְּׁלוּחָנִי לְהִיּוֹת נוֹתֵן אִיפֶר עַד שְׁיִטוּל דִּינָר, מוֹדִי הוּא בְּשֹׁכֵר שְׁכִיר – שְׁאִינוּ אֲלֵא בַּסּוּף!

רַבִּי אוֹמַר: נִיָּסָן – לֹא נִתְעַבֵּר מִיָּמִיו. וְהֵא תְּנִינָן (שְׁקָלִים פֶּרֶק ד' מִשְׁנָה ה) אִם בָּא חוֹדֶשׁ בְּזִמְנֹהוּ אִם בָּא, לֹא בָּא.

רַב אָמַר: תִּשְׁרִי – לֹא נִתְעַבֵּר מִיָּמִיו. וְהֵא תְּנִינָן: אִם הָיָה חוֹדֶשׁ מַעֲיֹבֵר! אִם הָיָה, לֹא הָיָה.

וּכְשֶׁיִּקְדָּשׁוּ אֶת הַשָּׁנִים בְּאוֹשָׁא בַּיּוֹם הַרְּאשׁוֹן, עֶמֶד רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל בְּנֹה שֶׁל רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה, אָמַר בְּדַבְּרֵי רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן נוּרִי. אָמַר רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל: לֹא הֵינִי נוֹהֲגִין בֶּן בְּבֻנָּה.

בַּיּוֹם הַשְּׁנִי עֶבֶר רַבִּי הַנְּנִיחָה בְּנֹה שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי, אָמַר בְּדַבְּרֵי רַבִּי עֲקִיבָה. אָמַר רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל: בֶּן הֵינִי נוֹהֲגִין בְּבֻנָּה. וְהַתְּנִי: קִידְשׁוּהוּ בְּרֵאשׁוֹן וּבְשֵׁנִי רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַב הַסְּדָא: אוֹתָהּ הַשְּׁנָה נִתְקַלְקְלָה. מַה בֵּין הַרְּאשׁוֹן וּמַה בֵּין הַשְּׁנִי? רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב: שְׁנָה רֵאשׁוֹנָה וְשְׁנָה שְׁנֵיחָה. וְהַתְּנִי: יוֹם הַרְּאשׁוֹן יוֹם הַשְּׁנִי.

קִידְשׁוּהוּ קוֹדֵם לְזִמְנֹה אוֹ אַחַר עֵיבוּרוֹ יוֹם אֶחָד, יָכוֹל יְהֵא מְקוּדָשׁ? תְּלֻמוֹד לֹמַר: אוֹתָם (וַיִּקְרָא כג ה) אוֹתָם – אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי. לְפָנֵי זִמְנֹה – אִין אֵלֶּה מוֹעֲדֵי. לְפָנֵי זִמְנֹה – עֲשָׂרִים וְתִשְׁעָה יוֹם. לְאַחַר עֵיבוּרוֹ – שְׁלֹשִׁים וְשָׁנִים יוֹם.

וּמִנִּיּוֹן שְׁמַעְבְּרִין אֶת הַשְּׁנָה עַל הַגְּלִיּוֹת שְׁיִצְאוּ וְעִדְדִין לֹא הִנְיָעוּ? תְּלֻמוֹד לֹמַר (וַיִּקְרָא כג, ה): בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מוֹעֲדֵי – עֲשָׂה אֶת הַמוֹעֲדוֹת שְׁיַעֲשׂוּ אוֹתָן כָּל יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן: וְהֵן שֶׁהִנְיָעוּ לְנַהֵר פְּרָת.

רבי יעקב בר אבהו, רבי אימי בשם רבי יודה בר פזי: קידשוהו ואחר כך נמצאו העדים זוממין – הרי זו מקודש. קם רבי יוסה עם רבי יודה בן פזי, אמר ליה: את שמעת מן אבוה דא מילתא? אמר ליה, כן.

רבי אבא אמר בשם רבי יוחנן: אין מוקדקין בעדי החדש. אמר רבי לעזר: דרבי יודה היא. וראוי לתובעו בראש השנה? רבי בא בר מפל, עמרם, רב מתנה בשם רב: המלוה את חבירו על מנת שלא לתובעו – שביעית משמטתו.

השוחט את הפרה וחילקה בראש השנה, אמר רבי לעזר: דרבי יודה היא. וראוי לתובעו בראש השנה? ביי דאמר רבי בא בשם רבי זעירא: מפיון שהוא ראוי לתובעו – כמי שהוא ראוי להאמינו, ומפיון שהוא ראוי להאמינו – כמי שהוא ראוי ליתן לו מעות. וכאן, הואיל וראוי ליתן לו מעות ולא נתן – נעשית ראשונה מלוה.

רבי יוסי בי רבי בון בשם רב: המלוה את חבירו על מנת שלא תשמיטנו שביעית – אין השביעית משמטתו. והתנינן (מכות פ"ק א' משנה ב') בין נותנין מיפן ועד שלשים יום, ובין נותנין מיפן ועד עשר שנים! ויש עשר שנים בלא שמיטה? אמר רבי הונא: איתפלגון רב נחמן בר יעקב ורב ששת, חד אמר: במלוה על המשכון. והרנא אמר: בכותב לו פרוזבול.

[דף כ"ט ע"א]

תני: שלשים יום לא איתי. מהו "שלשים יום לא איתי"? שמואל אמר: במלוה את חבירו סתם – שאינו ראוי לתובעו עד שלשים יום. עאל רב יהודה ואמר טעמא, (דברים טו, ט) **קִרְבָּה שְׁנַת הַשְּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה** – לא היא שנת שבע ולא היא שנת השמיטה? מה תלמוד לומר: **קִרְבָּה שְׁנַת הַשְּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה**? שלא תאמר כל שלשים יום אינו ראוי לתובעו, לאחר שלשים יום – בהשטמ כספים הוא ולא יגבינו, לפום כן צריך מימר: קִרְבָּה שְׁנַת הַשְּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה.

לא כן אמר רבי בא בר מפל, עמרם, רב מתנה בשם רב: המלוה את חבירו על מנת שלא לתובעו – השביעית משמטתו. אשכח תני רבי ישמעאל: **קִרְבָּה שְׁנַת הַשְּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה**, לא היא שנת השבע שנת השמיטה? ומה תלמוד לומר **קִרְבָּה שְׁנַת הַשְּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה**? שלא תאמר כל שש שנים שדהו לפני, כרמו לפני, ולאחר שש שנים בהשטמ כספים הוא ולא יגבינו, לפום כן צריך מימר: **קִרְבָּה שְׁנַת הַשְּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה**.

הַאֲזִינָם וְהִמְפַתְּהוּ וְהַמְצִיא שֵׁם רַע, רב, יהודה אמר רב: דרבי מאיר היא! דרבי מאיר אמר: במלוה הדבר תלוי.

וְכָל מַעֲשֵׂה בֵּית דִּין, אילו גזרי דינין. פשיטא דא מילתא מלוה שהיא נעשית כפרנית – אינה משמטת. כפרנית שהיא נעשית מלוה – משמטת.

רבי ירמיה בעי: אם למידת הדין בן? לא צורכה דלא, מלוה [כפרנית] שהיא נעשית מלוה – גובה בכינונית.

המלצה על המשכון, שמואל אומר: אפילו על הפוחט. (דברים טו, ג) **וְאִשֶּׁר יִהְיֶה לָךְ אֶת אַחִידָךְ תִּשְׁמַט יָדְךָ** – פרט למה שיש לאחיד תחת ידיך. **וְאִשֶּׁר יִהְיֶה לָךְ אֶת אַחִידָךְ תִּשְׁמַט יָדְךָ** – ולא הפוסק שטרותיו לבית דין.

[דף כ"ט ע"ב]

הִלְכָה ב'

מתני' פרוזבול – אינו משפט. זה אחד מן הדברים שהתקין הלל הזקן, בשראה שנמנעו העם מלקלוות זה את זה ועוברין על מה שכתוב בתורה (דברים טו, ט): **הַשְּׁמֵר לָךְ פֶּן יִהְיֶה דָבָר עִם לְבָבְךָ בְּלִיעַל לְאֹמֵר וְגו'** – התקין הלל פרוזבול.

זהו גופו של פרוזבול: "מוסר אני לכם איש פלוני ופלוני הדיינים שבמקום פלוני, שכל חוב שיש לי, שאנחנו כל זמן שארצה". והדיינים הותמין למטן, או העדים.

גמרא מיכן סמכו לפרוזבול שהוא מן התורה. ופרוזבול דבר תורה? בשהתקין הלל, סמכוהו לדבר תורה.

אמר רבי חונת: קשיייתה קומי רבי יעקב בר אחא, כמאן דאמר מעשרות מדבר תורה, והלל מתקין על דבר תורה? אומר רבי יוסי: וכי משעה שגלו ישראל לכבל לא נפטרו מן המצות התלויות בארץ? והשטמ כספים נוהג בין בארץ בין בהוצה לארץ דבר תורה.

חזר רבי יוסי ואמר: (דברים טו, ג) **וְזֶה דְבַר הַשְּׁמִטָה שְׁמוּטָה**, בשעה שהשמיטה נוהגת דבר תורה – השטמ כספים נוהג בין בארץ בין בהוצה לארץ דבר תורה. ובשעה שהשמיטה נוהגת מדבריהן – השטמ כספים נוהגת בין בארץ בין בהוצה לארץ מדבריהן.

תמן אמרין: אפילו כמאן דאמר: מעשרות – דבר תורה, מודה בשמיטה – שהיא מדבריהן. דתני (דברים טו, ב): **וְזֶה דְבַר הַשְּׁמִיטָה שְׁמוּטָה**. רבי אומר: שני שמיטין הללו, שמיטה ויובל. בשעה שהיובל נוהג – שמיטה נוהגת דבר תורה. פסקו היובלות – שמיטה נוהגת מדבריהן.

אימתי פסקו היובלות? **יושביה** (ויקרא כה, י) – בזמן שיושביה עליה, לא בזמן שגלו מתוכה.

היו עליה אבל היו מעורבבין, שבת יהודה בבנימין ושבת בנימין ביהודה, יכול יהו היובלות נוהגין? תלמוד לומר: **יושביה, לכל יושביה**. נמצאת אומר: בין שגלו שבת ראובן ונד וחצי שבת המנשה – בטלו היובלות.

רבי חזקיה בשם רבי ירמיה: ואפילו נתנינו ברומי. רבי בא בשם רבנין דתמן: שלשה שדנו ומת אחד מהן – הותמין בשנים. ואמר, אף על פי שהתמנו בשנים, דננו בשלושה.

אמר רבי חיי: מתניתין אמר בן! והדיינין הותמין מלמטה או העדים. ולמדיין מידת הדין מפרוזבול? אשכח תני הוא, מידת הדין – למד מפרוזבול. אין לו קרקע, ולתיבין לו קרקע – בותבין לו פרוזבול. הוה עבידא? ראובן תיב לשמעון, ולוי תיב לראובן, ראובן אין לו קרקע וללוי יש לו קרקע, בותבין לשמעון על נכסיו של לוי.

הַלְכָה ג'

מתני' פְּרוּזְבוּל הַמוּקְדָּם – בְּשֶׁר, וְהַמְאוּחָר – פְּסוּל. שְׁטָרֵי חוּב הַמוּקְדָּמִין – פְּסוּלִין, וְהַמְאוּחָרִין – בְּשָׂרִין.

אָחַד לֹזֶה מִחֻמְשָׁה – בּוֹתְבִין פְּרוּזְבוּל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. חֻמְשָׁה לוֹוִין מִן אֶחָד – אֵינוּ כּוֹתֵב אֶלָּא פְּרוּזְבוּל אֶחָד לְכוֹלֵן.

אֵין בּוֹתְבִין פְּרוּזְבוּל – אֶלָּא עַל הַפְּרָקַע. אִם אֵין לוֹ – מוֹנֵה הוּא בְּתוֹף שְׂדֵהוּ כֹּל שֶׁהוּא. הִיתָה לוֹ שְׂדֵה מְמוּשְׁכָּנַת בְּעִיר – בּוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוּזְבוּל.

רַבִּי חוּצְפִית אָמַר: בּוֹתְבִין לְאָדָם עַל גְּכָסֵי אֶשְׁתּוֹ, וְלִיתוּמִים עַל גְּכָסֵי אֶפִּיטְרוּפִין.

בְּנֵת דְּבוּרִים, רַבִּי לִיעֲזֹר אָמַר: הָרִי הוּא כְּפָרְקַע וְבוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוּזְבוּל. וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טוּמְאָה בְּמִקּוּמָהּ. וְהַרְוּדָה מְנַחֵה בַשֶּׁבֶת – חַיִּיב. וְהַכְּמִים אָמְרִים: אֵינָהּ כְּפָרְקַע, וְאֵין בּוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוּזְבוּל. וּמְקַבֶּלֶת טוּמְאָה בְּמִקּוּמָהּ. וְהַרְוּדָה מְנַחֵה בַשֶּׁבֶת – פְּטוּר.

הַמְחֻזָּר חוּב בַּשְּׁבִיעִית – אָמַר לוֹ: "מְשֻׁמַּט אָנִי". אִם אָמַר לוֹ: "אֵף עַל פִּי כֵן" – יִקְבֵּל הַיְמִינוֹ, שְׁנָאֵמַר (דְּבָרִים טו, א): **זֶה דְּבַר הַשְּׁמֵטָה.**

פִּינָצָא בּוֹ, רֹצֵחַ שְׁגָלָה לְעִיר מְקַלֵּט וְרֹצֵחַ אֲנָשֵׁי הָעִיר לְכַפְדּוֹ – יֹאמַר לְהֵן: "רֹצֵחַ אָנִי". אָמַר לוֹ: "אֵף עַל פִּי כֵן" – יִקְבֵּל מֵהֵן, שְׁנָאֵמַר (דְּבָרִים יט, ד): **זֶה דְּבַר הַרֹצֵחַ.**

גמרא פְּרוּזְבוּל הַמוּקְדָּם – בְּשֶׁר

[דף ל' ע"א]

מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹרַע כּוֹחוֹ. וְהַמְאוּחָר פְּסוּל – מִפְּנֵי שְׁמִיּיפָה כּוֹחוֹ. שְׁטָרֵי חוּב הַמוּקְדָּמִים פְּסוּלִין – מִפְּנֵי שְׁמִיּיפָה כּוֹחוֹ. וְהַמְאוּחָרִין בְּשָׂרִין – מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִירַע כּוֹחוֹ. מִי מִידַע? שְׁמַעוֹן בַּר וּוּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחֲנָן: הַחֲתוּמִין בַּשְּׁטָר. לֹא כֵן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ: עֲשׂוּ דְבָרֵי הַחֲתוּמִין כְּמִי שֶׁנִּהְיָה עִידוּתָן בְּבֵית דִּין! תַּפּוּן – אוֹתָן שְׁאָמְרוּ: "לֹא חֲתַמְנוּ כֹּל עֵינָר". בְּרַם הָכָא – אָמְרֵי: עַל זֶה חֲתַמְנוּ, וְלֹא חֲתַמְנוּ עַל זֶה.

רַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר: פְּסוּלִין מְמוּשׁ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ אָמַר: אֵינוּ מוֹנֵה אֶלָּא מִשְׁעַת הַכֶּתֵב. וְהַתְּנִי: פְּרוּזְבוּל בֵּין מוּקְדָּם בֵּין מְאוּחָר בְּשֶׁר, וְאֵינוּ מוֹנֵה אֶלָּא מִשְׁעַת הַכֶּתֵב! אִם אָמַר אֶת כֵּן בַּשְּׁטָרוֹת, מַה בֵּין פְּרוּזְבוּל מַה בֵּין שְׁטָר?

שְׁטָר שְׁזַמְנוּ כְּתוּב בַּשֶּׁבֶת אוֹ בְּעֶשְׂרָה בְּתִשְׂרֵי – רַבִּי יוֹדֵה מְכַשִּׁיר וְרַבִּי יוֹסִי פּוֹסֵל. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹדֵה: מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנַי בְּצִיפּוּרֵי וְהַכְּשָׁרְתָה? אָמַר לוֹ: אָנִי לֹא הַכְּשָׁרְתִּי, וְאִם הַכְּשָׁרְתִּי – הַכְּשָׁרְתִּי. הוּוֹן בְּעֵי מִימֵר: מֵאֵן דְּאָמַר פְּסוּל – מִשּׁוּם מְאוּחָר. וּמֵאֵן דְּאָמַר בְּשֶׁר – מִשּׁוּם מוּקְדָּם. אֶלָּא, מֵאֵן דְּאָמַר פְּסוּל, מִשּׁוּם זִיוָף.

רב אמר: והוא שיהא קרקע למלוא וללוא. ורבי יוחנן אמר: למלוא אף על פי שאין ללוא. ללוא אף על פי שאין למלוא.

אין לו קרקע, ולתיבין לו קרקע – בותבין לו פרוזבול.

רבי בא בשם רב: מי שאין לו אלא קלח אחד בתוך שדהו – בותבין לו פרוזבול. והתני: השותפין והאריסין והאפיטרופין – אין להם פרוזבול. אמרין, תמן – כל קלח וקלח של שותפות הוא. ברם תבא – הוא שלו.

מהו ליכתוב לאפיטרופין על נכסי יתומין? נשמעינה מן הדא: בותבין לאיש על נכסי אשתו. מהו לכתוב לאשה על נכסי בעלה? נשמעינה מן הדא, וכן ליתומין על נכסי אפיטרופין.

רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש: טעמא דרבי ליעזר (שמואל א, יד, כו) **ויבא העם אל היער והנה הלה דבש**. מה את שמע מינה? אמר רבי מנא, הורשא מפיך דבש. ואילו אמר (שם פסוק כו) **ויטבל אותה ביצרת הדבש** – יאות. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי שמעון בן לקיש אמר: שמעה יתה בן, **ויטבל אותה ביצרת הדבש**.

מה נן קיימין? אם במחויבת לקרקע – כל עמא מודיי שהיא בקרקע! אם בנתינה על גבי שתי יתדות – כל עמא מודיי שאינה בקרקע! אלא, פי נן קיימין: במונחת על גבי קרקע. ואתייהא פי דאמר רבי זעירא בשם רבי ירמיה: בותבין פרוזבול על מקומו של תנור ועל מקומה של פירה. רבי הייא בר אדא אמר: אף על מקומו של נר.

אף בפת בן מחלוקת רבי ליעזר והכמים? דבש – גידולי

[דף ל' ע"ב]

בנורת, פת – אינה גידולי תנור.

הפחזור הוב בשביעית ואמר לו משמיט אני – רוח חכמים נוטה הימני. רב הונא אמר: בשפה רפה, והימין פשוטה לקבל.

אמר רבי יוסי: הדא אמרה: בר נש דתני דא מיכלא, והוא אזל לאתרא, ואינון מוקרין ליה בגין תרתין – צריך מימר לון: אנא דא מיכלא אנא חכים.

הלכה ד'

מתני' הפחזור הוב בשביעית – רוח חכמים נוטה הימני.

הלונה מן הגר שנתגייירו בניו עמו – לא יחזיר לבניו. ואם החזיר – רוח חכמים נוטה הימני.

כל המיטלטלין נקנין במשיכה, וכל המקנים את דברו – רוח חכמים נוטה הימני.

גמרא רבי לעזר אמר: ובלבד לבניו. רבי יוסי בעי: מהו ובלבד לבניו? אם יש לו בנים – יחזיר לבניו. אם אין לו בנים – יחזיר לבנותיו. שלא תאמר: הואיל ואין ירושת הגר דבר תורה יחזיר

לבניו. פיצא במו שמות סוף משפחתו, ואין לו יורש אלא אמו – לא יחזור, ואם יחזור – רוח חכמים נזחה הימנו.

הגזול שעשה תשובה וביקש לתחזור את הגזילה, המקבל הימנו אין רוח חכמים נזחה הימנו.

רבי חיייה בשם רבי יוחנן אמר: הנושא והנותן בדרךים, זמנין דאת אמר אין רוח חכמים נזחה הימנו, וזמנין דאת אמר אין מוסרין אותו אלא למו שפרע.

רבי זעירא, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: הנותן גירבון טבעת לחבירו וביקש לחזור בו – חוזר בו. רבי זעירא בעי קומי רבי אבהו: זהוב? אמר ליה טבעת! מה בין זהוב מה בין טבעת? זהוב – דרבו להשתנות, טבעת – בעינה הוא.

רבי יעקב בר זבדי, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: אמר ליתן מתנה לחבירו וביקש לחזור בו – חוזר בו. קם רבי יוסי עם רבי יעקב בר זבדי: אמר ליה, התיק ויקרא יט, לו) לא צדק והין צדק! אמר: בשעה שאמר – הין של צדק היה!

רב פליגי דרב אמר: פד אנא אמר לבני ביתי ליתן מתנה לבר נש – לינה חזר בי. מתניתא פליגא על רב!

[דף ל"א ע"א]

אימתי אמר: "המפלטלין – נקנין במשיכה"? ברשות הרבים, או בהצר שאינה של שניהן. ברשות הלוקח – פיון שקיבל עליו. ברשות המוכר – לא קנה עד שגביה או עד שימשוה ויצא את כל מרשות הבעלים. ברשות זה שהיו מופקדין אצלו – לא קנה עד שזופינו בהן או עד שישפיר לו את מקומו.

מה עבד לה רב? פאן – בשהעמידו עמו, פאן – בשלא העמידו עמו.

רב פליגי דרב אמר: פד אנא אמר לבני ביתי ליתן מתנה לבר נש – לינה חזר בי. תדע לה, חד בר נש אפקיד גירבון על מילתא ויקרת, אתא לגביה רב, אמר ליה: או יתן לו כל גירבונא, או ימסור לו למו שפרע.

מחלפא שיטתיה דרב! תמן הוא אמר: פד אנא אמר לבני ביתי ליתן מתנה לבר נש – לינה חזר בי. וכא הוא אמר הבין! תמן – למידת הדין הוא, ומה דרב נהיג – למידת חסידות.

הדרן עלה השביעית משמטת וסליקא לה מסכת שביעית

תְּלִמוּד

מִסְכַּת שְׁבִיעִית

יְרוּשְׁלָמִי

הֵדְרֹן עֲלֵךְ מִסְכַּת שְׁבִיעִית וְהִדְרִיךְ עֲלֵךְ, דַּעְתָּן עֲלֵךְ מִסְכַּת שְׁבִיעִית וְדַעְתָּן עֲלֵךְ, לֹא נִתְנָשִׂי מִנֶּךָ מִסְכַּת שְׁבִיעִית וְלֹא תִתְנָשִׂי מִנֶּךָ, לֹא בְעֵלְמָא הִדְרִין וְלֹא בְעֵלְמָא דְאַתִּי : (ג' פ'עמים)

יְהִי רַצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתֵּהֵא תוֹרַתְךָ אֲמִנּוּתָנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְתֵהֵא עִמּוֹנוּ לְעוֹלָם הַבָּא.

תְּנִינָא בַר פֶּסָא, רְמִי בַר פֶּסָא, נִחְמֵן בַר פֶּסָא, אַחֵאי בַר פֶּסָא, אַבָּא מְרִי בַר פֶּסָא, רַפְרָם בַר פֶּסָא, רְכִישׁ בַר פֶּסָא, סוּרְחַב בַר פֶּסָא, אַדָּא בַר פֶּסָא, דְרוּ בַר פֶּסָא :

הַעֲרַב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ וּבְסִיפּוֹתַי עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְנִהְיֶה כְּלָנוּ אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרַתְךָ :

מֵאִיבֵי תַחֲכַמְנִי מְצוֹתְךָ, כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי : יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶיךָ, לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ : לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פְּקוּדֶיךָ, כִּי כִם חִיִּיתִנִּי : בְּרִיךְ אַתָּה יְיָ, לְמַדְנִי חֻקֶיךָ : אָמֵן אָמֵן אָמֵן סְלַח וְעַד :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁשָּׁמַתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ, וְלֹא שָׁמַתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׁאֲנוּ מְשִׁימִים וְהֵם מְשִׁימִים, אָנוּ מְשִׁימִים לְדְבָרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשִׁימִים לְדְבָרִים בְּטָלִים. אָנוּ עֲמָלִים וְהֵם עֲמָלִים, אָנוּ עֲמָלִים וּמְקַבְּלִים שְׂכָר וְהֵם עֲמָלִים וְאֵינָם מְקַבְּלִים שְׂכָר. אָנוּ רְצִים וְהֵם רְצִים, אָנוּ רְצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רְצִים לְבָאָר שַׁחַת, שְׁנֹאמְר וְאַתָּה אֱלֹהִים תוֹרִידֵם לְבָאָר שַׁחַת, אֲנִשִּׁי דְמִים וּמְרַמָּה לֹא יַחֲצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֲבַטַח בְּךָ.

יְהִי רַצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי, כְּשֶׁשָּׁעֲזַרְתָּנִי לְסִיּוּם מִסְכַּת שְׁבִיעִית, כֵּן תַּעֲזָרֵנִי לְהַתְחִיל מִסְכַּתוֹת וּסְפָרִים אַחֵרִים וּלְסִיּוּם, לְלַמּוֹד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַבֵּל אֶת כָּל דְּבָרֵי תְלִמוּד תוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזָכוּת כָּל הַתְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים וְתְלַמִּידֵי חֲכָמִים, נַעֲמוּד לִי וְלְזַרְעִי, שְׁלֹא תִמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זַרְעִי וְזַרְעֵי עַד עוֹלָם. וְתִתְקַנֵּם בִּי, בְּהַתְּחַלְכֶךָ תִּנְחָה אֶתְךָ, בְּשִׁכְכֶךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ, וְהַקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחֶךָ : כִּי בִי יִרְבוּ יְמֵיךָ, וְיִוָּסִיפוּ לְךָ שָׁנוֹת חַיִּים : אוֹרְךָ יְמִים בְּיַמִּינָהּ, בְּשִׁמְאֵלָה עֶשֶׂר וְכַבּוּד : יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְיָ זְכָרְךָ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם :

בִּמְסַכֵּת תְּרוּמוֹת

[דף א' ע"א]

פֶּרֶק רֵאשִׁוֹן

הִלְכָה א'

מתני' חמשה לא יתרמו, ואם תרמו – אין תרומתן תרומה. החרש, והשוטה, והקטן, והתורם את שאינו שלו.

נכרי שתרים את של ישראל, אפלו כרשות – אין תרומתו תרומה.

חרש המדבר ואינו שומע – לא יתרום. ואם תרים – תרומתו תרומה.

חרש שדיברו בו חכמים בכל מקום – שאינו לא שומע ולא מדבר.

קטן שלא הביא שתי שערות, רבי יהודה אומר: תרומתו – תרומה. רבי יוסי אומר: אם עד שלא

בא לעזנת נדרים – אין תרומתו תרומה. משבא לעזנת נדרים, תרומתו – תרומה.

גמרא חמשה לא יתרמו ברי. רבי שמואל בר נחמן שמע לכולהון מן הכא (שמות כה, ב):

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה – פרט לגוי.

מאת כל איש – פרט לקטן.

אשר ידבנו לבו – פרט לחרש ולשוטה.

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם – פרט לתורם את שאינו שלו.

ויוכיח מעשה שלחן על מחשבתו? דתנינן תמן: העלו חרש שוטה וקטן, אף על פי שהישיב שירד

הפל עליה – אינן בכי ייתן, מפני שיש בהן מעשה ואין בהן מחשבה.

ואיזהו מעשה שלחן? רבי חונא אומר: בתפוש בהן במל.

ותנינן תמן: הורידה חרש שוטה וקטן, אף על פי שהישיב שייחדו רגליה – אינן בכי ייתן. שיש להן

מעשה ואין להן מחשבה.

ואיזו מעשה שלחן? אמר רבי חונא: במשפשא בהן במים. ואמר אף הכא: ויוכיח מעשה שלחן על

מחשבתו!

רבי שמואל, רבי אבהו בשם רבי יוחנן, רבי זעירא בשם רבנן: (במדבר יח, כו) ונחשב לכם

תרומתכם, את שפתיב בו מחשבה – אין מעשה שלו מוכיח על מחשבתו. ואת שאין פתיב בו

מחשבה – מעשה שלו מוכיח על מחשבתו. וכאן – הואיל וכתוב בו מחשבה, אין מעשה שלו מוכיח על מחשבתו.

אמר רבי יוסי: קשייתה קומי רבי שמואל: הרי גיטין – הרי אין כתיב בהן מחשבה, ואין מעשה שלו מוכיח על מחשבתו! דתנינן: הכל כשירין לכתוב את הגט (חוץ מהרש שוטה וקמן) אפילו חרש שוטה וקמן! אמר רב הונא: והוא שיהא פיקח עומד על גביו.

רבי יוחנן בעי: והיניו וכתב לה – לשמה? חזר רבי יוסי ואמר: תמן – זה פותב וזה מגרש ברם הקא – הוא הושב והוא תורם.

[דף א' ע"ב]

רבי יעקב בר אהא אמר: הא אילו כתב הוא וגירש הוא – גט הוא.

רבי יעקב בר אהא, רבי הייא בשם רבי יוחנן חלוקין על השוטה הזה!

מהו כדון? אתניא דרבי יוחנן דתרומות – ברבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה דקידושין ודרבי יוחנן בגיטין – ברבנן דקידושין.

דתניא: חרש שוטה וקמן שקידשו – אין קדושיהו קדושין.

רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר: בינן לבין עצמן – אין קדושיהו קדושין. בינן לבין אחרים – קדושיהו קדושין.

תני: חרש שתום – אין תרומתו תרומה¹. אמר רבן שמעון בן גמליאל, במה דברים אמורים? כשהיה חרש מתחילתו. אבל אם היה פיקח ונתחרש – פותב, ואחרים מקיימין כתב ידו.

רבי יעקב בר אהא, רבי הייא בשם רבי יוחנן, חלוקים על השוטה הזה! אמרין: והא מתניתין פליגא! נתחרש הוא או נשטה – אינו מוציא עולמית. וכתוב וקיימו אחרים כתב ידו!

קיימונה בשאינו ידע לכתוב.

מוזיב רבי בא בר מפל: והא מתניתא פליגא! והרי שכתב כתב ידו, או שאמר לפופר: "כתוב", ולעדים: "חתמו" אף על פי שכתבו והתמו ונתנו לו וחזר ונתן לה – אינו גט.

אמר רבי יוסה: אמר סופה, ולית היא פליגא. אינו גט עד שישמעו את קולו שאמר לפופר: "כתוב", ולעדים: "חתמו".

¹ יש גורסים: חרש שתום או גירש - אין גיטו גט, ואין תרומתו תרומה.

לא סוף דבר עד שישמענו את קולו, אלא אפילו הרבין בראשו! את אמר לית בן, אף הכא – לית בן.

אמר רבי מנא: אית בן! היא השמעת קול, היא הרבנת ראש.

[דף ב' ע"א]

רבי ועירא בעי קומי רבי מנא: כמה דתימא עד שירבין בראשו שלשה פעמים, ודכוותה עד שישמענו את קולו שלשה פעמים! אמר ליה: לשמיעת הקול – פעם אחת, להרבנת הראש – שלשה פעמים.

אמר רבי יודן: תמן – באומר: "בך וכה עשיתי". הכא – באומר: "בך וכה עשו".

רבי בגימין בר לוי בעי: אם יש בו דעת לשעבר – יש בו דעת להבא. אם אין בו דעת לשעבר – אין בו דעת להבא!

אמר רבי אבדימי: בחרש אנו קיימין, ואין שליחות לחרש.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: בכריא אנו קיימין. ולמה אינו גט? אני אומר: מתעסק היה בשטרותיו. ותני בן: כמה דברים אמורים? בזמן שפירש מתוך בוריו. אבל אם נשתתק מחמת חוליו – דיו פעם אחת.

מאן תנא חרש? דלא כרבי יודא! דתני: אמר רבי יודא: מעשה בכניו של רבי יוחנן בן גודגדא שהיו פולן הרשין, והיו כל המהרות שבירושלים נעשין על גביהון! אמרו לו: מפני שהמהרות – אינן צריכות מהשקבה ונעשות על גבי חרש שומה וקמן. אבל תרומה ומעשרות – צריכות מהשקבה.

ואינן נפסלות בהיפח הדעת? רבי יוסי בשם רבי לא: אין כתיב בהן מהשקבה, שמירה כתיב בהן.

סימני שומה, היצא בלילה, והלן בבית הקברות, והמקרע את פסותו, והמאבד מה שנותנין לו. אמר רבי הונא: והוא שיהא פולחן בו, דלא בן, אני אומר, היצא בלילה – קיניטרוקים. הלן בבית הקברות – מקטיר לשדים. המקרע את פסותו – סוליקום. והמאבד מה שנותנים לו – קודדיקים.

רבי יוחנן אמר: אפילו באחת מהן. אמר רבי אבון: מסתברא מה דאמר רבי יוחנן אפילו אחת מהן, ובלבד במאבד מה שנותנין לו. אפילו שומה שבשומים אין מאבד כל מה שנותנים לו.

קודדיקים קודדיקים – אין בו אחת מכל אלו.

מהו קודדיקים? אמר רבי יוסי: המים.

אתא עובדא קומי רבי יוסי בחד טרסיי, דהוון יתבון ליה סימוק גו אבום, והוא לעי. אבום גו סימוק, והוא לעי. אמר רבי יוסי: דו הוא קודדיקים שאמרו חכמים.

פְּעָמִים שׁוֹמֵה פְּעָמִים חָלִים, בְּשַׁעָה שֶׁהוּא שׁוֹמֵה – הָרִי הוּא כְּשׁוֹמֵה לְכָל דְּכָרְוִי, וּבְשַׁעָה שֶׁהוּא חָלִים – הָרִי הוּא כְּפִימָח לְכָל דְּכָרְוִי. אֵתָא עוֹבְדָא קוּמִי דְשִׁמּוּאֵל, אָמַר:

[דף ב' ע"ב]

כִּד הוּא חָלִים – יתֵּן גָּט.

וּשְׁמוּאֵל – כְּרִישׁ לְקִישׁ. דְּרִישׁ לְקִישׁ אָמַר: לְכַשְׁיִשְׁתַּפְּחָה. רוּבָא דְשִׁמּוּאֵל מִן דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ, דְּהוּא אָמַר: כִּד דְּוִי חָלִים יתֵּן גָּט. וְתַחֲלִימִנִי וְהַחֲיִנִי (ישעיה לז, טז).

מֵאֵן תִּנְא קַטָּן? דְּלָא כְּרַבִּי יוּדָה! דְּתַנִּי: קַטָּן שֶׁהִנְחִיחֵו אֲבִיו בְּמוֹקְשָׁה, וְהִיָּה תוֹרָם, וְאֲבִיו מוֹכֵר עַל יָדָיו – תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה! לֹא הוּא שְׁתוֹרָם, אֲלֵא אֲבִיו הוּא שְׂאִימֹן עַל יָדָיו.

כָּא אֲבִיו וְאִימֹן עַל יָדָיו – לְמַפְרַע נַעֲשִׂית תְּרוּמָה, אוּ מִכָּאן וְלִבָּא?

אָמַר רַבִּי שִׁימִי: נִשְׁמַעִינָא מִן הָדָא: הָרִי שְׂבָא בְּעַל הַבַּיִת וּמִצָּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ שַׁלוּ, אָמַר לוֹ: "לְקוּמַ לֵךְ מִן הַיָּפִים הָאֵילִין!" אִם הָיוּ יָפִים – אֵינִי חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוֹם גָּזֵל, וְאִם לָאוּ – חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוֹם גָּזֵל. וְאִם הָיָה לְקַטָּא וְנִתְּנָן לוֹ – בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף אֵינִי חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוֹם גָּזֵל.

אֵית לֵךְ מִימְרָ: לְמַפְרַע נַעֲשִׂית תְּרוּמָה? לֹא, מִכָּאן וְלִבָּא! וְאוֹף הַכָּא – מִכָּאן וְלִבָּא נַעֲשִׂית תְּרוּמָה.

אֲתָם² – פֶּרֶט לְשׁוֹתְפִין. אֲתָם – פֶּרֶט לְאִפּוּטְרוּפִין. אֲתָם – פֶּרֶט לְתוֹרָם אֶת שְׂאִינֵי שַׁלוּ.

אֲתָם – וְלֹא שׁוֹתְפִין. וְהַתַּנִּין: שׁוֹתְפִין שְׁתַּרְמוּ זֶה אַחֵר זֶה! אֲלֵא, כָּאן – לְתְּרוּמָה גְּדוּלָּה, כָּאן – לְתְּרוּמַת מַעְשֵׁר.

כְּלוּם לְמַדּוּ לְתְּרוּמָה גְּדוּלָּה אֲלֵא מִתְּרוּמַת מַעְשֵׁר! אֲלֵא, כָּאן לְהַלְכָה כָּאן לְמַעֲשֵׂה³.

אֲתָם – וְלֹא אִפּוּטְרוּפִין. וְהַתַּנִּין: יְתוּמִים שְׁפִמְכוּ אֲצַל בְּעַל הַבַּיִת, אוּ שְׁמִינָה לְהֵן אֲבִיהֶן אִפּוּטְרוּפִין – תַּיִיבִין לְעִשָׂר פִּירוּתֵיהֶן. חֲכַרְיָא אֲמַרִין: כָּאן – בְּאִפּוּטְרוּפּוֹם לְעוֹלָם, כָּאן בְּאִפּוּטְרוּפּוֹם לְשַׁעָה.

רַבִּי יוֹסִי בְּעִי: אִם בְּאִפּוּטְרוּפּוֹם לְעוֹלָם, בְּהָדָא תַּנִּינִן: מוֹכֵר מִפּוֹלְטִין וְזָנָן אֲבָל לֹא קַרְקָעוֹת? אֲלֵא, כָּאן – בְּיָתוֹם גְּדוּל, כָּאן – בְּיָתוֹם קַטָּן.

² כִּן תַּרְיִמו גַּם אֲתָם תְּרוּמַת ה' מִכָּל מַעֲשֵׂרְתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְנָתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת ה' לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן

(במדבר יח כח):

³ יֵשׁ גּוֹרָסִים: כָּאן לְמַעֲשֵׁר.

מִסְכַּת כְּרִיתוֹת פָּרָק שְׁנִי

א. עד אומר: 'חֵלֶב אָכַל', וְעַד אומר: 'שֶׁמֶן אָכַל'. עד אומר: 'חֵלֶב אָכַל'. וְאִשָּׁה אומרת: 'שֶׁמֶן אָכַל'. אִשָּׁה אומרת: 'חֵלֶב אָכַל'. וְאִשָּׁה אומרת: 'שֶׁמֶן אָכַל' - מביא אָשֶׁם תְּלוּי. עד אומר לו: 'חֵלֶב אָכַלְתָּ', והוא אומר: 'שֶׁמֶן אָכַלְתָּ' - פטור. שְׁנַיִם אומרים לו: 'חֵלֶב אָכַלְתָּ', והוא אומר: 'שֶׁמֶן אָכַלְתָּ' - הן נֶאֱמָרִין; דְּבָרֵי רַבִּי מַאִיר. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: הֵיאָךְ אַתָּה אומר לְזוֹה: 'עַמֵּד וְהַתּוֹדָה', והוא אומר: 'כָּל עֲצָמֵי לֵא חֲטָאִיתִי', מה אם ירצה ויאמר: 'מְזִיד אָנִי' - אֵין נֶאֱמָן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: אֵימְתִי? בְּזִמְן שְׁהוּדוּ לְכֵן מִתְחַלָּה, אָבַל אִם אָמַר לוֹ: 'חֵלֶב אָכַלְתָּ', והוא אומר: 'שֶׁמֶן אָכַלְתָּ', מְשִׁיגֵיעוּהוּ חֲזוֹר וְאָמַר: 'מְזִיד אָנִי' - אֵין נֶאֱמָן.

ב. אַחַד הָאוֹכֵל, וְאַחַד מִמְּחָה וְשׁוֹתֵה, וְאַחַד הַסֶּף. אָכַל וְחִזַּר וְאָכַל, וְחִזַּר וְאָכַל, אִם יֵשׁ מִתְחַלֵּת אָכִילָה רִאשׁוֹנָה וְעַד סוֹף אָכִילָה הָאַחֲרוֹנָה כְּדִי אָכִילַת פֶּרֶס - מְצַטְרְפִין. וְאִם לֹא - אֵין מְצַטְרְפִין. שְׁתֵּה וְחִזַּר וְשְׁתֵּה, וְחִזַּר וְשְׁתֵּה, אִם יֵשׁ מִתְחַלֵּת שְׁתֵּיהָ רִאשׁוֹנָה וְעַד סוֹף שְׁתֵּיהָ אַחֲרוֹנָה כְּדִי שְׁתֵּית רַבִּיעִית - מְצַטְרְפִין, וְאִם לֹא - אֵין מְצַטְרְפִין. כִּשֶׁם שְׁאָכִילְתָּהּ בְּכֹזִית - כֶּף שְׁתֵּיהָ בְּכֹזִית. וְאָכִילָה וְשְׁתֵּיהָ - אֵין מְצַטְרְפִין. הָאוֹכֵל כֹּזִית אָפְלוּ מִחֲמַשַּׁת הַמִּינִין - הָרִי אֵלוּ מְצַטְרְפִין. אָכַל כַּחֲצִי זֵית, וְגוֹדַע לוֹ, וְחִזַּר וְאָכַל כַּחֲצִי זֵית, אָפְלוּ מִמֵּין אַחַד - אֵין מְצַטְרְפִין.

ג. סֶפֶק חֲטָא סֶפֶק לֹא חֲטָא - מביא אָשֶׁם תְּלוּי. חֲטָא וְאֵין יְדוּעַ בְּאִיזָה חֲטָא חֲטָא - מביא חֲטָאִת. חֲטָא וְגוֹדַע לוֹ חֲטָאִתוֹ, שִׁכְחוּ בְּאִיזָה חֲטָא חֲטָא - הָרִי זֶה מביא חֲטָאִת, וְתִשְׁחַט לְשׁוּם מַה שֶּׁהוּא, וְתֹאכַל, וְחִזַּר וּמביא חֲטָאִת עַל הַיְדִיעָה, וְתִשְׁחַט לְשׁוּם מַה שֶּׁהוּא וְתֹאכַל.

ד. הַמביא חֲטָאִת עַל שְׁנֵי חֲטָאִים - תְּרַעַה עַד שְׁתִּסְתָּאב, וְתִמְכַר, וְיָבִיא בְּדַמִּי חֲצִיָּה לְזוֹה,

וּבְדַמִּי חֲצִיָּה לְזוֹה שְׁתֵּי חֲטָאוֹת. עַל חֲטָא אַחַת - יָבִיא אֶת אִיזוֹ מִהֵן שִׁירְצָה. שְׁנֵיָה - תְּרַעַה עַד שְׁתִּסְתָּאב וְתִמְכַר, וְיָפְלוּ דְמֵיהָ לְנִדְבָה. שְׁתֵּי חֲטָאוֹת עַל שְׁנֵי חֲטָאִים, זוֹ תִשְׁחַט לְשׁוּם מַה שֶּׁהִיא, וְזוֹ תִשְׁחַט לְשׁוּם מַה שֶּׁהִיא.

ה. שְׁנַיִם שֶׁהִבִּיאוּ חֲטָאִת עַל שְׁנֵי חֲטָאִים - תְּרַעַה עַד שְׁתִּסְתָּאב, וְתִמְכַר, וְיָבִיא בְּדַמִּי חֲצִיָּה לְזוֹה, וּבְדַמִּי חֲצִיָּה לְזוֹה. שְׁתֵּי חֲטָאוֹת עַל חֲטָא אַחַד - יָבִיא אֶת אִיזוֹ מִהֵן שִׁירְצָה. שְׁנֵיָה - תְּרַעַה עַד שְׁתִּסְתָּאב וְתִמְכַר, וְיָפְלוּ דְמֵיהָ לְנִדְבָה. שְׁתֵּי חֲטָאוֹת עַל שְׁנֵי חֲטָאִים - זוֹ תִשְׁחַט לְשׁוּם מַה שֶּׁהִיא, וְזוֹ תִשְׁחַט לְשׁוּם מַה שֶּׁהִיא.

ו. שְׁנַיִם שֶׁנִּתְעַרְבוּ חֲטָאוֹתֵיהֶן - חֲטָאִת יָחִיד וְחֲטָאִת יָחִיד, חֲטָאִת צְבוּר וְחֲטָאִת צְבוּר, חֲטָאִת יָחִיד בְּחֲטָאִת צְבוּר, אָפְלוּ הֵן מִשְׁנֵי מִינִין - זוֹ תִשְׁחַט לְשׁוּם מַה שֶּׁהִיא, וְזוֹ תִשְׁחַט לְשׁוּם מַה שֶּׁהִיא.

ז. הַמביא חֲטָאִתוֹ וְשִׁחְטָהּ, סֶפֶק נִזְרַק הַדָּם סֶפֶק לֹא נִזְרַק הַדָּם - יָצָא. אִם הָיָה מְחֻסָּר כְּפָרָה, סֶפֶק חֲשָׁכָה סֶפֶק לֹא חֲשָׁכָה - הָרִי זֶה מביא חֲטָאִת הַעוֹף סֶפֶק. שְׁנַיִם שִׁחְטָא אַחַד מִהֵן, וְאֵין יְדוּעַ אִיזוֹה, יָבִיאוּ חֲטָאִת בְּשִׁתְּפוּת, יִתְּנוּ עֲלֶיהָ וְתֹאכַל; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְרַבִּי יוֹסִי פוֹטֵר. מוּדָה רַבִּי יוֹסִי שְׁזֵה מביא אָשֶׁם תְּלוּי, וְזֶה מביא אָשֶׁם תְּלוּי. וּמוּדָה רַבִּי יוֹסִי בְּשְׁנַיִם, שְׁהִיָּה אַחַד מִהֵן מְחֻסָּר כְּפָרָה, וְאֵין יְדוּעַ אִיזוֹהוּ, יָבִיאוּ חֲטָאִת בְּשִׁתְּפוּת, וְיִתְּנוּ עֲלֶיהָ, וְתֹאכַל.

ח. שִׁכַּח אֶת הַתּוֹרָה וְעִבֵר עֲבוֹרוֹת הַרְבֵּה - חֵיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. כִּיצַד? הָיָה יוֹדַע שִׁישׁ חֵלֶב, וְאָמַר: 'אֵין זֶה חֵלֶב שִׁחְבִּנְנוּ עֲלֵינוּ'. הָיָה יוֹדַע שִׁישׁ דָּם, וְאָמַר: 'אֵין זֶה דָּם שִׁחְבִּנְנוּ עֲלֵינוּ' - חֵיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. הָאוֹכֵל כֹּזִית חֵלֶב, כֹּזִית פֶּגוּל, כֹּזִית נוֹתֵר, וְכֹזִית טָמֵא, בְּהַעֲלֵם אַחַד - מביא חֲטָאִת. סֶפֶק אָכַל סֶפֶק לֹא אָכַל - מביא אָשֶׁם תְּלוּי.

ב. יום הכפורים שחל להיות ערב שבת, עשה מלאכה בין השמשות; רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר. אמר רבי יוסי: איני רואה דברי רבי אליעזר בזה, שאני אומר כתב שתי אותיות, אחת בשבת ואחת ביום הכפורים - פטור, שאין שני ימים מצטרפין למלאכה אחת. אמרו לו: מכה בפטיש יוכיח! אמר להן: הגבהה היתה בשבת והורדה ביום הכפורים, עשה מלאכה בין השמשות של יום הכפורים, בין מלפניו ובין מאחרי - פטור מאשם תלוי, שכל היום מכפר. עשה מלאכה בין השמשות של שבת, בין מלפניו ובין מאחרי - הרי זה חיב.

יא. יום הכפורים שחל להיות בשבת, ועשה מלאכה בין מלפניו ובין מאחרי - פטור מאשם תלוי, שכל היום מכפר. עשה מלאכה בחצי היום; רבי ישמעאל מחיב שתי חטאות ורבי עקיבה פוטר. שרבי ישמעאל אומר: שבת היא לחיב על שבת בפני עצמה, ויום הכפורים בפני עצמו.

יב. האוכל פזית דם מן בהמה, מן חיה מן עופות טהורין - מביא חטאת. ספק אכל ספק לא אכל - מביא אשם תלוי, ואינו חיב אלא דם שחיטה בלבד. דם נחירה, ודם העקור, ודם הקזה שהנפש יוצאת בו - חביב עליו. דם התמצית - באזהרה. רבי יהודה אומר: בהכרת. דם הטחול ודם הלב, דם כליות ודם אברים - הרי אלו בילא תעשה. דם מהלכי שמים, דם ביצים, ודם שרצים - אסור, ואין חביב עליו. דם דגים ודם חגבים - הרי זה מתר.

יג. המחה את החלב וגמאו, הקפה את הדם ואכלו, אם יש בו פזית - חיב. נתערב עם אחרים, אם יש בו פזית - הרי זה חיב. נתבשל עם אחרים - הרי זה בנותן טעם, אכל כחצי זית ושטה כחצי זית ממין אחד - הרי זה חיב.

יד. המביא אשם תלוי על ספק מעילה כדברי רבי עקיבה, ונודע לו שחטא, שממין

ט. הבא על אחותו, ועל אחות אביו, ועל אחות אמו, ועל אחות אשתו, ועל אשת אחיו, ועל אשת אחי אביו, ועל הנדה - מביא חטאת. ספק בא ספק לא בא - מביא אשם תלוי. אשתו ואחותו, בא על אחת מהן, ואין ידוע על איזו בא; שתי נשיו, אחת נדה ואחת שאינה נדה, בא על אחת מהן, ואין ידוע על איזו בא; חלב ונותר לפניו, אכל מאחד מהן, ואין ידוע מאיזה מהן אכל; שבת ויום הכפורים, עשה מלאכה באחד מהם, ואין ידוע באיזה מהן עשה; רבי אליעזר מחיב חטאת. ורבי יהושע פוטר. רבי אליעזר אומר: "חטאתו אשר חטא" (ויקרא ד, כג) - זה מכל מקום. אמר לו רבי יהושע: "או הודע אליו חטאתו אשר חטא" - לכשיודע לו חטאתו. אמר רבי יוסי: אף על פי שהיה רבי יהושע פוטר מן החטאת - מחיבו היה אשם תלוי. רבי יהודה אומר: רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר. רבי שמעון אומר: רבי אליעזר מחיב חטאת, ורבי יהושע אשם תלוי. אמר לו רבי יהודה: ולא בזה חיב רבי יהושע אשם תלוי, אלא ספק חטא ספק לא חטא. אבל זה שחטא ודאי היאן מביא אשם תלוי? אמר לו רבי שמעון: כל עצמו בזה דבר הכתוב, "ולא ידע ואשם ונשא עונו" (ויקרא ה, יז), והביא איל תמים מן הצאן. אמר רבי יהודה: לא נחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע על המתפונן לעשות מלאכה ועשה כיוצא בה. כיצד? אשתו ואחותו, נתפונן לבא על זו ובא על זו; שתי נשיו, אחת נדה ואחת שאינה נדה, נתפונן לבא על זו ובא על זו; תאנים וענבים לפניו, נתפונן ללקט תאנים ולקט ענבים, ענבים ולקט תאנים. שחורות ולקט לבנות, לבנות ולקט שחורות; רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר. היה רבי יהושע אומר: אף אשם תלוי. רבי שמעון שזורי אומר: לא נחלקו אלא על דבר שמשום שני שמות, שרבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר.

אומר: מביא חטאת ואֵשׁ תְּלוּי. אַכַּל שְׁנֵיהָ - מביא שֶׁלש חטאות. אַכַּל אֶחָד אֶת הָרַאשׁוֹנָה, וְבֵא אַחַר וְאֶכַל שְׁנֵיהָ; הֵן הֵן דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵן הֵן דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי.

ה. חֲתִיכָה שֶׁל פְּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל נוֹתֵר, אַכַּל אֶת אֶחָד מֵהֶן וְאִין יָדוּעַ אִיזוּ מֵהֶן אַכַּל; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחִיב חֲטָאת וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר. אַכַּל שְׁנֵיהָ - מְבִיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת.

ו. חֲתִיכָה שֶׁל חֶלֶב פְּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל חֶלֶב נוֹתֵר, אַכַּל אֶת אַחַת מֵהֶן, וְאִין יָדוּעַ אֶת אִיזוּ מֵהֶן אַכַּל - מְבִיא חֲטָאת וְאֵשׁ תְּלוּי; וְכַדְבְּרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מְבִיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת. אַכַּל שְׁנֵיהָ בְּהֶעֱלַם אֶחָד - מְבִיא שְׁנֵי חֲטָאוֹת וְאֵשׁ וְדָאִי. בְּשֵׁנֵי הֶעֱלַמוֹת - מְבִיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת וְאֵשׁ וְדָאִי.

ז. חֲתִיכָה שֶׁל חֶלֶב פְּגוּל קֹדֶשׁ וְחֲתִיכָה שֶׁל נוֹתֵר, אַכַּל אֶת אַחַת מֵהֶן, וְאִין יָדוּעַ אֶת אִיזוּ מֵהֶן אַכַּל - מְבִיא חֲטָאת וְאֵשׁ תְּלוּי. וְכַדְבְּרֵי רַבִּי עֲקִיבָא: מְבִיא חֲטָאת וְשְׁנֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִן. וְכַדְבְּרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מְבִיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת. אַכַּל שְׁנֵיהָ בְּהֶעֱלַם אֶחָד - מְבִיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת וְאֵשׁ וְדָאִי. בְּשֵׁנֵי הֶעֱלַמוֹת - מְבִיא אַרְבַּע חֲטָאוֹת וְאֵשׁ וְדָאִי.

מִסְכַּת כְּרִיתוֹת פָּרֶק רַבִּיעִי

א. הָאוֹכֵל חֶמֶשׁ חֲתִיכוֹת מְזַבֵּחַ אֶחָד, בְּחֻמְשָׁה תְּמַחֲוִיִּין בְּהֶעֱלַם אֶחָד - אִין מְבִיא אֶלָּא חֲטָאת אַחַת. וְעַל סַפְקָן - אִין מְבִיא אֶלָּא אֵשׁ תְּלוּי אֶחָד. בְּחֻמְשָׁה הֶעֱלַמוֹת - מְבִיא חֶמֶשׁ חֲטָאוֹת. וְעַל סַפְקָן מְבִיא חֻמְשָׁה אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֶפְלוּ אַכַּל חֶמֶשׁ חֲתִיכוֹת מִחֻמְשָׁה זְבָחִים בְּהֶעֱלַם אֶחָד - אִין מְבִיא אֶלָּא חֲטָאת אַחַת. וְעַל סַפְקָן - אִין מְבִיא אֶלָּא אֵשׁ תְּלוּי אֶחָד. זֶה הַכֹּל: כֹּל הַמְבִיא עַל הַהֲדָעוֹ חֲטָאת - מְבִיא עַל לֹא הַהֲדָעוֹ אֵשׁ תְּלוּי. וְכֹל שְׂאִין מְבִיא עַל הַהֲדָעוֹ חֲטָאת - אִין מְבִיא עַל לֹא הַהֲדָעוֹ אֵשׁ. אַבָּל אִם אַכַּל חֶמֶשׁ חֲתִיכוֹת מְזַבֵּחַ

שְׁמִבִּיא עַל לֹא הוֹדַע - מְבִיא עַל הוֹדַע. הָאִשָּׁה שֶׁהִבִּיָּאָה חֲטָאת הָעוֹף עַל סַפְקָ לִידְתָּהּ, וְנוֹדַע לָהּ שְׁלֹא יִלְדָה - הָרִי זֶה חֲלִין. תַּתְּנֶנָּה לְחִבְרָתָהּ וְשִׁילְדָה וְדָאִי - תַּעֲשֶׂנָּה וְדָאִי, שְׁמַמִּין שְׁמִבִּיָּאָה עַל 'לֹא הוֹדַע' - מְבִיָּאָה עַל הוֹדַע, מִמְּלִיקָתָהּ וְנוֹדַע לָהּ שְׁמַצָּה דְמָה כְּפָרָה - אִסוּר בְּאֶכִילָה. מִשְׁמַצָּה דְמָה כְּפָרָה - אִסוּר בְּהִנְאָה, שְׁעַל הַסַּפֵּק בְּאֵה מִתְחַלְתָּהּ, כְּפָרָה סַפְקָה וְהִלְכָה לָהּ.

מִסְכַּת כְּרִיתוֹת פָּרֶק שְׁלִישִׁי

א. חֲתִיכָה שֶׁל חֶלֶב קֹדֶשׁ וְחֲתִיכָה שֶׁל חֲלִין, אַכַּל אֶת אַחַת מֵהֶן, וְאִין זוֹ יָדוּעַ אִיזוּ מֵהֶן אַכַּל - מְבִיא חֲטָאת וְאֵשׁ תְּלוּי. וְכַדְבְּרֵי רַבִּי עֲקִיבָה: מְבִיא שְׁנֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין. אַכַּל שְׁנֵיהָ - מְבִיא חֲטָאת וְאֵשׁ וְדָאִי. אַכַּל אֶחָד אֶת הָרַאשׁוֹנָה, וְבֵא אַחַר וְאֶכַל אֶת הַשְּׁנֵי - הֵן הֵן כְּדַבְּרֵי רַבִּי יוֹסִי.

ב. חֲתִיכָה קֹדֶשׁ וְחֲתִיכָה חֲלִין, אַכַּל אֶת הָרַאשׁוֹנָה וְחֹזֵר וְאֶכַל אֶת הַשְּׁנֵיהָ בְּהֶעֱלַם אֶחָד, מְבִיא חֲטָאת וְאֵשׁ וְדָאִי, בְּשְׁתֵּי הֶעֱלַמוֹת - מְבִיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת וְאֵשׁ וְדָאִי.

ג. חֲתִיכָה שֶׁל פְּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל חֲלִין, אַכַּל אֶת אֶחָד מֵהֶן, וְאִין יָדוּעַ אִיזוּ מֵהֶן אַכַּל - מְבִיא אֵשׁ תְּלוּי. אַכַּל שְׁנֵיהָ - מְבִיא חֲטָאת וְאֵשׁ. אַכַּל אֶת הָרַאשׁוֹנָה, וְבֵא אַחַר וְאֶכַל אֶת הַשְּׁנֵיהָ - יְבִיא חֲטָאת בְּשִׁתְּפוּת, וַיִּתְּנָה עֲלֶיהָ וְתֹאכַל; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְרַבִּי יוֹסִי פּוֹטֵר. מוּדָה רַבִּי יוֹסִי, שְׁזֵה מְבִיא אֵשׁ תְּלוּי, וְזֵה מְבִיא אֵשׁ תְּלוּי. חֲתִיכָה שֶׁל חֶלֶב פְּגוּל, וְחֲתִיכָה שֶׁל חֲלִין, אַכַּל אֶת אַחַת מֵהֶן וְאִין יָדוּעַ אִיזוּ מֵהֶן אַכַּל, מְבִיא שְׁנֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין. אַכַּל שְׁנֵיהָ, מְבִיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת. אַכַּל אֶחָד אֶת הָרַאשׁוֹנָה, וְבֵא אַחַר וְאֶכַל אֶת הַשְּׁנֵיהָ - הֵן הֵן דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵן הֵן דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי.

ד. חֲתִיכָה שֶׁל חֶלֶב פְּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל נוֹתֵר. אַכַּל אֶת אַחַת מֵהֶן וְאִין יָדוּעַ אִיזוּ מֵהֶן אַכַּל. מְבִיא שְׁנֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר

אָחַד לַפְּנֵי זְרִיקַת דְּמַיִם, אָפְלוּ בַּהֶעֱלֵם אָחַד - מִבֵּיא חֲטָאת עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ב. הַמִּבְיָא חֲטָאת וְאִשָּׁם עַל חֲטָא, וְנוֹדַע לוֹ שְׁלֵא חֲטָא. עַד שְׁלֵא נִשְׁחַט - יֵצֵא וְיִרְעָה בְּעֵדֶר, מִשְׁנֹשְׁחַט - תַּעֲבֹר צוֹרְתוֹ וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה.

ג. שׁוֹר הַנִּסְקָל, נִמְצָאוּ עֲדָיו זוֹמְמִין - מִתֵּר בַּהֲנָאָה. עֲגֵלָה עֲרוּפָה, נִמְצָאוּ עֲדֶיהָ זוֹמְמִין - מִתֵּרַת בַּהֲנָאָה. חִיבֵי עֲגֵלָה עֲרוּפָה שְׁעֵבֶר עֲלֶיהֶן יוֹם הַכַּפּוּרִים - חֵיבִין לְהִבְיָא לְאַחֵר יוֹם הַכַּפּוּרִים. מִצָּאוּ אֶת הַהוֹרֵג - בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף הוֹרֵגִין אוֹתוֹ, שְׁנֵאֲמַר (בַּמִּדְבָּר לֵה, לג): "וְלֹאֲרִץ לֹא יִכְפֹּר לְדָם אֲשֶׁר שָׁפַךְ בָּהּ כִּי אִם בְּדָם שָׁפְכוּ".

ד. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִתְנַדֵּב אָדָם אִשָּׁם תְּלוּי בְּכָל יוֹם וּבְכָל שַׁעַה שִׁירְצָה, הֵיחָה נִקְרָא 'אִשָּׁם חֲסִידִים'. אָמְרוּ עֲלָיו עַל בָּבֵא בֶן בוּטִי, שֶׁהֵיחָה מִתְנַדֵּב אִשָּׁם תְּלוּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם, חוּץ מֵאַחֵר יוֹם הַכַּפּוּרִים יוֹם אָחַד. אָמַר: הַמְּעוֹן! אֵלּוּ הֵיוּ מִנִּיחִים לִי - הֵייתִי מִבֵּיא, אֲלֵא אוֹמֵר: הַמְּתֵן עַד שֶׁתִּכְנַס לְבֵית הַסֶּפֶק. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינן מִבְּיָאִין אִשָּׁם תְּלוּי אֲלֵא עַל דְּבַר שְׁזוֹדְנוּ כֶּרֶת וְשִׁגְגָתוֹ חֲטָאת. אִשָּׁם גּוֹזְלָה, אִשָּׁם מַעֲלִלָה, אִשָּׁם שְׁפָחָה חֲרוּפָה שֶׁהִבְיָאָה פָּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר חֲדָשׁ וְיוֹם אָחַד, שְׁלֵא בְּכֶסֶף שְׁקָלִים - פְּסוּלִין. הִבְיָאִין יָתֵר עַל שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר חֲדָשׁ וְיוֹם אָחַד, אָפְלוּ הֵן זְקֵנִים - כְּשָׂרִין. אִשָּׁם נְזִיר, וְאִשָּׁם מִצְרַע, שֶׁהִבְיָאִין יָתֵר עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשׁ - פְּסוּלִין. הִבְיָאִין פָּחוֹת מִשְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשׁ, אָפְלוּ לְיוֹם הַשְּׁמִינִי - כְּשָׂרִין. הִבְיָאִין בְּסֹלֶע, הִבְיָאִין בְּשֶׁקֶל, הִבְיָאִין בַּחֲמִשָּׁה דִּינָרִין - כְּשָׂרִין.

ה. הַמִּפְרִישׁ שְׁתֵּי סֻלְעִים לְאִשָּׁם, לִקְחָה בְּאַחַת מִמֶּן אֵיל לְאִשָּׁם, אִם הֵיחָה יָפָה שְׁתֵּי סֻלְעִים - יִקְרַב אֲשָׁמוֹ, וְשִׁנְיָה - תְּפוּל לְנִדְבָה. אִם לֹא - יִרְעָה עַד שִׁיִּסְתָּאֵב, וְיִמְכֹר, וְיִבִּיא בְּדָמָיו אִשָּׁם יָפָה שְׁתֵּי סֻלְעִים וְשִׁנְיָה תְּפַל לְנִדְבָה. לִקְחָה בְּהֵן שְׁנֵי אֵילִים לְאִשָּׁם, אִם הֵיחָה אָחַד מִמֶּן יָפָה שְׁנֵי סֻלְעִים - יִקְרַב אֲשָׁמוֹ, וְהַשְּׁנִי -

יִרְעָה עַד שִׁיִּסְתָּאֵב, וְיִמְכֹר וְיִפְלוּ דָמָיו לְנִדְבָה, אִם לֹא - שְׁנֵיֶהֱם יִרְעוּ עַד שִׁיִּסְתָּאֵבוּ, וְיִמְכְרוּ וְיִבִּיא מִמֶּן אִשָּׁם הֵיפָה שְׁתֵּי סֻלְעִים, וְהַשְּׂאָר יִפְלוּ לְנִדְבָה. לִקְחָה בְּהֵן שְׁנֵי אֵילִים לְחִלְטִין אָחַד יָפָה שְׁתֵּי סֻלְעִים וְאַחֵד יָפָה עֲשָׂרָה זוּז; הֵיפָה שְׁנֵי סֻלְעִים - יִקְרַב לְאִשָּׁמוֹ, וְהַשְּׁנִי לְמַעֲלִיתוֹ. אָחַד לְאִשָּׁם וְאַחֵד לְחִלְטִין, אִם הֵיחָה שֵׁל אִשָּׁם יָפָה שְׁנֵי סֻלְעִים - יִקְרַב לְאִשָּׁמוֹ, וְהַשְּׁנִי לְמַעֲלִיתוֹ. יִבִּיא סֹלַע וְחֲמִשָּׁה מִבֵּיתוֹ. לִקְחָה אֵיל אָחַד בְּסֹלַע וּפְטָמוֹ, וְהָרִי הוּא יָפָה שְׁתֵּי - כֶּשֶׁר, יִבִּיא סֹלַע מִבֵּיתוֹ. הַפְּרִישׁ אֵיל אָחַד מִעֲדָרוֹ בְּשַׁעַת הַפְּרִישׁתוֹ יָפָה סֹלַע, וּבְשַׁעַת הַקְּרִבְתוֹ יָפָה שְׁתֵּי - כֶּשֶׁר. בְּשַׁעַת הַפְּרִישָׁה יָפָה שְׁתֵּי וּבְשַׁעַת הַקְּרִבְתוֹ יָפָה סֹלַע - פְּסוּל.

ו. הַמִּבְיָא אִשָּׁם תְּלוּי עַל סֶפֶק חֶלֶב, וְעַל סֶפֶק דָּם, וְנוֹדַע לוֹ שְׁלֵא חֲטָא; עַד שְׁלֵא נִשְׁחַט - יֵצֵא וְיִרְעָה בְּעֵדֶר. מִשְׁנֹשְׁחַט - תַּעֲבֹר צוֹרְתוֹ וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. הַפְּרִישׁ חֲטָאת לְחֶלֶב, וְהִבְיָא לְדָם, לְדָם וְהִבְיָאָה לְחֶלֶב - הָרִי זֶה מַעַל וְזֶה כַּפֹּר. הַפְּרִישׁ מַעוֹת לְחֲטָאת הַחֶלֶב, וְהִבְיָאִין לְחֲטָאת דָּם, לְחֲטָאת דָּם וְהִבְיָאִין לְחֲטָאת חֶלֶב, בְּשׁוּגָג - מַעַל, לְפִיכֶךָ כַּפֹּר, בְּמִזֵּד - לֹא מַעַל, לְפִיכֶךָ לֹא כַּפֹּר. הַפְּרִישׁ עֲשִׂירִית הָאֵיפָה וְהַעֲשִׂיר. עַד שְׁלֵא קִדְּשָׁה בְּכָלִי - הָרִי הִיא כְּכָל הַמְּנַחֲתוֹת, תְּפָדָה וְתִאָּכַל. מִשְׁקִדְּשָׁה בְּכָלִי - תַּעֲבֹר צוֹרְתָהּ וְתִצָּא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. הַפְּרִישׁ מַעוֹת לְעֲשִׂירִית הָאֵיפָה, וְהַעֲשִׂיר - יוֹסִיף וְיִקַּח בָּהּ תוֹרִין וּבְנֵי יוֹנָה. הַפְּרִישׁ תוֹרִין וּבְנֵי יוֹנָה, וְהַעֲשִׂיר - סְתוּמִים יְמוֹתוֹ, שְׂאִין פְּדוּן לְעוֹף. מִפְּרָשִׁים, חֲטָאת - תְּמוֹת, וְעוֹלָה - תִּקְרַב עוֹלָה. הַפְּרִישׁ מַעוֹת תוֹרִין וּבְנֵי יוֹנָה, וְהַעֲשִׂיר - יוֹסִיף וְיִקַּח בְּהֵן כְּשָׁבָה וּשְׁעִירָה.

ז. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בְּכָל מְקוֹם הַקֳּדִים בְּרִיאַת שְׁמַיִם לְאֲרִץ, בְּמְקוֹם אָחַד הוּא אוֹמֵר (בְּרֵאשִׁית ב, ד): "בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אֲרֶץ וְשָׁמַיִם" - מִלְּמַד שֶׁשְּׁקוּלִין זֶה כְּזֶה. בְּכָל מְקוֹם הַקֳּדִים אֲבָרְהָם לְאֲבוֹת, בְּמְקוֹם אָחַד הוּא אוֹמֵר (וַיִּקְרָא כו, מב): "וְזוֹכְרָתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב" וְגו' - מִלְּמַד שֶׁשְּׁקוּלִין זֶה

תּחִתִּיהָ, וְאַחַר כֵּן נִמְצְאוּ הַרְאֵשׁוֹנָה, וְהָרִי שְׁתִּיחָן עוֹמְדוֹת - מוֹעֲלִים בְּשִׁתִּיחָן. שְׁחִטָּה וְהָרִי דְמָה מִנְּח בַּסּוֹסוֹת - מוֹעֲלִין בְּשִׁתִּיחָן, נִזְרַק דְמָה שֶׁל אַחַת מֵהֶן - הַצִּיל אֶת הַבָּשָׂר חֲכֻרְתָּהּ מִן הַמְעִילָה, אִם הַצִּיל אֶת הַבָּשָׂר חֲכֻרְתָּהּ מִן הַמְעִילָה, אִף עַל פִּי שְׁפָסוּל, דִּין הוּא שְׂיִצִּיל אֶת בְּשָׂרָה.

ג. אִמּוּרֵי קֳדָשִׁים קָלִים שְׂיִצְאוּ לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים, וְנִזְרַק אֶת הַדָּם עֲלֵיהֶן; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין מוֹעֲלִין בְּהֶן, וְאֵין חֲיָבִים עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: הַרְצָה הַצִּיץ עַל הַיּוֹצֵא, מוֹעֲלִין בְּהֶן וְחֲיָבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. פְּרִים הַנִּשְׂרָפִים, כִּיּוֹן שְׂשֻׁחֲטוּן וְזֶרֶק דָּמָן - מוֹעֲלִין בְּהֶן וְחֲיָבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין פְּגוּל בְּפָנִים. כָּל חֲטָאוֹת הַמִּתּוֹת - הַדָּמִים יִלְכוּ לִים הַמְּלַח, לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין. חֲטָאת שְׂמִתָּה מַעֲצָמָה, וְעוֹלָה שְׂמִתָּה מַעֲצָמָה - אֵין מוֹעֲלִין בְּהֶן. עוֹלַת הָעוֹר שְׂמִצָּה אֶת דְּמָה - יֵצֵא מִיַּד מְעִילָה, הַנּוֹצֵה וְהַמּוֹרָאָה - מוֹעֲלִין בָּהּ עַד שֶׁחֲצָא לְבַיַּת הַדָּשָׁן.

ד. הַמִּפְרִישׁ מַעוֹת לְנִזְרוֹתוֹ - לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לְהִבְיֵא בְּכֻלָּן שְׁלָמִים. בְּמָה דְבָרִים אִמּוּרִים? בְּזִמְן שֶׁהֵיוּ סְתוּמִים, אֲבָל אִם מִפְּרִשֵׁין - מוֹעֲלִין בְּדָמֵי חֲטָאת וּבְדָמֵי עוֹלָה, וְאֵין מוֹעֲלִין בְּדָמֵי שְׁלָמִים. אִם הֵייתָה בְּהֶמָּה - מוֹעֲלִין בְּחֲטָאת וּבְעוֹלָה, וְאֵין מוֹעֲלִין בְּשְׁלָמִים. מַת, הֵיוּ סְתוּמִין - יִפְלוּ לְנִדְבָה, אִם הֵיוּ מִפְּרִשֵׁין, דָּמֵי חֲטָאת יִלְכוּ לִים הַמְּלַח, דָּמֵי עוֹלָה וּדְמֵי שְׁלָמִים יִקְרְבוּ. אִם הֵייתָה חֲטָאת תְּמוּת, עוֹלָה וּשְׁלָמִים יִקְרְבוּ.

ה. 'אלו לעולתי והשאר לשאר נזירותי', וְמַת - דָּמֵי עוֹלָה יִבִּיא עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בְּהֶן, וְהַשְּׂאֵר יִפְלוּ לְנִדְבָה וּמוֹעֲלִין בְּהֶן. 'אלו לשלמי והשאר לשאר נזירותי', וְמַת, דָּמֵי שְׁלָמִים יִבִּיא שְׁלָמִים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּהֶן, וְהַשְּׂאֵר יִפְלוּ לְנִדְבָה וּמוֹעֲלִין בְּהֶן. 'אלו

כֹּזֶה, שְׁלִשְׁתָּן. בְּכָל מְקוֹם הַקָּדִים מִשֶּׁה לְאַהֲרֹן, בְּמְקוֹם אֶחָד הוּא אוֹמֵר (שְׁמוֹת ו, כו): "הוּא אַהֲרֹן וּמִשֶּׁה" - מִלְמַד שְׂשֻׁקוֹלִין זֶה כֹּזֶה. בְּכָל מְקוֹם הַקָּדִים יִהְיֶשֶׁע לְכָלֵב, בְּמְקוֹם אֶחָד הוּא אוֹמֵר (בַּמִּדְבָּר לֵב, יב): "בְּלַתִּי כָלֵב בֶּן יִפְנֶה הַקְּנִזִּי וַיִּהְיֶשֶׁע בֶּן נוּז" - מִלְמַד שְׂשֻׁנִיחָן שְׁקוֹלִין זֶה כֹּזֶה.

מִסְכַּת מְעִילָה פָּרָק רֵאשׁוֹן

א. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: קֳדָשִׁי קֳדָשִׁים שְׂשֻׁחֲטוּן בְּדָרוּם - מוֹעֲלִין בְּהֶן. שְׂחֲטוּן בְּדָרוּם וְקָבַל דָּמָן בְּצַפּוֹן, בְּצַפּוֹן וְקָבַל דָּמָן בְּדָרוּם, שְׂחֲטוּ בְּיוֹם וְזֶרֶק בְּלִילָה, בְּלִילָה וְזֶרֶק בְּיוֹם, נִתְּנָן אֶת הַנִּתְּנִין לְמִטָּה לְמַעְלָה, וְאֶת הַנִּתְּנִין לְמַעְלָה לְמִטָּה, וְאֶת הַנִּתְּנִין בְּפָנִים בַּחוּץ, וְאֶת הַנִּתְּנִין בַּחוּץ בְּפָנִים, אוֹ שְׂשֻׁחֲטוּן חוּץ לְזִמְנָן וְחוּץ לְמַקוֹמָן - מוֹעֲלִין בְּהֶן. כָּלֵל אִמּוֹר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: כָּל שֶׁהִיָּה לָהּ שַׁעַת הַתֵּר לְכַהֲנִים - מוֹעֲלִין בָּהּ, וְכָל שֶׁלֹּא הִיָּה לָהּ שַׁעַת הַתֵּר לְכַהֲנִים - אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ. פֶּגֶל בְּקֳדָשִׁי קֳדָשִׁים - מוֹעֲלִין בוֹ, וּבְקֳדָשִׁים קָלִים - אֵין מוֹעֲלִין בוֹ. יֵשׁ נוֹתֵר שְׂמוֹעֲלִין בוֹ, וְיֵשׁ נוֹתֵר שְׂאֵין מוֹעֲלִין בוֹ. כִּיצַד? לָן לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים - מוֹעֲלִין בוֹ, לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים - אֵין מוֹעֲלִין בוֹ. אֲבָל טָמֵא שְׁנֻטְמָא, בֵּין לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים וּבֵין לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים - אֵין מוֹעֲלִין בוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהַצִּיץ מְרַצָּה עֲלָיו.

ב. בְּשָׂר קֳדָשִׁי קֳדָשִׁים שְׂיִצָּא לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים, וְנִזְרַק אֶת הַדָּם עֲלָיו; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מוֹעֲלִין בוֹ, וְאֵין חֲיָבִין עֲלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: הַרְצָה הַצִּיץ עַל הַיּוֹצֵא, אֵין מוֹעֲלִין בוֹ, אֲבָל חֲיָבִין עֲלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. אִמּוֹר רַבִּי שְׂמַעוֹן: כִּשְׂשֻׁבְתִּי בְּכַפֵּר עִפּוֹ, מִצְּאֵנִי תִּלְמִיד אֶחָד מִתְּלָמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְאִמּוֹר לִי: בְּשָׂר שְׂיִצָּא חוּץ לְקַלְעִים וְנִזְרַק אֶת הַדָּם עֲלָיו - הַרְצָה! וּכְשִׁבַּתִּי וְהַרְצָתִי הַדְּבָרִים לִפְנֵי חֲבֵרִי בְּגִלְלִי, אִמּוֹר לִי: וְהִלֵּא פְּסוּל הוּא! הָאֵיךְ מְרַצָּה עַל הַפְּסוּל? וּבִאֲתִי וְהַרְצָתִי הַדְּבָרִים לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְאִמּוֹר לִי: הָרִי הַמִּפְרִישׁ חֲטָאוֹתוֹ וְאֲבָדָהּ, וְהַפְרִישׁ אַחֲרֶת

קטן הִיָּה בין האולם למזבח למערכו של כֶּבֶשׂ, אֶחָד לְשֵׁשִׁים וּשְׁבַעִים שָׁנָה, פָּרְחִי כַּהֲנָה יוֹרְדִין לְשֵׁם, וּמִלְקָטִין מִשָּׁם יֵין קָרוֹשׁ כַּעֲגוּלֵי דְבָלָה, מוֹעֲלִין וּשׁוֹרְפִין אוֹתָן בַּקֶּדֶשׁ, שְׁנָאֹמֵר (בַּמִּדְבָּר כֹּט, ז): "בַּקֶּדֶשׁ הַסֶּף נִסְךְ שֶׁכָּר לֵה" - כֶּשֶׁם שֶׁנִּסְיַכְתּוּ בַּקֶּדֶשׁ כֶּף שֶׁרִפְתּוּ בַּקֶּדֶשׁ. וְאוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה ה, ב): "וַיִּבְנֶן מִגְדָּל בְּתוֹכָהּ וְגַם יָקַב חֲצַב בּוֹ". "וַיִּבְנֶן מִגְדָּל" - זֶה הַיֵּכָל. "יָקַב חֲצַב בּוֹ" - זֶה מִזְבַּח. "וְגַם יָקַב חֲצַב בּוֹ" - זֶה הַשִּׁית. כָּל הָרְאוּי לְמִזְבַּח וְלֹא לְבִדָּק הַבַּיִת, לְבִדָּק הַבַּיִת וְלֹא לְמִזְבַּח, אֶפְלוּ חֵלֶב וְאֶפְלוּ גִבִּינָה, וְאֶפְלוּ מוֹרִים - מוֹעֲלִין בְּהֵן. הַקֶּדֶשׁ אֶת הַפָּרָה - מוֹעֲלִין בְּהֵן וְלֹדָה וְחִלְבָּה. חֲמוּרָה - מוֹעֲלִין בָּהּ וְחִלְבָּה, וְתִרְנַגְלַת מוֹעֲלִין בָּהּ וּבְכִיזָּה.

ט. ביצת תורין ומוראת העוף, וקרבתות - לא נהנין ולא מועלין. המקדיש תורין לבדק הבית - מועלין בכיזיהן.

י. אשפה - מועלין בה ובזבלה. בור - מועלין בו ובמימיו. שובך - מועלין בו וביניו. הקדישין ריקנין ואחר כך נתמלאו - מועלין בהן, ואין מועלין במה שבתוכן; דברי רבי מאיר. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אף מועלין במה שבתוכו. אמר רבי יוסי: רואה אני בכלן דברי רבי מאיר, חוץ מן השדה ומן האילן, מפני שדרכן להתמלאות.

יא. פועלין שהיו עושין בהקדש - לא יאכלו מגורגרות של הקדש, אבל אחרים מתנדבין להן. וכן פרה שהיה עושה בהקדש - לא תאכל מפרשיני הקדש, אבל אחרים מתנדבין לה. הקדיש את הפרה ואת הפרשינין ואת העמיר - אין אומרים תאכל פרה זו את הפרשינין ואת העמיר, אבל אחרים מתנדבין לה. פועל שעשה מלאכה, בין במנה בין במאיתם, לא יאמר: 'הגנו לי פרה זו במנה וטלית זו בחמשים וזו, שאין הקדש מתחלל על מלאכה אלא על המעות בלבד. כיצד הן עושין? מפרישין שכר האומנין, מחללין אותן על מעות האומנין,

לחטאת והשאר לשאר נזירותי, ומת, דמי חטאת ילכו לים המלח, ולא נהנין ולא מועלין, והשאר רוצה להביא בהן עולה - יביא. שלמים - יביא. ומועלין בכלן, ואין מועלין במקצתן. היה חיב חטאת העוף, ואמר: 'הרי עלי עולה' והפריש מעות, ואמר: הרי אלו לחובתי, רצה להביא בהן חטאת העוף - לא יביא עולת העוף, מועלין בכלן ומועלין במקצתן. מת, הדמים ילכו לים המלח, מפני שדמי חטאת מערבין בהן, אלו לחטאתו ואלו לעולתו, ואלו לשלמים, ונתערכו בו - הרי זה לוקח בהן שלש בהמות, בין ממקום אחד ובין משלשה מקומות, מחלל דמי חטאת על חטאת, דמי עולה על עולה, דמי שלמים על שלמים - מועלין בכלן ומועלין במקצתן.

ו. הזב והזכה והילדרת והמצרע, וכל חיבי קנינין שבתורה, שהפריש מעות, ואמר: 'הרי אלו לחובתי', רצה להביא בהן חטאת העוף - יביא, עולת העוף - יביא. מועלין בכלן ומועלין במקצתן. מת - יפלו לנדבה ומועלין בהן.

ז. 'כיס מכיסי הקדש', ו'שור משורי הקדש' - מועלין בכלן ומועלין במקצתן. כיצד היה עושה? מביא את הגדול שבהן, ואומר: אם הקדש הוא הרי הוא הקדש, אם לאו הקדש בכל מקום מחלל על זה. העצמות והגידיים והטלפים שפרשו מקדשין לפני זריקת דמים - מועלין בהן, לאחר זריקת דמים - אין מועלין בהן. אבל גחלת שפקעה מעל המזבח, בין לפני חצות בין לאחר חצות - הרי זה לא יחזיר, אין נהנין ולא מועלין בהן.

ח. רבי שמעון אומר: הדם קל בתחלתו חמור בסופו, מתערב באמה, מתגלגל ויורד לנחל קדרון, ונמכרין לגננין ומועלין בהן; דברי רבי מאיר ורבי שמעון. וחכמים אומרים: אין מעילה בדמים. וכן היה רבי שמעון אומר: המקדיש דמים לבדק הבית - מועלין בהן. ונסכין, חמר בתחלתן וקל בסופן. רבי אליעזר ברבי צדוק אומר: לול

וּנְתַנִּין אוֹתָן לְאוּמַנִּין בְּשִׁכְרָן, וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אוֹתָן מִתְרוּמַת הַלְשָׁפָה. הַזְּכַל וְהַפֶּרֶשׁ שֶׁל מְקַדְשֵׁין - הָרִי אֵלּוֹ אֲסוּרִין וַיִּפְלוּ דְמִיָּהּ לַלְשָׁפָה.

יב. הָדָר בְּצִלוֹ שֶׁל שׁוֹכֵף וּבְצִלוֹ שֶׁל מַעְרָה - לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין. וְשִׁבְבָקְעוֹת - מוֹעֲלִין בָּהֶם. מִים שִׁבְבָּבִית - אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן. נוֹתְנִין לְצִלוֹחַתָּהּ - מוֹעֲלִין בָּהֶן. אֲבָל חֲבִית וְצִלוֹחִית עֲצָמִים - מוֹעֲלִין בָּהֶן, מִפְּנֵי שְׁגוּפָן הַקֶּדֶשׁ. הַקֶּדֶשׁ חֹרֵשׁ לְקוֹרוֹת - מוֹעֲלִין בְּקוֹרוֹת, וּמוֹעֲלִין בְּשִׁפּוֹד וּבְנִמְיָהּ. אֲבָל גְּזָבְרִין שֶׁלְקַחוּ חֹרֵשׁ לְעֲצִים - מוֹעֲלִין בְּעֲצִים, וְאֵין מוֹעֲלִין לֹא בְּשִׁפּוֹד וְלֹא בְּנִמְיָהּ.

יג. הַמִּפְרִישׁ שֶׁקָּלוּ וְהוֹצִיאוּ - הָרִי זֶה מַעַל. הַמִּפְרִישׁ שֶׁקָּלוּ לְחִבְרוֹ - הָרִי זֶה מַעַל. לְקַח בּוֹ קִנֵּי זָבִין, קִנֵּי זָבוֹת, וְקִנֵּי יוֹלָדוֹת, הַמְבִיא חֲטָאתוֹ וְאֲשָׁמוֹ וּפְסָחוֹ מִן הַקֶּדֶשׁ, הַשּׁוֹקֵל שֶׁקָּלוּ מִן הַקֶּדֶשׁ - כִּיּוֹן שֶׁלְקַח מַעַל. דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: לֹא מַעַל עַד שִׁזְרוּקוֹ דָּמִים.

יד. מִכָּאֵן אָמְרוּ: אֵין מְבִיאִין מִנְחוֹת וְנֹסְכִים, וּמִנְחַת בְּהֵמָה, וְלַחְמָה שֶׁל תּוֹדָה מִן הַטָּבֵל וּמִן הַתְרוּמָה מִמַּעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְלָה תְרוּמָתוֹ, מִמַּעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֶּדֶשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ, מִן הַמִּדְמַע וּמִן הַחֶדֶשׁ מִפְרוֹת שְׁבִיעִית. וְאִם הִבִּיא - לֹא מַעַל, וְאֵין צְרִיךְ לוֹמַר מַעֲרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם.

טו. כִּחְצֵי פְרוּטָה מְקַדְשֵׁי מִזְבֵּחַ וְכִחְצֵי פְרוּטָה מְקַדְשֵׁי בֵּדֶק הַבַּיִת - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה. עוֹלָה וְאִמּוּרִין - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָן בַּחוּץ, לְחִיב עֲלִיָּהּ מִשּׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. עוֹלָה וְנֹסְכִיָּה - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָן בַּחוּץ, וְלְחִיב עֲלִיָּהּ מִשּׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. עוֹלָה וְנֹסְכִיָּה - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָן בַּחוּץ וְלְחִיב עֲלִיָּהּ מִשּׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. תּוֹדָה וְלַחְמָה - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָן בַּחוּץ, וְלְחִיב עֲלִיָּהּ מִשּׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. כִּחְצֵי זֵית בֶּשֶׂר וְכִחְצֵי זֵית לַחֵם - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְפַגֵּל בְּלַחֵם, אֲבָל לֹא

בְּבֶשֶׂר. פְּגוּל בְּקַדְשֵׁי קְדָשִׁים - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. נוֹתֵר - בֵּין קַדְשֵׁי קְדָשִׁים וּבֵין קְדָשִׁים קְלִים - אֵין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. כָּל הַמְשַׁקֵּין - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְרִבִיעִית, וְלִשְׁפִיכַת שִׁבְתָּהּ. הַשֶּׁרֶץ - דְּמוֹ בֶּשֶׂר וְאִמּוּרֵי מִצְטָרְפִין לְכַעֲדָשָׁה. כָּל הָאֲסוּרִין בְּנִזְוִיר - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְכֹזֵית. כִּחְצֵי זֵית מִן בְּהֵמָה טְהוֹרָה בְּחִיָּה וְכִחְצֵי זֵית בְּמִיתָתָהּ - הָרִי אֵלּוֹ מִצְטָרְפִין. וְכִחְצֵי זֵית מִן בְּהֵמָה טְמֵאָה בְּחִיָּה וְכִחְצֵי זֵית בְּמִיתָתָהּ - אֵין מִצְטָרְפִין. כִּחְצֵי זֵית מִן בְּהֵמָה טְהוֹרָה וְכִחְצֵי זֵית מִן בְּהֵמָה טְמֵאָה, בֵּין בְּחִיָּהּ וּבֵין בְּמִיתָתָהּ - אֵין מִצְטָרְפִין.

טז. כָּל הַמְתִּים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְכֹזֵית. כִּחְצֵי זֵית בֶּשֶׂר, וְכִחְצֵי זֵית נֶצֶל - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. וְשֶׁאֵר כָּל הַטְּמָאוֹת שְׁבִמַת - אֵין מִצְטָרְפוֹת זֶה עִם זֶה, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שְׁוִי בְשַׁעוּרֵין. כִּחְצֵי זֵית בֶּשֶׂר וְכִחְצֵי זֵית חֶלֶב - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה, לְחִיב עֲלִיָּהּ מִשּׁוּם אוֹכַל וּמִשּׁוּם מִבְשָׁל. אֲבָנֵי בַיִת מִנְגַע, וְעֲצִיו, וְעַפְרוֹ - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַבֶּגֶד, וְהַשֶּׁק, וְהָעוֹר, וְהַמִּפְעֵץ - מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה, מִפְּנֵי שֶׁשְׁוִיָּה טַפַּח עַל טַפַּח מִשֵּׁם קִצְעֵה.

מִסְכַּת מַעֲלָה פֶּרֶק שְׁנֵי

א. הַנְּהַנֶּה וְהַפּוֹגֵם בְּשׁוּה פְרוּטָה מִן הַקֶּדֶשׁ - מוֹעֵל, נִהְנֶה וְלֹא פָגַם, פָּגַם וְלֹא נִהְנֶה - הָרִי זֶה לֹא מַעַל, עַד שִׁיָּהֵנָה וְיִתְכַנֵּן לְהַנּוֹת, עַד שֶׁתִּהְיֶה הַנְּאֻתוֹ וּפְגִימָתוֹ כְּאֶחָד, בְּדָבָר שֶׁדָּרְכוּ לִיפְגֹם, וּבִשְׁעָה שֶׁנִּהְנֶה פָּגַם וּבִשְׁלִיחַ שְׁעָה שְׁלִיחוֹתוֹ. רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: אִם נִהְנֶה - אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָּגַם - מַעַל. מוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָה לְחֻכְמִים, בְּדָבָרִים שְׂאִין בָּהֶם פָּגַם, כְּגוֹן הַשִּׁירִים וְנִזְמִים קְטֵלָאוֹת וְטַבְעוֹת, שְׂאִם נִהְנֶה, אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָּגַם - מַעַל. מוֹדִים חֻכְמִים לְרַבִּי עֲקִיבָה, בְּדָבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן פָּגַם, שְׂאִם נִהְנֶה וְלֹא פָּגַם - שֶׁלֹּא מַעַל. נִטְלָה קוֹרֵם שֶׁל הַקֶּדֶשׁ וּבִקַּע בּוֹ, אִם נִהְנֶה וּפָגַם בְּשׁוּה פְרוּטָה - מַעַל. אִם לֹא - לֹא מַעַל. כְּאֶחָד וּבִקַּע בּוֹ - כִּלְזֵן מַעֲלוֹ. נִטְלוּ הָרֵאשׁוֹן

וּנְתַנּוּ לְשַׁנֵּי - הָרֵאשׁוֹן מֵעַל וְהַשֵּׁנִי לֹא מֵעַל. נִטְלָה חֲמֹר שֶׁל הַקֶּדֶשׁ, וְרָכַב עָלֶיהָ, אִם נִהְיָה וּפְגָם בְּשׁוּה פְרוּטָה - מֵעַל, וְאִם לֹא - לֹא מֵעַל. בָּא חֲבֵרוֹ וְרָכַב - כָּלֵן מֵעַל. נִטְלוּ הָרֵאשׁוֹן וּנְתַנּוּ לְשַׁנֵּי - הָרֵאשׁוֹן מֵעַל וְהַשֵּׁנִי לֹא מֵעַל. נִטְלָה אַבְן שֶׁל הַקֶּדֶשׁ וּבִנְיָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, קוֹרֶה וְקִירָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ - הָרִי זֶה לֹא מֵעַל עַד שִׁדְדוֹר תַּחְתִּיהָ בְּשׁוּה פְרוּטָה. נִטְלָה פְרוּטָה שֶׁל הַקֶּדֶשׁ, וְאָמַר: הָרִי הִיא שְׁלוֹ - לֹא אָמַר כְּלוּם, עַד שִׁוְצִיאָנָה לְחִלִּין. נְתַנּוּ לְסַפֵּר, אָף עַל פִּי שְׁלֹא סֵפֶר - מֵעַל. וּבַעוּלָה, נְתַנּוּ לְחֲבֵרוֹ, וְחֲבֵרוֹ לְחֲבֵרוֹ - כָּלֵן מֵעַל.

ב. אֵין הַמוֹעֵל אַחֵר הַמוֹעֵל בְּמִקְדָּשֵׁין אֱלָא בְהַמָּה. רַבִּי נַחֲמִיה אָמַר: בְּהַמָּה וְכָלִי שֶׁרַת. הִנְהִינָה מַחֲטָאת כְּשֶׁהִיא חִיָּה - לֹא מֵעַל עַד שִׁיפְגָם כְּשֶׁהִיא מֵתָה, כִּיּוֹן שְׁנֵהֲנָה מֵעַל, שְׁאִין פֶּגַם לְמִיתָה. נִהְיָה וְלֹא פֶגַם, פֶּגַם וְלֹא נִהְיָה - הָרִי זֶה לֹא מֵעַל עַד שִׁיְהִינָה וּפִגְמָם, וַיִּתְכַּוֵּן לְהַנּוֹת עַד שֶׁתֵּהָא הַנְּאֻתוֹ וּפְגִימָתוֹ כְּאֶחָד, וּבִתְלוּשׁ מִן הַקֶּרְקַע וּבִשְׁלִיחַ בְּשִׁעַת שְׁלִיחוֹתוֹ. הַקֶּדֶשׁ בְּשֶׁר לְאֹרְחִין, וְאָמַר לוֹ: 'תֵּן לְהֵן חֲתִיכָה חֲתִיכָה', וְהוּא אָמַר: 'טְלוּ שְׁתֵּים שְׁתֵּים', וְהֵן נִטְלוּ שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ - כָּלֵן מֵעַל, וּבַעוּלָה - לֹא מֵעַל אֱלָא אוֹכְלִין בְּלַבָּד.

ג. 'פְרוּטָה שֶׁל הַקֶּדֶשׁ יֵשׁ לִי בְּחִלוֹן', וְהִלֵּךְ הַבֵּן וְהוֹצִיאָהּ - הַבֵּן מֵעַל וְהָאֵב לֹא מֵעַל. אִם אָמַר לוֹ אָבִיו: 'צֵא וְטוּל' - הָאֵב מֵעַל וְהַבֵּן לֹא מֵעַל. נְתַן לוֹ פְרוּטָה, וְאָמַר לוֹ: 'צֵא וְקַח לִי מִקַּח מִן הַשּׁוּק', וּנְזַכֵּר בְּעַל הַבֵּית שֶׁהוּא שֶׁל הַקֶּדֶשׁ, וְלֹא נְזַכֵּר הַשְּׁלִיחַ - שְׁלִיחַ מֵעַל, נְזַכְרוּ שְׁנֵיהֶן - שְׁנֵיהֶן לֹא מֵעַל, וְחֲנוּנִי מֵעַל, כְּשִׁוְצֵא נְזַכְרוּ שְׁלִשְׁתָּן - לֹא מֵעַל וְהַמִּקַּח תַּפּוּס לְהַקֶּדֶשׁ, כִּיִּצֵּד יַעֲשֶׂה? יוֹצֵא אֶת חֲבֵרוֹ יָדִי מֵעִילָה, נִטְלָה פְרוּטָה אוֹ כָּלִי, אָמַר: 'פְרוּטָה שֶׁל הַקֶּדֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהִיא - מִתְחַלֶּלֶת עַל סֵלַע זוֹ, וְעַל קִתּוֹן זֶה, וְעַל טְלִית זוֹ; שֶׁהַקֶּדֶשׁ חָל עַל הַכֹּל. אֵין חָל, לֹא עַל הַעֲבָדִים, וְלֹא עַל שְׁטָרוֹת, וְלֹא עַל קֶרְקַעוֹת.

ד. נְתַן לוֹ פְרוּטָה, וְאָמַר: 'הִבֵּא לִי בְּחִצִּיָה גֵרוֹת וּבְחִצִּיָה פְתִילוֹת', וְהִלֵּךְ וְהִבִּיא לוֹ בְּכֻלָּה גֵרוֹת, בְּכֻלָּה פְתִילוֹת - שְׁנֵיהֶם לֹא מֵעַל. בְּעַל הַבֵּית שְׁלֹא נַעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ, וְשְׁלִיחַ שְׁלֹא שָׁנָה שְׁלִיחוֹתוֹ - בְּשׁוּה פְרוּטָה. אָבַל נְתַן לוֹ מֵעָה כֶּסֶף, וְאָמַר לוֹ: הִבֵּא לִי בְּכֻלָּה גֵרוֹת, בְּכֻלָּה פְתִילוֹת, וְהִלֵּךְ וְהִבִּיא לוֹ בְּחִצִּיָה גֵרוֹת וּבְחִצִּיָה פְתִילוֹת - שְׁנֵיהֶם מֵעַל, בְּעַל הַבֵּית שְׁנַעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ בְּשׁוּה פְרוּטָה. וְשְׁלִיחַ שְׁשָׁנָה שְׁלִיחוֹתוֹ בְּשׁוּה פְרוּטָה. אָבַל אָמַר לוֹ: 'הִבֵּא לִי מִיּוֹסֵף' וְהִבִּיא לוֹ מִשְׁמַעוֹן, 'מִשְׁיַחִין' וְהִבִּיא מִצְפוּרִי - הַשְּׁלִיחַ מֵעַל. נְתַן לוֹ שְׁתֵּי פְרוּטוֹת, וְאָמַר לוֹ: 'הִבֵּא לִי אֲתֵרוֹג', וְהִלֵּךְ וְהִבִּיא לוֹ בְּפְרוּטָה אֲתֵרוֹג, וּבְפְרוּטָה שְׁנֵיהֶם רְמוֹן - שְׁנֵיהֶן מֵעַל. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: בְּעַל הַבֵּית לֹא מֵעַל, שְׁאוּמֵר: 'אֲתֵרוֹג גְּדוֹל הֵייתִי מְבַקֵּשׁ וְהַבֵּאתִי לִי קֶטֶן רַע'. נְתַן לוֹ דִּינָר זָהָב, וְאָמַר לוֹ: 'הִבֵּא לִי חֲלוֹק', וְהִלֵּךְ וְהִבִּיא לוֹ בְּשְׁלִישׁ חֲלוֹק, וּבְשְׁלִישׁ טְלִית - שְׁנֵיהֶן מֵעַל. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: בְּעַל הַבֵּית לֹא מֵעַל, שֶׁהוּא אָמַר לוֹ - 'לְחֲלוֹק גְּדוֹל הֵייתִי מְבַקֵּשׁ וְהַבֵּאתִי לִי קֶטֶן רַע'. וּמוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּקִטְנִית, שְׁשְׁנֵיהֶן מֵעַל, שְׁקִטְנִית שֶׁל סֵלַע כְּקִטְנִית שֶׁל פְרוּטָה.

ה. הַמִּפְקִיד מְעוֹת אֶצֶל שְׁלַחְנֵי: אִם צְרוּרִין - לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, לְפִיכָף אִם הוֹצִיא - לֹא מֵעַל. אִם מְתָרִין - יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, לְפִיכָף אִם הוֹצִיא - מֵעַל. אֶצֶל בְּעַל הַבֵּית - בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. לְפִיכָף אִם הוֹצִיא - לֹא מֵעַל. חֲנוּנִי כְּבַעַל הַבֵּית; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: כְּשְׁלַחְנֵי.

מִסְכַּת מְעִילָה פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. פְרוּטָה שֶׁל הַקֶּדֶשׁ שְׁנִפְּלָה לְתוֹךְ הַכִּיס, אוֹ שְׁאוּמֵר: 'פְרוּטָה מִן הַכִּיס זֶה הַקֶּדֶשׁ', כִּיּוֹן שֶׁהוֹצִיא אֶת הָרֵאשׁוֹנָה - מִבֵּיא אֶשֶׁם תְּלוּי, וְאֶת הַשְּׁנֵיָה - מִבֵּיא אֶשֶׁם וְדָאִי. דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָה. וְחֲכָמִים אוּמָיִם: אֵין מִבֵּיא אֶשֶׁם תְּלוּי, וְאֶת הַשְּׁנֵיָה כָּרַת, וְשִׁגְגָתוֹ חֲטָאת, לְהִיכֵן מְעִילָה זוֹ נוֹפְלָתָה? הִנְהִינָה מַחֲטָאת

רביעית? לפי שָׁכַל עֵבֶר תַּחֲלַת בְּרִיתוֹ יֵשׁ בוֹ רביעית דָּם, כִּיּוֹצֵא בַּמֶּרְכָב לְטַמֵּא שְׁנַיִם וְלִפְסֵל אֶחָד. חָמֵר בְּהֵן שְׁאִין בַּמֶּרְכָב וּבַמֶּרְכָב שְׁאִין בְּהֵן. חָמֵר בְּהֵן – שְׁשׂוּה מַגְעֵן לְמַשְׁאֵן לְטַמֵּא אָדָם וּלְטַמֵּא בְּגָדִים, מֵה שְׁאִין כֵּן בַּמֶּרְכָב. חָמֵר בַּמֶּרְכָב, שֶׁהַמֶּרְכָב מְטַמֵּא תַּחַת אֲבָן מִסְמָא, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּהֵן.

ד. חָמֵר בְּכִזִּית מִן הַמֵּת מִן הַמֵּת, שְׁכִזִּית מִן הַמֵּת – פִּתְחוּ בְּטַפַּח, וְהַמֵּת עֲצָמוּ פִּתְחוּ בְּאַרְבָּעָה טַפְחִים. וְכַמָּה הִיא כְּדֵי לַעֲלוֹת אֲרָכָה? רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלוֹ יַחֲוֹר שֶׁל תְּאֵנָה שְׁנַפְשָׁח וּמַעֲרָה בְּקִלְפָה קְטַנָּה, אִם יִכּוֹל לַחֲיוֹת הַיַּמָּנָה – טַמֵּא.

ה. בַּשְּׁלֶשֶׁה דְּבָרִים שְׁוֵה סוּרְיָא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּבַשְּׁלֶשֶׁה לְחוּצָה לְאַרְץ: עֶפְרָה מְטַמֵּא כְּחוּצָה לְאַרְץ, וְהַמְּבִיא גִט מִסוּרְיָא כְּמְבִיא מִחוּצָה לְאַרְץ, וְהַמוֹכֵר עֲבָדוֹ לְסוּרְיָא כְּמוֹכֵר לְחוּצָה לְאַרְץ. שְׁלֶשֶׁה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל: שֶׁהַקּוֹנֵה שְׂדֵה בְּסוּרְיָא כְּקוֹנֵה בְּפִרְוֹר שְׁבִירוֹשָׁלַיִם, וְחִיבַת בְּמַעֲשָׂוֹת וּבְשִׁבְעִיעִית, וְהַרוּצָה לְכַנֵּס לָהּ בְּטַהֲרָה – נִכְנָס.

ו. נִכְנָסִין לְבֵין הָאוּלָם וְלַמְזִבַּח שְׁלֵא רַחוּץ יָדַים וְרַגְלַיִם; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמַיִם אוֹמְרִים: אִין נִכְנָסִין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הַצְּנוּעַ לְפָנַי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אֲנִי נִכְנָסְתִי לְבֵין הָאוּלָם וְלַמְזִבַּח שְׁלֵא רַחוּץ יָדַים וְרַגְלַיִם. אָמַר לוֹ: מִי חָבִיב? אֲתָה אוֹ כֵּהֵן גְּדוֹל? הִיָּה שׁוֹתֵק. אָמַר לוֹ: בּוֹשׂ אֲתָה לוֹמֵר, שְׁכַלְבוּ שֶׁל כֵּהֵן גְּדוֹל חָבִיב הַיַּמָּךְ! אָמַר לוֹ: רַבִּי! אָמַרְתָּ. אָמַר לוֹ: הַעֲבוּדָה! אָפְלוּ כֵּהֵן גְּדוֹל נִכְנָס, פּוֹצְעִין אֶת מוֹחוֹ בְּגִזְרִין אֲלֵא שְׁלֵא מִצְאָךְ, מֵה תַעֲשֶׂה שְׁלֵא מִצְאָךְ בַּעַל

וּמֵאֲשָׁם – הָרִי זֶה מוֹסִיף, מְבִיא חֲטָאת וְאֲשָׁם אַחֵר. כְּכֹר קָרְבָה חֲטָאתוֹ – לְלַךְ לִים הַמֶּלֶךְ. כְּכֹר קָרַב אֲשָׁמוֹ – יַפּוֹל לְנִדְבָה. מְקַדְּשֵׁי קְדָשִׁים לְפָנַי זְרִיקַת דָּמִים, מְקַדְּשֵׁים קְלִים לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים, מִן הַעוֹלָה וּמִן הָאִמּוּרִין, מִן קַמֶץ וְיִלְבוּנָה וּמִנַּחַת כֵּהֵן מְשִׁיחַ, וּמִנַּחַת נִסְכִּים – יַפְלוּ לְלֶשְׁכָה. מְקַרְבָּנוֹת צְבוֹר – יַפְלוּ לְנִדְבָה. מֵהַקֶּדֶשׁ מִזְבַּח – יַפְלוּ לְהַקֶּדֶשׁ הַמְּזִבַּח. מֵהַקֶּדֶשׁ בְּדֵק הַבֵּית – יַפְלוּ לְהַקֶּדֶשׁ בְּדֵק הַבֵּית.

הַדֶּרֶךְ עֶלְן וְהַדֶּרֶן עֶלְךָ סֹדֵר קְדָשִׁים בְּסִייעָתָא דְשִׁמְיָא

מִסְכַּת פְּלִים קָמָא פֶּרֶק רֵאשׁוֹן

א. חָמֵר בַּשְּׂרָץ שְׁאִין בַּשְּׂכַבַת זֹרַע וּבַשְּׂכַבַת זֹרַע שְׁאִין בַּשְּׂרָץ. חָמֵר בַּשְּׂרָץ: שֶׁהַשְּׂרָץ אִין חִלּוּקָה טְמֵאָתוֹ, וְשְׂכַבַת זֹרַע חִלּוּקָה טְמֵאָתָה. חָמֵר בַּשְּׂכַבַת זֹרַע, שֶׁשְּׂכַבַת זֹרַע מְטַמֵּא בְּכָל שְׁהוּא, וְהַשְּׂרָץ אִינוֹ מְטַמֵּא אֲלֵא בְּכַעֲדָשָׁה.

ב. חָמֵר בַּנְּבִלָה שְׁאִין בְּמֵי חֲטָאת וּבְמֵי חֲטָאת שְׁאִין בַּנְּבִלָה. חָמֵר בְּמֵי חֲטָאת: שְׁמַעוּט מֵי חֲטָאת – טַמֵּא, וּמַעוּט נְבִלָה – טְהוֹר. חָמֵר בַּנְּבִלָה שְׁבִימֵי חֲטָאת שְׁלֵהֵן טְהוֹרִין מְטַמֵּאֲתָן, וּמְטַהֲרִין אֶת הַטְּמֵאִים, וְאִין מְטַמֵּאִין בְּצִרוּפָן, מֵה שְׁאִין כֵּן בַּנְּבִלָה. מֵי חֲטָאת שְׁיִכְשׁוּ – הָרִי אֵלּוֹ טְהוֹרִין. נְבִלָה שְׁיִכְשָׁה, אִם יִכּוֹלָה לְשָׂרוֹת וְלַחְזוֹר לְכַמּוֹת שְׁהִתָּה – הָרִי זֶה טְמֵאָה.

ג. חָמֵר בְּטַמֵּא מֵת שְׁאִין בְּבוּעֵל נְדָה וּבְבוּעֵל נְדָה שְׁאִין בְּטַמֵּא מֵת. חָמֵר בְּטַמֵּא מֵת: שְׁטַמֵּא מֵת טְעוֹן הַזָּאָה שְׁלִישֵׁי וּשְׁבִיעִי, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּבוּעֵל נְדָה. חָמֵר בְּבוּעֵל נְדָה: שְׁבוּעֵל נְדָה מְטַמֵּא כֹר הַתַּחְתּוֹן כְּעֶלְיוֹן, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּטַמֵּא מֵת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: זוֹבוֹ שֶׁל זָב, וְרָקוֹ, וְשְׂכַבַת זֹרַעוֹ, וּמִימֵי רַגְלָיו, וְדָם הַנְּדָה וּרְבִיעִיעִית דָּם מִן הַמֵּת, לְמֵה אָמְרוּ

אֶפִּילוּ הֵן מְחַסְרֵי כִפְרָה - הָרִי אֵלּוּ חִיבֵינּוּ עַל יְדוּנָן כֶּרֶת, וְעַל שִׁגְגַתְּנָן חֲטָאֵת, וְאִין צְרִיךְ לֹאמַר טָבוּל יוֹם, וּשְׂאָר כָּל הַטְּמְאִין וְטְהוּרִין שְׁנַכְנְסוּ לִפְנֵים מִמְּחִיצָתָן לְהִיכָל - כְּלָן בְּאַרְבָּעֵים. מִבֵּית לְפָרְכַת אֵל פְּנֵי הַפָּרְכַת בְּמִיתָה. רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר: אֵל פְּנֵי הַכְּפָרֶת בְּמִיתָה, וְכָל הַהִיכָל כְּלוּ וּמִבֵּית לְפָרְכַת בְּאַרְבָּעֵים.

ט. הַכֵּל נִכְנָסִים לְבִנּוֹת וּלְתַקָּן וְלַהוֹצִיא אֶת הַטְּמְאָה, מִצְוָה בְּכַהֲנִים, אִין כַּהֲנִים - נִכְנָסִין לְוִיִּם. אִין לְוִיִּם - נִכְנָסִים יִשְׂרָאֵלִים. מִצְוָה בְּטְהוּרִים. אִין טְהוּרִין - נִכְנָסִין טְמְאִין. מִצְוָה בְּתַמִּימִין. אִין תַּמִּימִין - נִכְנָסִין בְּעֵלֵי מוּמִין. מִצְוָה שִׁיכְנְסוּ בַתְּבוֹת. אִין שָׁם תְּבוֹת - נִכְנָסִין דְּרָךְ פִּתְחִים. וְכֵן הוּא אָמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב כט, טז): "וַיָּבֵאוּ הַכַּהֲנִים לְפָנֶימָה בֵּית ה' לְטַהַר וַיֹּצִיאוּ אֶת כָּל הַטְּמְאָה" וְגו'.

רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר: מַחִילוֹת שֶׁתַּחַת הִיכָל - חוֹל, וּבִגְגוֹ שֶׁל הִיכָל - קֹדֶשׁ, אִין אוֹכְלִין שָׁם קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים, וְאִין שׁוֹחֲטִין שָׁם קֹדֶשִׁים קְלִים, וְהַטְּמְאִין שְׁנַכְנְסוּ לְשָׁם - פְּטוּרִין.

י. וּכְשֶׁם שֶׁהָיוּ בַּמְדָּבָר שֶׁלֹּשׁ מַחְנוֹת: מַחְנֵה שְׂכִינָה מַחְנֵה לְוִיָּה מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל, כִּךְ הָיוּ בִירוּשָׁלַיִם מִפְּתַח יְרוּשָׁלַיִם: וְעַד פֶּתַח הַר הַבַּיִת - מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל. מִפְּתַח הַר הַבַּיִת וְעַד שַׁעֲרֵי נֶקֶדוֹר - מַחְנֵה לְוִיָּה. מִשַּׁעֲרֵי נֶקֶדוֹר וְלִפְנֵים - מַחְנֵה שְׂכִינָה. וְהֵן הֵן קְלָעִים שֶׁבַּמְדָּבָר, בְּשַׁעַת מַסְעוֹת אִין בְּהֵם מְשׁוּם קֹדֶשׁהּ, וְאִין חִיבֵין צְלִיָּהֵן מְשׁוּם טְמְאָה.

יא. רַבֵּי מְנַחֵם בְּרַבֵּי יוֹסִי אָמַר: עֵירוֹת מְקַפּוֹת חוֹמָה מְקַדְּשׁוֹת מְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּשְׁלַחִין מִתּוֹכָן אֶת הַמְּצוֹרְעִין וְהַבַּיִת צְמוֹת בַּתּוֹכָן לְאַחַר שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, וּמְסַבְּבִין בַּתּוֹכָן הַמֵּת עַד שִׁירְצוֹ, יֵצֵא - אִין מְחִזְרִין אוֹתוֹ. וְכֵן הוּא אָמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים -

הַפּוֹל¹. רַבֵּי יוֹסִי אָמַר: כְּשֶׁם שֶׁהַכֵּל פּוֹרְשִׁין מִבֵּין הָאוֹלָם וְלַמְּזֻבַּח בְּשַׁעַת הַקְּטָרָה, כִּךְ פּוֹרְשִׁין בְּשַׁעַת מַתַּן דָּמִים. פֶּר כֶּהֵן מְשִׁיחַ, פֶּר הָעֵלֶם דְּבָר שֶׁל צְבוּר, וּשְׁעִירֵי עֲבוּדַת כּוֹכָבִים, מַה מַּעֲלָה יֵשׁ בֵּין הַהִיכָל לְבֵין הָאוֹלָם וְלַמְּזֻבַּח? אֵלָּא שְׁבַהֲהִיכַל פּוֹרְשִׁין בֵּין בְּשַׁעַת הַקְּטָרָה בֵּין שְׁלֵא בְּשַׁעַת הַקְּטָרָה. וּבֵין הָאוֹלָם וְלַמְּזֻבַּח - אִין פּוֹרְשִׁין אֵלָּא בְּשַׁעַת הַקְּטָרָה. בֵּין הָאוֹלָם וְלַמְּזֻבַּח - נִכְנָסִין לְעֲבוּדָה וְשְׁלֵא לְעֲבוּדָה. וְלַהִיכָל - אִין נִכְנָסִין אֵלָּא לְעֲבוּדָה בַּלְבָּד.

ז. אַבָּא שְׂאוּל אָמַר: עֲלִית בֵּית קֹדֶשִׁי הַקְּדָשִׁים חֲמוּרָה מִבֵּית קֹדֶשִׁי הַקְּדָשִׁים, שְׁכַבְּתִית קֹדֶשִׁי הַקְּדָשִׁים כֶּהֵן גְּדוֹל נִכְנַס לְשָׁם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה לְעֲבוּדַת יוֹם הַכַּפּוּרִים אֲרַבְּעַ פְּעָמִים בַּיּוֹם, וְאִם נִכְנַס חָמֵשׁ - חָיִב מִיתָה. וְלַעֲלִית בֵּית קֹדֶשִׁי הַקְּדָשִׁים אִין נִכְנָסִין לָהּ אֵלָּא פַעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ², וְאִמְרִי לָהּ: פַּעַם אַחַת בַּיּוֹבֵל, לִידַע מַה הִיא צְרִיכָה. אָמְרוּ לוֹ: אִין זוֹ מַעֲלָה. מְצַרְעִים שְׁנַכְנְסוּ לִפְנֵים מִן הַחוּמָה - לֹאקִין אֶת הָאַרְבָּעֵים. זָבִין וְזָבוֹת נְדוּת וַיּוֹלְדוּת שְׁנַכְנְסוּ לְהַר הַבַּיִת - לֹאקִין אֲרַבְּעִים. מְצוֹרְעַ שְׁנַכְנַס לְהַר הַבַּיִת - לֹאקִה שְׁמוֹנִים. טְמֵא מַת נִכְנַס לְהַר הַבַּיִת, וְלֹא טְמֵא מַת אָמְרוּ, אֵלָּא אֶפִּילוּ מַת עֲצָמוֹ, שְׁנַאָמַר (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ"; עִמּוֹ - בְּמַחְנֵה לְוִיָּה. רַבֵּי שְׁמַעוֹן אָמַר: הַחִיל וְעֲזַרְתָּ נְשִׁים, טְמֵאֵי מַת שְׁנַכְנְסוּ לְשָׁם - פְּטוּרִין.

ח. כָּל הָעֲזָרָה כְּשֶׁרָה לְאַכִּילַת קֹדֶשִׁי הַקְּדָשִׁים וְלִשְׁחִיטַת קֹדֶשִׁים קְלִים, וְהַשּׁוֹחֵט בַּתּוֹכָהּ חָלִין - אֲסוּרִין בְּהִנָּאָה, וְהִיא הִיתָה חֹצֵר הַמְּשָׁכָן לִפְנֵים מִן הַקְּלָעִים שֶׁהָיוּ בַּמְדָּבָר. כָּל הַטְּמְאִים שְׁנַכְנְסוּ מִשַּׁעֲרֵי נֶקֶדוֹר וְלִפְנֵים,

² בְּשִׁבְעַת שָׁנִים.

¹ בַּעַל הַפּוֹל - מִלְשׁוֹן אִין 'פּוֹלִין' (אִין בּוֹדְקִין), וְהֵינּוּ הַמְּשֻׁנָּה וְהַמְּמַנָּה לְבִדּוֹק אֶת טְהוּרַת הַקְּדֵשׁ בְּהַר הַבַּיִת.

הַשְּׁלָם

תּוֹסֵפֶתָא

ב, כו, כג): "וַיִּשְׁכַּב עֲזִיָּהוּ עִם אָבוֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ עִם אָבוֹתָיו בְּשֵׂדֵה הַקְּבוּרָה אֲשֶׁר לְמַלְכִים כִּי אָמְרוּ מְצוּרַע הוּא, וַיִּמְלֹךְ יוֹתָם בְּנֵו תַחְתָּיו". רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: כָּשֶׁם שְׂאִין זָבִים וְנִדּוֹת וַיּוֹלְדוּת נִכְנָסוֹת לְהַר הַבַּיִת - כֵּן מִשְׁכָּבָן וּמוֹשָׁבָן כִּיּוֹצֵא בְהֵן.

<p>11</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כב 22</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:26 בבלי: גיטין כו • ירושלמי: שביעית כז • תוספתא: כריתות ב נ"ך: יהושע א-כב • רמב"ם: תשובה ב</p>
<p>12</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כג 23</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:27 בבלי: גיטין כז • ירושלמי: שביעית כח • תוספתא: כריתות ג נ"ך: יהושע כג-כד • רמב"ם: תשובה ג</p>
<p>13</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כד 24</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:27 בבלי: גיטין כח • ירושלמי: שביעית כט • תוספתא: כריתות ד נ"ך: שופטים א-ב • רמב"ם: תשובה ד</p>
<p>14</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כה 25</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:28 בבלי: גיטין כט • ירושלמי: שביעית ל • תוספתא: מעילה א נ"ך: שופטים ג-ד • רמב"ם: תשובה ה</p>
<p>15</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כו 26</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:28 בבלי: גיטין ל • ירושלמי: שביעית לא • תוספתא: מעילה ב נ"ך: שופטים ה-ו • רמב"ם: תשובה ו</p>
<p>16</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כז 27</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:28 בבלי: גיטין לא • ירושלמי: תרומות א • תוספתא: מעילה ג נ"ך: שופטים ז-ח • רמב"ם: תשובה ז</p>
<p>17</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כח 28</p>	<p>שלח, מבה"ח, פרק ד עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:29 בבלי: גיטין לב • ירושלמי: תרומות ב • תוספתא: כלים קמא א נ"ך: שופטים ט-י • רמב"ם: תשובה ח</p>

מבצרים חודש תמוז מולד: זינסטאג נאכמיטאג 36 מינוט און 15 חלקים נאך 3

ווען אן מענטש האט אמונה, איז אים דער אייבערשטער מוחל זיין אויף אלע זיינע עבירות.

(ספר המדות אות אמונה סיון ל"ג)